

Realizacja rocznego programu współpracy
Województwa Mazowieckiego z organizacjami
pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi
w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku
publicznego i o wolontariacie
na 2018 rok

SPRAWOZDANIE

Opracowanie:
Biuro Dialogu Obywatelskiego w Departamencie Organizacji
Maj 2019

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Współpraca finansowa	5
III. Dane dotyczące zadań realizowanych w ramach poszczególnych obszarów i podobszarów	17
1. 1. Współpraca w obszarze „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym”	17
1) Podobszar „Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”	17
2) Podobszar „Działania na rzecz przeciwdziałania zaburzeniom życia rodzinnego w związku z alkoholem”	21
3) Podobszar „Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii”	24
4) Podobszar „Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	26
2. Współpraca w obszarze „Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób”	28
3. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	29
4. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych”	34
5. Współpraca w obszarze „Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej”	38
6. Współpraca w obszarze „Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej”	42
7. Współpraca w obszarze „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej”	44
8. Współpraca w obszarze „Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości”	46
9. Współpraca w obszarze „Turystyka i krajoznawstwo”	48
10. Współpraca w obszarze „Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”	50
11. Współpraca w obszarze „Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego”	54
12. Współpraca w obszarze „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie”	58
13. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami”	60
14. Współpraca w obszarze „Porządek i bezpieczeństwo publiczne”	62
15. Współpraca w obszarze „Ratownictwo i ochrona ludności”	63
16. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3. ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”	64
17. Wsparcie ochotniczych straży pożarnych	65
IV. Współpraca pozafinansowa	67
1. Wymiana informacji między samorządem województwa a organizacjami pozarządowymi	67
1) Strony internetowe samorządu województwa	67
2) Newsletter	68
3) Spotkania informacyjne w delegaturach	68
4) „Mazowsze. Serce Polski” dla organizacji pozarządowych	68
2. Kampania 1% dla OPP z województwa mazowieckiego	68
3. Opiniowanie i konsultowanie opracowań, analiz, programów i projektów aktów prawa miejscowego	69
4. Honorowe patronaty, nagrody i wyróżnienia	69
5. Zespoły i komisje	70
6. Konkurs Mazowieckie Barwy Wolontariatu	73
7. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w komisjach konkursowych	73

8. Polityka senioralna	73
9. Payroll	74
10. Wsparcie merytoryczne organizacji pozarządowych	74
11. Podejmowanie i prowadzenie bieżącej współpracy z organizacjami statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego	76
V. Podsumowanie.....	78
Załącznik: Wykaz dokumentów poddanych konsultacjom z organizacjami pozarządowymi lub Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego.....	81

I. Wstęp

Kluczowe znaczenie dla trwałego rozwoju województwa ma wzrost kapitału społecznego mieszkańców Mazowsza. Dla zwiększenia efektywności działania władz, konieczne jest zaangażowanie ze strony obywateli w szczególności aktywnych w ramach organizacji pozarządowych. Trzeci sektor jest ważnym partnerem dla Województwa Mazowieckiego. Współpraca od wielu lat jest obopólnymi wysiłkami systematycznie rozwijana i umacniana.

Wzajemne relacje regulowane są zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dokumentach strategiczno-programowych określających politykę Województwa, w tym uchwalanym corocznie programie współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi. Jest to najważniejszy dokument regulujący zasady współdziałania mazowieckiego samorządu z organizacjami pozarządowymi. Określa cele, zasady, formy oraz obszary wzajemnej współpracy. Jest uchwalany co roku przez sejmik województwa zgodnie z dyspozycją art. 5 ust 3. ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

„Program Współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok” został przyjęty **uchwałą nr 209/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2017**. Powstał w oparciu o wiedzę i doświadczenia pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, jak również organizacji pozarządowych, które zgodnie z zasadą partnerstwa zapraszane są do pomocy w lepszym identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, jak też zgłaszania swoich propozycji rozwiązań. Propozycje do programu zbierane były w drodze konsultacji internetowych. Projekt był również przedmiotem debaty Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Pełnomocnik Marszałka Województwa Mazowieckiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, współpracując z Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz osobami kierującymi właściwymi merytorycznie komórkami organizacyjnymi urzędu i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, zajmował się bieżącym monitoringiem realizacji programu. **W trakcie roku zidentyfikowana została potrzeba nowelizacji programu. Został on zmieniony uchwałą nr 8/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 30 stycznia 2018 r.**

Konieczność dokonania zmian w programie współpracy wynikała z decyzji Zarządu Województwa Mazowieckiego dotyczącej zmiany charakteru zadania „Wspieranie realizacji programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych skutkami alkoholizmu, realizowanego w trakcie wakacji pn.: „Pogodne Lato” i uczyńnienia z niego zadania trzyletniego.

Niniejsze sprawozdanie pokazuje przebieg współpracy Województwa Mazowieckiego z sektorem pozarządowym w 2018 roku. W odrębnych częściach sprawozdania opisana została współpraca finansowa i pozafinansowa. Ważnym elementem każdej z nich jest pokazane osiągniętych efektów.

II. Współpraca finansowa

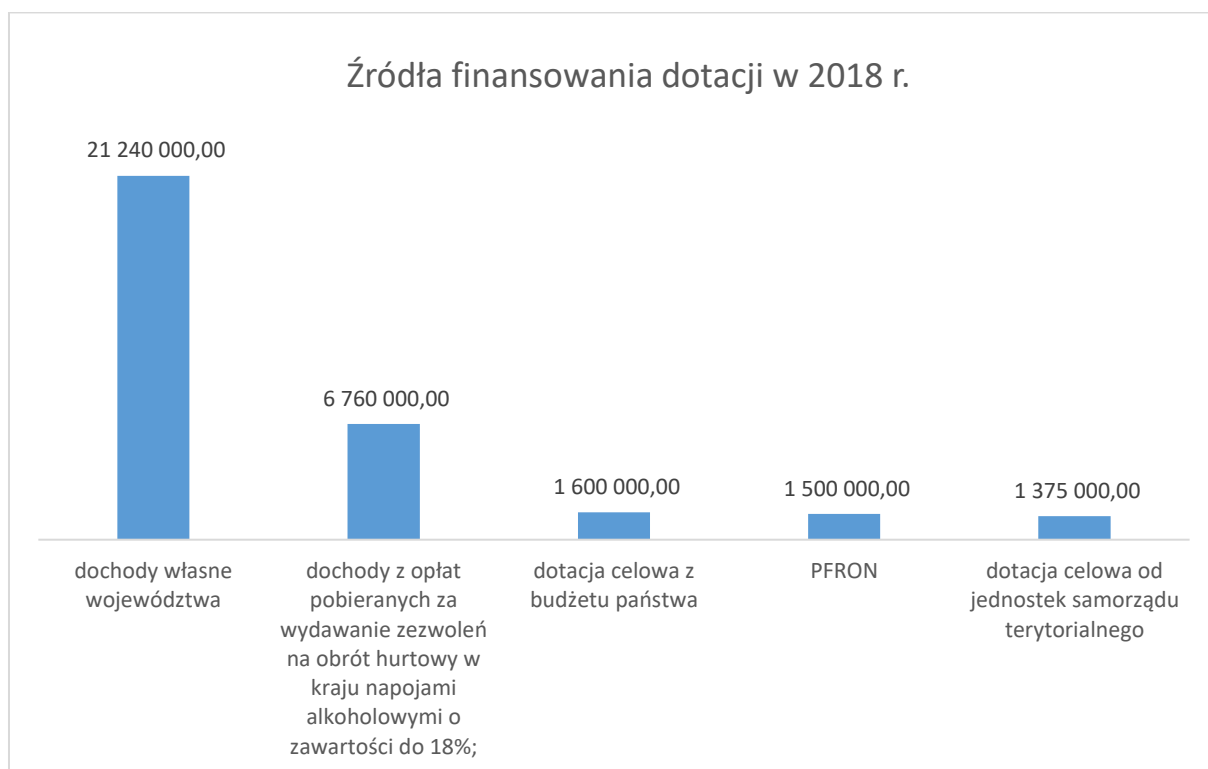
Współpraca Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi w obszarze finansowym polega na zleceniu realizacji zadań publicznych. Odbywa się to w wielu dziedzinach, w szczególności pomocy społecznej, edukacji, kultury czy sportu. Województwo odpowiadając na potrzeby i oczekiwania mieszkańców, wyłania najlepsze projekty na realizację zadań publicznych, wspierając je finansowo.

Tryb otwartego konkursu ofert jest podstawowym trybem zlecenia zadań, w którym samorząd wybiera organizacje, którym zleca zadanie publiczne i przekazuje dotacje. Środki niewykorzystane w ramach konkursów samorząd rozdysponowuje w trybie określonym w art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, czyli jako tzw. „małe dotacje”.

W 2018 roku w z organizacjami pozarządowymi wyłonionymi po przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert zawarto 840 umów i udzielono dotacje na łączną kwotę **29 776 398,19 zł**.

Na podstawie art. 19a ustawy udzielono 289 „małych dotacji” na kwotę **2 314 221,99 zł**.

Środki przeznaczone na współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi pochodzą z różnych źródeł, co ilustruje poniższy wykres.

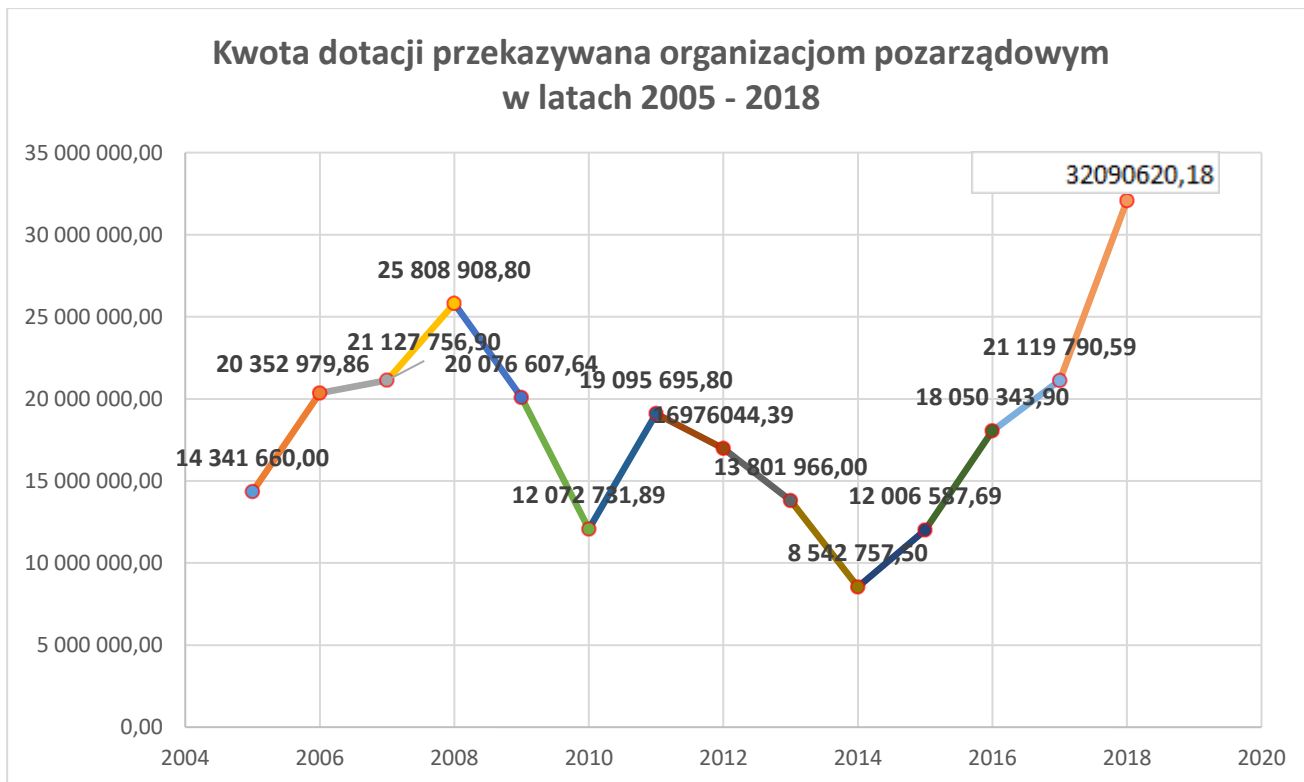

Część środków: środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dochody z opłat pobieranych za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18%, dotacje celowe z Budżetu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego (na zadania w zakresie wspierania pieczy zastępczej) kształtuje się co roku na zbliżonym poziomie. Możliwość przekazywania środków pochodzących z dochodów własnych jest uzależniona od takich czynników, jak wpływy podatkowe czy obciążenie województwa tzw. „janosikowym”, czyli obowiązkową wpłatą do budżetu państwa dokonywaną na podstawie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1530), zasilająca rezerwę celową budżetu państwa, z której finansowana jest subwencja ogólna dla jednostek samorządu

terytorialnego. Dochody własne Województwa Mazowieckiego pozwoliły Zarządowi na przeznaczenie na współpracę z organizacjami pozarządowymi kwoty wyższej niż w latach ubiegłych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków przeznaczanych corocznie na współpracę z organizacjami pozarządowymi. Wskazane kwoty (dotacje przekazane w ramach otwartych konkursów ofert i w trybie art. 19a) nie uwzględniają środków przeznaczanych dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych w ramach programów ochrony zabytków i programów wsparcia ochotniczych straży pożarnych.

W 2018 roku sytuacja finansowa pozwoliła Zarządowi Województwa Mazowieckiego wyjść naprzeciw oczekiwaniom organizacji pozarządowych, wyrażanych głosem Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, dotyczących przeznaczania na współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi co najmniej 1% budżetu Województwa. Wydatki na realizację zadań określonych w „Rocznym programie współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok” **stanowiły ponad 1,2% wszystkich wydatków Województwa Mazowieckiego.**

Po uwzględnieniu środków przeznaczanych w 2018 r. dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych w ramach programów ochrony zabytków (ok. 5 500 000 zł) i programów wsparcia ochotniczych straży pożarnych (16 000 000 zł). **Procent ten wzrasta do 2.**

W 2018 roku otwarte konkursy ofert ogłaszane były w 16 obszarach współpracy określonych w programie. Obszar „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym” podzielony był dodatkowo na 3 podobszary. Tabela 1 przedstawia szczegółowe dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych i wykorzystanych na realizację programu.

TABELA 1

Obszar/podobszar	Środki zapisane w programie współpracy (zł)	Środki faktycznie przeznaczone na realizację zadań określonych w programie poprzez ogłoszenie konkursu) (zł)	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)	Przeznaczenie kwoty niewykorzystanej w ramach konkursu
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	6 760 000,00	6 760 000,00	6 526 990,00	6 335 034,32	zwrot do budżetu
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	180 000,00	180 000,00	178 271,00	178 271,00	-
Działalność na rzecz integracji reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	4 450 000,00	4 450 000,00	3 972 978,37	3 646 373,06	małe dotacje, zwrot do budżetu
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	0,00	1 500 000,00*	1 230 046,40	1 190 085,48	małe dotacje, dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, zwrot do budżetu
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	2 635 000,00	4 235 000,00**	4 107 000,00	4 096 679,46	małe dotacje, zwrot do budżetu
Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej	200 000,00	200 000,00	200 000,00	199 854,01	zwrot do budżetu
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	8 000 000,00	7 000 000,00	6 747 600,00	6 480 337,28	małe dotacje, zwrot do budżetu
Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	600 000,00	600 000,00	523 637,00	495 580,51	małe dotacje, zwrot do budżetu,

Obszar/podobszar	Środki zapisane w programie współpracy (zł)	Środki faktycznie przeznaczone na realizację zadań określonych w programie poprzez ogłoszenie konkursu (zł)	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)	Przeznaczenie kwoty niewykorzystanej w ramach konkursu
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	3 150 000,00	3 150 000,00	2 961 335,00	2 903 577,12	zwrot do budżetu, małe dotacje
Turystyka i krajoznawstwo	1 500 000,00	1 500 000,00	1 469 000,00	1 440 808,58	zwrot do budżetu
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	300 000,00	300 000,00	296 067,42	291 991,87	zwrot do budżetu
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	400 000,00	400 000,00	400 000,00	395 392,67	zwrot do budżetu
Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	100 000,00	100 000,00	100 000,00	68 000,00	małe dotacje
Porządek i bezpieczeństwo publiczne	300 000,00	300 000,00	300 000,00	299 918,41	zwrot do budżetu
Ratownictwo i ochrona ludności	400 000,00	400 000,00	363 473,00	342 696,00	małe dotacje,
Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3. ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	400 000,00	400 000,00	400 000,00	399 085,74	zwrot do budżetu
	29 375 000,00	31 475 000,00	29 776 398,19	28 763 685,51 ***	

* Kwota 1 500 000,00 zł została ustalona uchwałą nr 40/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 marca 2018 r.)

** Kwota 1 600 000 (dotacja z budżetu państwa) nie była uwzględniona w programie współpracy

*** nie uwzględniono dotacji nierozliczonych do **10 maja 2019 r.**

Środki zaplanowane w programie, a niewykorzystane w ramach konkursów ofert (zbyt mało ofert w konkursie, rezygnacja organizacji z podpisania umowy) w części wykorzystane zostały na tzw. „małe dotacje”. Dodatkowo Zarząd Województwa Mazowieckiego z góry zdecydował o przeznaczeniu kwoty 1 000 000,00 zł na małe dotacje w obszarze „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej”. Dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na realizację programu – w ramach dotacji udzielonych na podstawie art. 19a przedstawia

Tabela 2.

Obszar współpracy/podobszar	Liczba ofert, które złożono na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Liczba zawartych umów	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	59	49	477 016,00	453 804,45
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	19	7	50 000,00	50 000,00
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	16	13	128 000,00	127 330,63
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	487	194	1 430 566,00	1 394 367,79
Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	4	3	27 870,00	27 870,00
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	20	15	125 640,00	124 704,14
Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	4	4	38 630,00	36 874,77
Ratownictwo i ochrona ludności	4	4	36 499,99	36 499,98
Porządek i bezpieczeństwo publiczne	1	0	-	-
	614	289	2 314 221,99	2 251 451,76*

* nie uwzględniono dotacji nierozliczonych do 10 maja 2019 r.

Analiza przeznaczenia środków na poszczególne obszary współpracy wskazuje, że ponad połowa środków została przeznaczona na zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej i ochrony zdrowia (63%). Przeznaczenie stosunkowo dużych środków na te zadania determinowane jest ogromnymi potrzebami w tym zakresie i społeczną wagą problemów, takich jak uzależnienia czy wykluczenie społeczne oraz konieczność zapewnienia wsparcia osobom niepełnosprawnym, rodzinom i koordynacji zadań związanych z pieczą zastępczą.

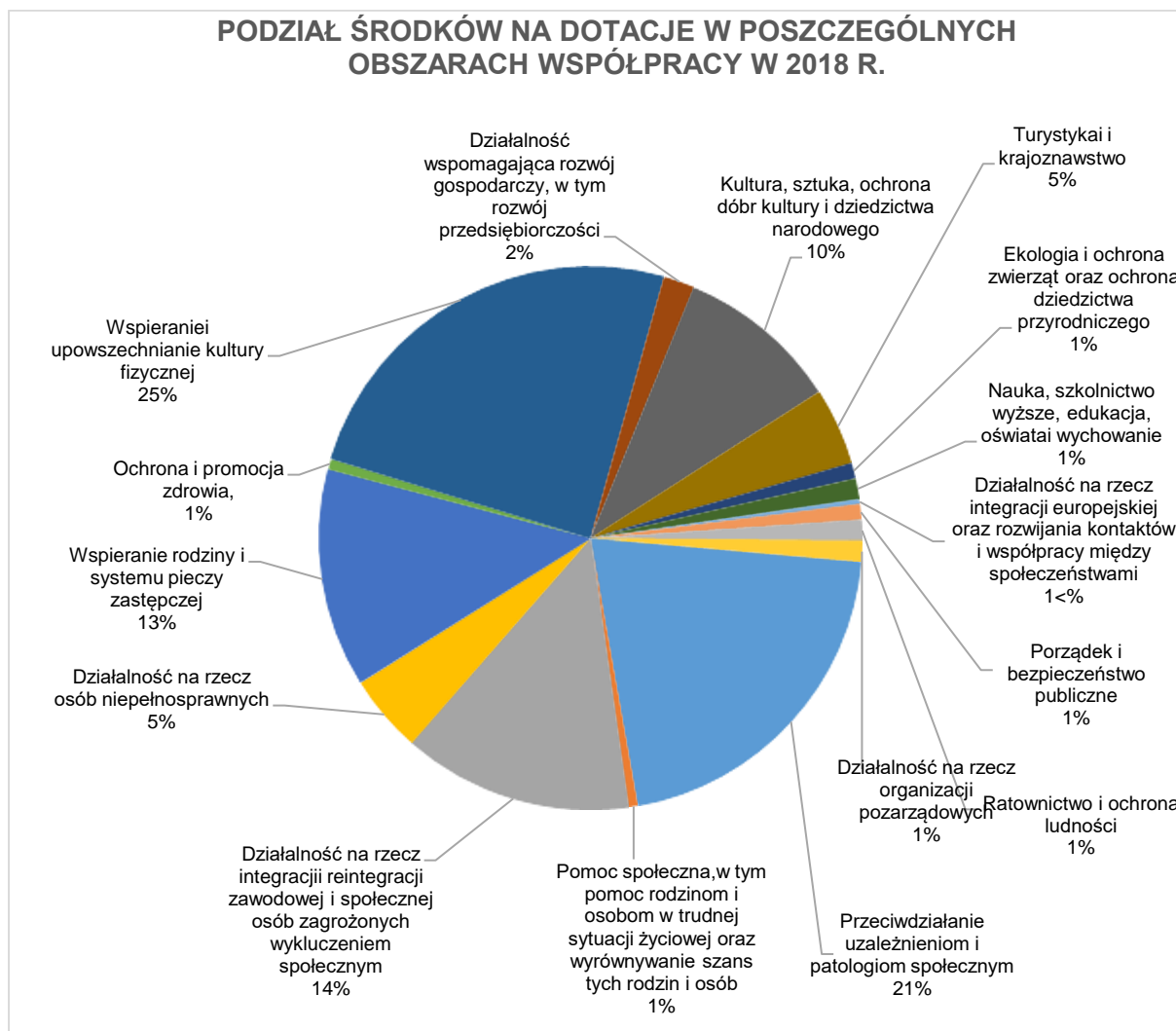
Tradycyjnie duża pula (25% środków) została przeznaczona na Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. Samorząd Województwa nie realizuje zadań w tym obszarze za pośrednictwem własnych

jednostek organizacyjnych. Zlecenie ich organizacjom pozarządowym jest jedyną możliwością wywiązania się z realizacji ustawowego zadania, jakim jest rozwój sportu dzieci i młodzieży.

Ponadto wsparto przedsięwzięcia związane z kulturą (10 %), turystyką (5%), ochroną przyrody (1%), wsparciem organizacji pozarządowych, rozwojem przedsiębiorczości. Najmniej środków – poniżej 1% przeznaczono na zadania w obszarze integracji europejskiej.

Podział budżetu dotacyjnego w 2018 roku ilustruje poniższy wykres, natomiast szczegóły dotyczące zadań realizowanych w ramach poszczególnych obszarów/podobszarów omówione zostały w kolejnym rozdziale sprawozdania.

Zestawienie danych liczbowych dotyczących poszczególnych konkursów ofert w tym liczby złożonych ofert i zawartych umów zawiera poniższa tabela.

TABELA 3.

Obszar /podobszar/ współpracy	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	Liczba złożonych ofert	Liczba ofert, które nie przeszły oceny formalnej	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	6	248	39	125	122
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	2	10	1	6	6
Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2	187	8	67	62
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	1	167	66	66	57
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	1	44	0	31	31
Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.	1	20	1	14	14
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	1	302	70	157	160
Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	2	11	2	7	7
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	2	571	49	207	182
Turystyka i krajoznawstwo	2	155	27	68	54

Obszar /podobszar/ współpracy	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	Liczba złożonych ofert	Liczba ofert, które nie przeszły oceny formalnej	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	2	36	1	19	19
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	1	65	7	33	32
Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami	1	8	1	3	3
Porządek i bezpieczeństwo publiczne	1	48	26	13	13
Ratownictwo i ochrona ludności	1	11	1	10	10
Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	1	49	0	14	15
	27	1932	299	840	787

W 2018 roku ogłoszono 27 otwartych konkursów ofert, na które spłynęło 1932 ofert. 299 z nich zostało ocenionych negatywnie na etapie oceny formalnej. Stanowi to 15 % wszystkich złożonych ofert. Samorząd wdraża działania mające na celu wsparcie oferentów. Wymogi formalne w poszczególnych konkursach zostały ograniczone do ustawowego minimum, a samorząd zapewnił narzędzia pozwalające na wyeliminowanie błędów. W szczególności wymienić tu należy dokument „Zasady przyznawania i rozliczania dotacji z budżetu województwa mazowieckiego przyznawanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, możliwość dokonywania uzupełnień i zgłaszania zastrzeżeń od wyników oceny formalnej, możliwość skonsultowania poprawności formalnej oferty z pracownikiem odpowiedzialnym za koordynację konkursu w urzędzie marszałkowskim lub samorządowej jednostce organizacyjnej. Od roku 2018 oferty składane w konkursach realizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego prowadzone są z wykorzystaniem elektronicznego systemu zawierającego m. in. generator ofert. Pozwolił on na wyeliminowanie błędów związanych z nieprawidłowym wypełnieniem oferty, w tym pomyłek w kosztorysie czy harmonogramie. W porównaniu z rokiem 2017 **odsetek ofert niepoprawnych formalnie zmniejszył się o 11 punktów procentowych.**

Umowy na realizację zadań podpisano na podstawie 840 ofert – łącznie – z 787 organizacjami. Niektóre podmioty realizowały więcej niż jedno zadanie.

Część zadań realizowana była na podstawie umów wieloletnich, były to:

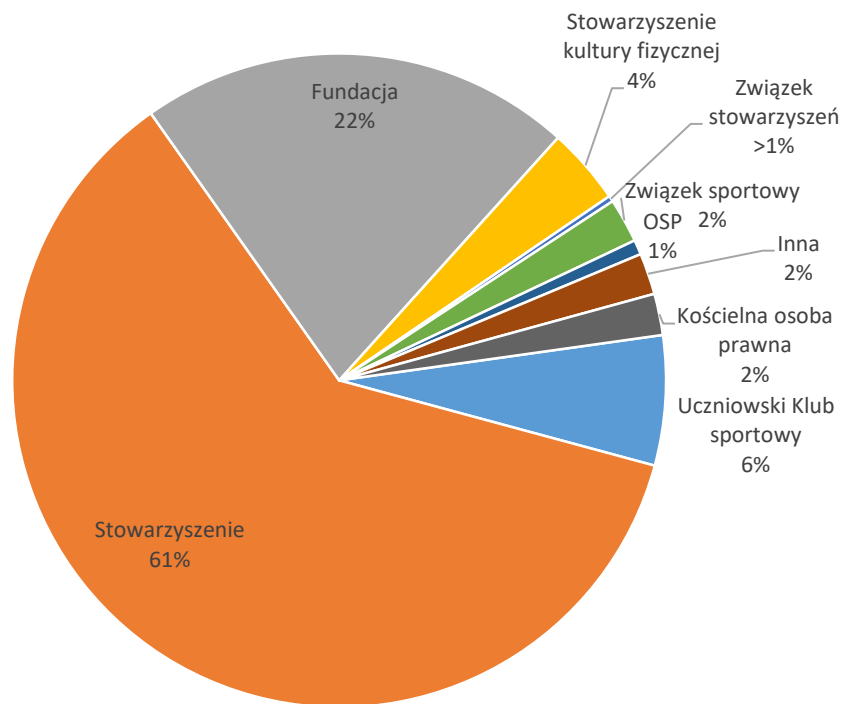
- Zadanie „Wspieranie i realizacja programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych skutkami alkoholizmu, realizowanego w trakcie wakacji pn. „Pogodne Lato”” (na lata 2018-2020) w obszarze Współpraca w obszarze „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym”
- Zadanie „Prowadzenie ośrodków adopcyjnych” (na lata 2014 -2018) – w obszarze Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej”
- Zadanie „Prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (na lata 2017-2019) – w obszarze Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej
- Zadanie: „Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność i aktywność osób starszych (na lata 2018-2020) – w obszarze „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”
- Zadanie „Tworzenie mazowieckiego ekosystemu wspierania start-upów poprzez dofinansowanie programów akceleracji”(na lata 2018-2019 - w obszarze „Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości”.

Wybór umów wieloletnich przy realizacji ww. zadań podyktowany był cyklicznym charakterem pierwszego z wymienionych zadań (adopcja, usługi dla seniorów), koniecznością zapewnienia ciągłości realizacji w przypadku kolejnych trzech oraz długością zadania wykraczającą poza 1 rok w przypadku ostatniego z wymienionych zadań (programy akceleracji start-upów).

Wśród podmiotów realizujących zadania w ramach współpracy finansowej dominują stowarzyszenia, co odpowiada statystycznemu udziałowi stowarzyszeń wśród ogółu organizacji pozarządowych (blisko 61%).

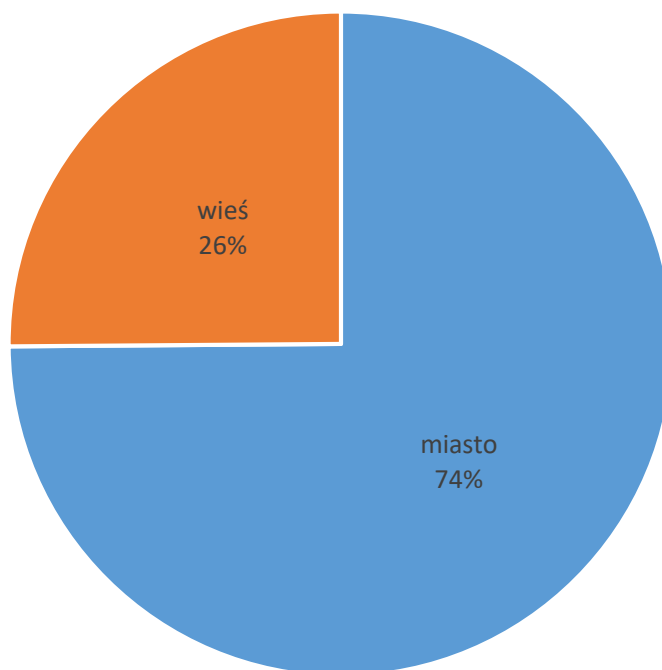
Forma prawna podmiotów realizujących zadania województwa w 2018 r.

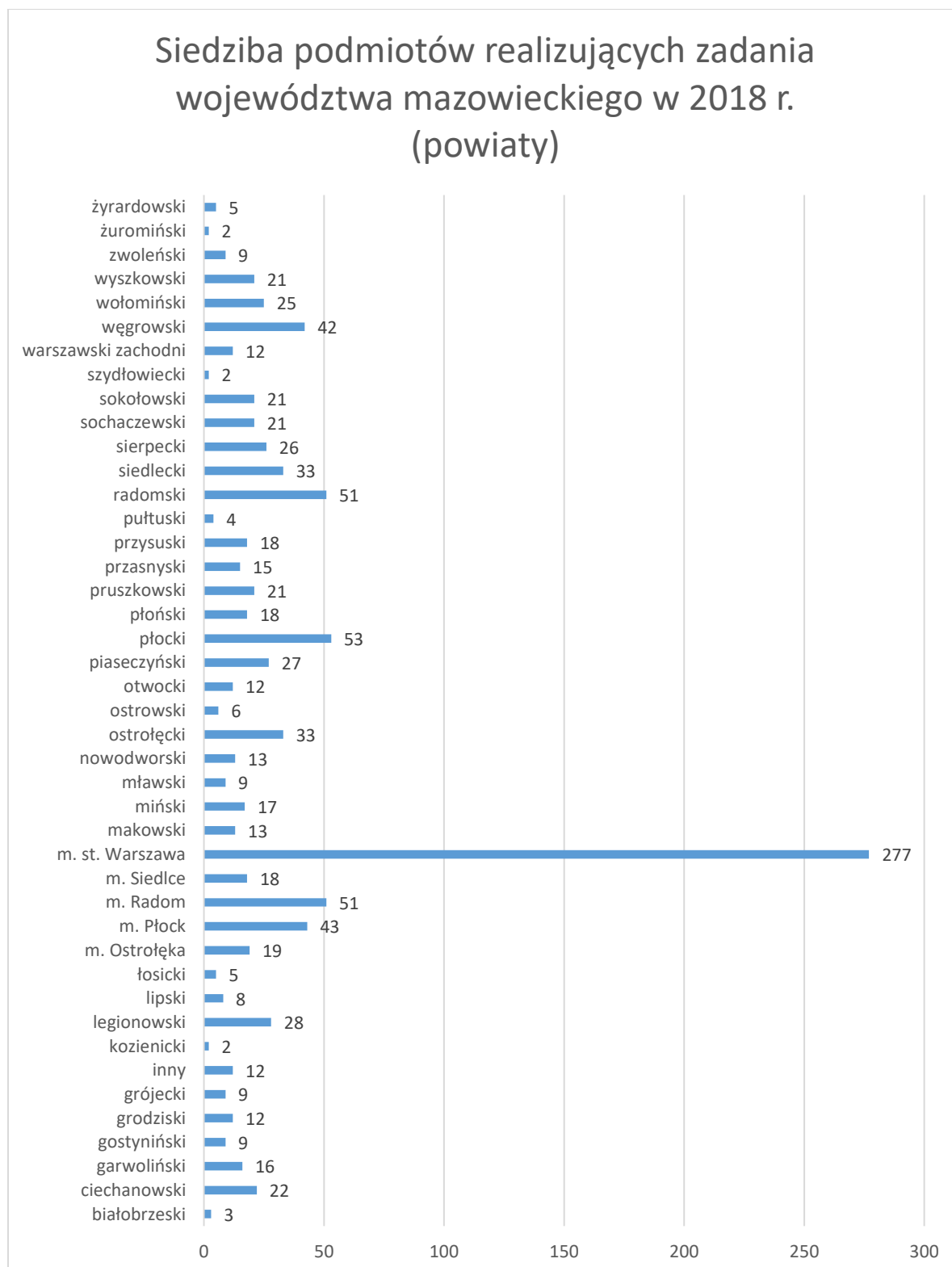
Zdecydowana większość podmiotów realizujących zadania ma siedzibę w miastach, gdzie działa większość organizacji pozarządowych. Organizacje miejskie mają lepszy dostęp do informacji i środków finansowych.

**Siedziba podmiotów realizujących zadania
województwa mazowieckiego w 2018 r. (miasto/wieś)**

Tradycyjnie największy odsetek podmiotów realizujących zadania samorządu województwa mazowieckiego ma swoją siedzibę w Warszawie i okolicznych powiatach. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że tu siedzibę mają największe mazowieckie organizacje realizujące zadania na rzecz całego województwa, organizacje te mają największe doświadczenie w pozyskiwaniu środków ze źródeł publicznych.

III. Dane dotyczące zadań realizowanych w ramach poszczególnych obszarów i podobszarów

1. Współpraca w obszarze „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym”

W ramach obszaru „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym” wydzielone zostały cztery podobszary, które skupiły zadania o zbliżonym zakresie tematycznym:

- 1) „Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”;
- 2) „Działania na rzecz przeciwdziałania zaburzeniom życia rodzinnego w związku z alkoholem”;
- 3) „Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii”;
- 4) „Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Alokacja środków na poszczególne zadania oraz osiągnięte rezultaty opisane zostały oddzielnie dla każdego z podobszarów.

1) Podobszar „Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 3 368 270,00zł, z czego wykorzystano 3 315 179,24 zł.

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji* (zł)
1.	Wspieranie realizacji programów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i studentów ze szczególnym uwzględnieniem programów o potwierdzonej skuteczności lub programów rekomendowanych (znajdujących się w bazie programów rekomendowanych, prowadzonej w ramach systemu opracowanego wspólnie przez Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji MEN oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii)	20.02.2018	5	5	118 270,00	118 210,00
2.	Wspieranie realizacji programów służących profilaktyce uzależnień i promocji zdrowego stylu życia z uwzględnieniem	20.02.2018	7	7	200 000,00	179 974,88

	działalności kulturalnej i sportowej dzieci, młodzieży, studentów i ich rodziców/opiekunów					
3.	Wspieranie realizacji programów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problemu picia alkoholu wśród dziewcząt i kobiet oraz kobiet w ciąży (w tym problematyka FASD)	20.02.2018	5	5	100 000,00	71 232,55
4.	Wspieranie realizacji programów informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach	20.02.2018	4	4	100 000,00	99 999,35
5.	Wspieranie realizacji programów w zakresie integracji międzypokoleniowej seniorów służących profilaktyce uzależnień	20.02.2018	5	5	150 000,00	149 977,96
6.	Wspieranie realizacji programów profilaktyczno-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych skutkami alkoholizmu, realizowanych w trakcie wakacji pn.: „Na wakacje po uśmiech”	20.02.2018	29	29	1 200 000,00	1 195 784,50
7.	Wspieranie i realizacja programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych skutkami alkoholizmu, realizowanego w trakcie wakacji pn. „Pogodne Lato”	20.02.2018	1	1	1 500 000,00 (na 2018 rok – program na lata 2018-2020 – łączna kwota przeznaczona na to zdanie w ww. latach to 4 500 000,00 zł)	1 500 000,00

Efekty współpracy:

Łącznie zrealizowano 48 projektów. W ramach ww. podobszaru:

- przeprowadzono 5 programów profilaktycznych dla 3001 dzieci, młodzieży i studentów,
- zrealizowano 7 programów służących profilaktyce uzależnień i promocji zdrowego stylu życia z uwzględnieniem działalności kulturalnej i sportowej dla 2057 dzieci, młodzieży, studentów i ich rodziców/opiekunów;
- 5 programów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problemu picia alkoholu wśród dziewcząt i kobiet oraz kobiet w ciąży (w tym problematyka FASD), w których łącznie wzięło udział 1297 beneficjentów bezpośrednich;
- zrealizowano 4 projekty na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, w których adresatami było 2160 osób;
- 5 programów w zakresie integracji międzypokoleniowej seniorów służących profilaktyce uzależnień, w których łącznie wzięło udział 175 beneficjentów, w tym 60 seniorów.

W ramach programów przeprowadzono zajęcia indywidualne oraz grupowe dla osób z rodzin zagrożonych/dotkniętych skutkami alkoholizmu, w tym dzieci, młodzieży, studentów oraz

ich rodziców/opiekunów, mające na celu podniesienie wiedzy dotyczącej skutków spożywania alkoholu zarówno przez nieletnich jak i osoby dorosłe.

Zorganizowano konferencje dla rodziców, warsztaty i spotkania, na których eksperci przybliżali rodzicom/opiekunom temat używania substancji psychoaktywnych wśród ludzi młodych. Zrealizowano liczne warsztaty z psychologiem, pedagogiem, terapeutą, m.in. na terenie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, mające na celu ukazanie problematyki uzależnienia od alkoholu. Prowadzono także działania edukacyjne, informacyjne, kulturalne i sportowe. Beneficjentom zapewniono nie tylko socjoterapię i zajęcia psychoedukacyjne. Pokazano im również jak spędzać wolny czas bez używek, zarówno w środowisku rówieśniczym jak i rodzinnym. W ramach zajęć odbyły się warsztaty logopedyczne, taneczne, plastyczne, muzyczne, turystyczno– krajoznawcze, wyjazdy do kina, teatru i zawody sportowe, np. w formie „Biegu ku trzeźwości”.

Przeprowadzono programy ukierunkowane na ograniczenie zjawiska picia alkoholu wśród dziewcząt i kobiet oraz kobiet w ciąży (w tym problematyka FASD), obejmujące warsztaty prowadzone przez psychologów i pedagogów, dotyczące szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

Warsztaty dotyczące przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach prowadzono m.in. za pomocą mobilnych miasteczek bezpieczeństwa, z użyciem algogogli, a także Autochodzika. Wykorzystane narzędzia miały uświadomić uczestnikom warsztatów, jakie skutki niesie za sobą kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu.

W ramach zadania dotyczącego integracji międzypokoleniowej seniorów służącej profilaktyce uzależnień realizowano działania, w których uczestniczyli wspólnie przedstawiciele różnych pokoleń. Zajęcia miały na celu zintegrowanie dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów poprzez udział we wspólnych zajęciach plastycznych, literackich, fotograficznych, a także podczas tworzenia własnego teledysku. W ramach spotkań odbywały się zajęcia prowadzone przez psychologa z zakresu wiedzy o alkoholu, jego działaniu na organizm ludzki i uświadamiania zagrożeń wynikających z jego używania i nadużywania. Organizowano wspólne wycieczki, warsztaty wyjazdowe oraz pokazy artystyczne.

W ramach podobszaru pn. „Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” zrealizowano także 22 programy profilaktyczne w formie wypoczynku letniego w atrakcyjnych turystycznie miejscowościach na terenie Polski, w postaci minimum 14-dniowej akcji wyjazdowej. Naboru uczestników dokonano przy udziale Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Każdy z 1040 uczestników zadania został objęty co najmniej dwudziestoma pięcioma godzinami zajęć z zakresu promocji zdrowego stylu życia oraz problematyki uzależnień, prowadzonych w formie indywidualnej lub grupowej. Zajęcia były dostosowane do wieku odbiorców i prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę.

Programy obejmowały zagadnienia dotyczące zdrowego stylu życia. Omawiano nie tylko wpływ alkoholu na organizm człowieka, ale także zasady zdrowego odżywiania i roli sportu we właściwym rozwoju psychofizycznym.

Prowadzone działania, poza profilaktyką, miały na celu zorganizowanie bezpiecznego wypoczynku z licznymi atrakcjami, m.in.: zajęciami tanecznymi, wokalnymi, plastycznymi, garncarskimi, nauką tradycyjnych sposobów pieczenia chleba oraz wyrabiania masła, nauką malowania na szkle, zajęciami sportowymi (nauką pływania, biegu patrolowym, grą w piłkę - siatkową, ręczną, koszykową, nożną), a także nauką udzielania pierwszej pomocy.

Ww. działania pozwoliły na osiągnięcie następujących rezultatów jakościowych:

- zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie: zdrowego stylu życia, efektywnego komunikowania się z ludźmi oraz rozwiązywania konfliktów bez przemocy (nauka wyrażania swoich uczuć, przede wszystkim negatywnych emocji, w sposób społecznie akceptowany i bezpieczny);
- nauka rozładowywania nagromadzonych napięć, emocji i agresji;
- nauka wyboru alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu;
- nauka odkrywania własnych zainteresowań;
- ukazanie zagrożeń niesionych przez używanie substancji psychoaktywnych w kontekście uzależnienia oraz sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, w szczególności z naciskiem grup rówieśniczych;

- nauka rozpoznawania zachowań ryzykownych, szacowania konsekwencji i podejmowania właściwych decyzji;
- przekazanie rzetelnej wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, obalenie mitów nt. konsekwencji ich używania, ukazanie mechanizmów wchodzenia w uzależnienie, zagrożeń oraz konsekwencji używania substancji psychoaktywnych (zdrowotnych, społecznych, prawnych), nauka rozpoznawania różnic między spożywaniem alkoholu sporadycznym, używaniem szkodliwym, a uzależnieniem;
- ukazanie wpływu substancji psychoaktywnych na rozwój płodu (tematyka FASD);
- ukazanie wpływu substancji psychoaktywnych na koncentrację i percepcję osoby prowadzącej pojazd, przekazanie wiedzy nt. m.in. konsekwencji prawnych i społecznych prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych;
- zapoznanie rodziców i opiekunów z wiedzą dotyczącą postępowania z dziećmi, młodzieżą i innymi osobami mającymi kontakt z substancjami odurzającymi;
- kształtowanie prawidłowych umiejętności wychowawczych;
- wypoczynek w bezpiecznych warunkach (z pełnym wyżywieniem, opieką wychowawców, z dala od trosk i problemów dnia codziennego);
- kształtowanie postawy prozdrowotnej;
- nauka wyboru alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu;
- pomoc w odkrywaniu własnych zainteresowań;
- poznanie walorów i atrakcji turystycznych Polski;

Najciekawsze inicjatywy

Program „Żyjmy pięknie i ciekawie” realizowany przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych "NASZA PRZESTRZEŃ" z Mińska Mazowieckiego skierowany jest do 30 osób – seniorów oraz dzieci i młodzieży (w wieku 5-17 lat). W ramach programu zorganizowano wyjazd integracyjny do gospodarstwa agroturystycznego, gdzie beneficjenci wspólnie uczestniczyli w zajęciach rękodzieła i ceramiki. Przeprowadzono warsztaty międzypokoleniowe, w ramach których młodsze pokolenie zapoznawało seniorów z nowoczesną sztuką, czego efektem był mural zrobiony przez uczestników. Dla seniorów prowadzono szereg zajęć relaksacyjnych (zabiegi prozdrowotne i pielęgnacyjne, nordic walking, basen, konsultacje z fizjoterapeutą, kosmologiem lub wizażystą). Zorganizowano także sesję zdjęciową dla seniorów. Program zakończyło spotkanie podsumowujące w formie zabawy tanecznej, na której zaprezentowano zdjęcia z projektu.

2) Podobszar „Działania na rzecz przeciwdziałania zaburzeniom życia rodzinnego w związku z alkoholem”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 1 876 680,00zł, z czego wykorzystano 1 819 315,49 zł.

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji* (zł)
1.	Wspieranie realizacji programów informacyjno-edukacyjnych ukierunkowanych na ograniczenie przemocy w rodzinie w związku z alkoholem	20.02.2018	8	8	200 000,00	144 329,96
2.	Wspieranie realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie lub programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie w związku z alkoholem	20.02.2018	7	7	256 940,00	255 339,89
3.	Wspieranie realizacji programów skierowanych do osób współzależniących	20.02.2018	1	1	19 740,00	19 740,00
4.	Wspieranie świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych i klubów młodzieżowych, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji programów socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	20.02.2018	23	23	1 000 000,00	999 905,64
5.	„Kuźnia Kreatywności” – Program wzmacniający proces socjalizacji dzieci i młodzieży ze środowisk marginalizowanych w oparciu o ideę twórczej pedagogiki	20.02.2018	2	2	400 000,00	400 000,00

Efekty współpracy:

W podobszarze „Działania na rzecz przeciwdziałania zaburzeniom życia rodzinnego w związku z alkoholem” zrealizowano:

- 8 programów informacyjno–edukacyjnych ukierunkowanych na ograniczenie przemocy w rodzinie w związku z alkoholem dla 956 beneficjentów;
- 7 programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie lub programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie w związku z alkoholem, skierowanych do 429 uczestników;
- 1 program skierowany do 83 osób współzależniących;
- udzielono wsparcia 23 świetlicom socjoterapeutycznym, środowiskowym i klubom młodzieżowym dla 751 dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;

- przeprowadzono 2 programy wzmacniające proces socjalizacji dzieci i młodzieży ze środowisk marginalizowanych w oparciu o ideę twórczej pedagogiki „Kuznia Kreatywności” dla 320 dzieci i młodzieży.

Programy informacyjno–edukacyjne ukierunkowane na ograniczenie przemocy w rodzinie w związku z alkoholem polegały na prowadzeniu konsultacji psychologicznych i pedagogicznych, porad prawnych, mediacji rodzinnych, porad socjalno-bytowych, konsultacji wychowawczych, warsztatów edukacji emocjonalnej dla dzieci i dorosłych, treningu rozpoznawania i zastępowania agresji. Zorganizowano zajęcia dotyczące profilaktyki uzależnień, profilaktyki agresji/przemocy, profilaktyki zachowań ryzykownych, a także zajęcia ułatwiające komunikację, wzmacniające poczucie własnej wartości. Ponadto w ramach zadania emitowano spoty telewizyjne i radiowe przybliżające zjawisko przemocy w rodzinie w związku z alkoholem.

Realizowano także programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programy ochrony ofiar przemocy w rodzinie w związku z alkoholem. Prowadzono konsultacje psychologiczne, wsparcie prawne, zorganizowano zajęcia terapeutyczne, zarówno indywidualne jak i rodzinne. Przedstawiono skutki prawne oraz społeczne używania przemocy, informowano w jaki sposób ofiary przemocy mają postępować, gdzie szukać pomocy. Beneficjenci uczyli się kontroli nad swoim zachowaniem, poznawali sposoby radzenia sobie ze stresem, uczyli się właściwej komunikacji.

Przeprowadzono jeden program skierowany do osób współuzależnionych, w ramach którego realizowano poradnictwo rodzinne i interwencje kryzysowe. Poradzono także grupę wsparcia dla osób współuzależnionych w celu poszerzenia umiejętności rozpoznawania emocji, nauki prawidłowej komunikacji, radzenia sobie w sytuacjach problemowych. Udzielano również indywidualnej pomocy rodzinom będącym w kryzysie.

W programach wspierających świetlice i inne placówki dla dzieci i młodzieży podstawę programów stanowiły zajęcia i warsztaty socjoterapeutyczne (tematyka: komunikacja, asertywność, rozwiązywanie konfliktów, planowanie i podejmowanie decyzji, współpraca w grupie, integracja, radzenie sobie ze stresem) oraz z zakresu profilaktyki uzależnień.

Podejmowano działania mające na celu zmniejszenie braków edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży poprzez warsztaty wyrównawcze, zajęcia językowe, literackie, pomoc w odrabianiu lekcji. Przeprowadzono także spotkania z psychologiem i terapeutą uzależnień. Zorganizowano szereg różnorodnych zajęć wspierających rozwój i zainteresowania młodzieży, m.in.: zajęcia teatralne, plastyczne, kulinarne, warsztaty artystyczne w pracowni Świec i Mydła, zajęcia chemiczne, warsztaty jazdy konnej, warsztaty filmowe. Beneficjenci uczestniczyli również w wyjściach do kina, teatru, na kręgle, basen, do parku trampolin. Programy wzbogacono o wycieczki integracyjne (jedno-, dwu- lub trzydniowe) w atrakcyjne miejsca (np. Baranów Sandomierski, Kraków, Nidzica, Zakopane, Poznań, Toruń, Trojanów) oraz jednodniowe wydarzenia, takie jak rozgrywki sportowe, imprezy okolicznościowe konkursy, gry i zabawy.

Program „Kuznia Kreatywności” realizowany był przez dwóch Oferentów. Każdy z nich skierował program do dzieci i młodzieży z 6 gmin województwa mazowieckiego (1 miejskiej, 2 miejsko-wiejskich, 3 wiejskich). W ramach zadania przeprowadzono zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień, socjoterapię, zajęcia artystyczne – filmowe i teatralne, warsztaty z zakresu produkcji filmowej, obrazu filmowego, reżyserii. Na koniec realizacji każdego z programów przeprowadzono spotkanie podsumowujące dla beneficjentów projektów.

Ww. działania pozwoliły na osiągnięcie następujących rezultatów jakościowych:

- wzmocnienie poczucia własnej wartości oraz odpowiedzialności za podejmowane decyzje;
- nabycie umiejętności nawiązywania kontaktów, współdziałania i współpracy w grupie;
- poznanie sposobów pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym;
- zrozumienie istoty alkoholizmu, a dzięki temu nabycie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z emocjami, nawiązywania bliskich związków z ludźmi i wyrażania zarówno pozytywnych, jak i negatywnych uczuć;
- wzrost poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zwłaszcza przemocy współwystępującej z problemem alkoholowym;
- kształtowanie umiejętności sportowych, tanecznych, plastycznych, kulinarnych, językowych;

- wzrost poczucia własnej wartości, motywacji oraz bezpieczeństwa u dzieci i młodzieży;
- podniesienie poziomu wiedzy, wśród rodziców/opiekunów, dotyczącej pozytywnych wzorców życia rodzinnego, prawidłowych relacji i metod wychowawczych;
- wzrost świadomości o zagrożeniach płynących z agresji i przemocy;
- poznanie sposobów rozwiązywania sytuacji problemowych;
- kształtowanie umiejętności sportowych, tanecznych, plastycznych, kulinarnych, językowych;
- nauka spędzania wolnego czasu z rówieśnikami w sposób konstruktywny.

Najciekawsze inicjatywy

Program pn. „Kuznia Kreatywności” zrealizowany przez Towarzystwo Teatralne „Kurtyna” jest kontynuacją działań z lat ubiegłych. Skierowany jest do 120 osób z 6 gmin: Rząśnik (gmina wiejska); Zabrodzie (gmina wiejska); Wyszaków (gmina miejsko-wiejska); Brwinów (gmina miejsko-wiejska); Warszawa-Bielany (gmina miejska); Klembów (gmina wiejska). Program realizowany jest w oparciu o ideę twórczej pedagogiki, którą Realizator buduje na koncepcji pracy z dziećmi i młodzieżą. Idea opiera się na założeniu, że optymalny, atrakcyjny sposób absorbowania uwagi dzieci, przyswajania przez nie wiedzy i zmiany ich zachowań, zachodzi poprzez połączenie zajęć rozwijających zainteresowania z elementami zajęć edukacyjnych, w oparciu o oddziaływania społeczne (grupę rówieśniczą). Zadanie rozpoczęto spotkaniem integracyjnym dla wszystkich uczestników, co dało możliwość wzajemnego poznania się i uczestniczenia w różnych zabawach i konkursach. W kolejnych dniach w każdej gminie realizowane były zajęcia - 21h z zakresu problematyki uzależnień (tematyka: alkohol 6h, narkotyki 6h, nikotyna 6h, agresja rówieśnicza 3h) oraz 42h socjoterapii z uwzględnieniem idei twórczej pedagogiki (zajęcia sportowe 15h, zajęcia artystyczne 27h). W ramach zajęć artystycznych uczestnicy mieli do wyboru dwa bloki tematyczne - teatr (3 gminy) i film (3 gminy), w wyniku których powstały 3 inscenizacje teatralne oraz 6 materiałów filmowych. Dla dzieci zorganizowano również trzydniową wycieczkę do Baranowa Sandomierskiego oraz wyjazd do teatru w Warszawie.

Na zakończenie projektu zorganizowano spotkanie podsumowujące, w trakcie którego uczestnicy przed zaproszonymi gośćmi prezentowali swoje osiągnięcia.

3) Podobszar „Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 482 040,00 zł, z czego wykorzystano 479 838,29 zł

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Wspieranie realizacji programów edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych na wszystkich poziomach edukacji	20.02.2018	8	8	199 115,00	199 115,00
2.	Wspieranie działań na rzecz reintegracji osób uzależnionych od narkotyków oraz/lub zakażonych wirusem HIV/chorych na AIDS i ich rodzin	20.02.2018	2	2	48 880,00 zł	48 880,00
3.	Wspieranie realizacji programów profilaktycznych skierowanych do osób zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin	20.02.2018	10	10	234 045,00	231 843,29

Efekty współpracy:

W podobszarze „Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii” dofinansowano 20 programów. Przeprowadzono:

- 8 programów edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych na wszystkich poziomach edukacji, skierowanych do 2 715 uczestników;
- 2 programy z zakresu działań na rzecz reintegracji osób uzależnionych od narkotyków oraz/lub zakażonych wirusem HIV/chorych na AIDS i ich rodzin, obejmujące działaniami 108 osób;
- 10 programów profilaktycznych skierowanych do osób zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin dla 1142 osób.

W ramach programów edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych na wszystkich poziomach edukacji prowadzono spotkania edukacyjne, warsztaty dot. szkodliwości substancji psychoaktywnych, warsztaty umiejętności społecznych oraz propagujące zrównoważony rozwój sfery fizycznej, psychicznej i duchowej. Beneficjenci mieli możliwość korzystania z konsultacji terapeuty uzależnień, psychologa i specjalisty ds. rodziny. Zajęcia prowadzone były różnymi metodami, m.in. wykłady, warsztaty, prezentacje, dyskusje, odgrywanie scenek i burza mózgów. W jednym z programów warsztaty dla młodzieży prowadzone były w formie procesu sądowego. Uczestnicy otrzymywali materiały edukacyjne. Programy wzbogacone zostały pakietem zajęć artystycznych i sportowych (m.in. taneczne, plastyczne, teatralne, muzyczne, kalaki – filipińskiej sztuki walki, jazdy konnej i opieki nad końmi) oraz kulturalno-turystycznych (spotkania integracyjne, wycieczki, pikniki, rajdy rowerowe, koncerty).

W ramach powyższych programów beneficjenci mieli możliwość skorzystania z wybranych przez siebie zajęć spośród: terapii uzależnień, warsztatów aktywizacji zawodowej, rozwijania umiejętności praktycznych, kompetencji społecznych, treningów motywacji i talentów, rozwoju osobistego, a także z indywidualnych konsultacji psychologicznych. Uzupełnieniem programu były wyjscia kulturalno-edukacyjne, sprzyjające włączaniu ich uczestników w struktury społeczne.

Programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem prowadzono w aktywizujących formach, m.in. debaty multimedialnej, warsztatów umiejętności interpersonalnych i społecznych, w tym komunikacji, wyrażania emocji, asertywności, odkrywania swoich mocnych stron, a także warsztatu psychoedukacyjnego realizowanego w trakcie wakacji w formie trzydniowego wyjazdu. Beneficjenci mieli możliwość skorzystania z indywidualnych porad psychologa lub zajęć grupowych. Prowadzono także warsztaty plastyczne i filmowe oraz zajęcia na świeżym powietrzu (paintball, survival, gry terenowe). W ramach programów realizowano wiele zajęć integracyjnych dla dzieci, młodzieży, ich rodziców i opiekunów. Prowadzono wspólne zajęcia edukacyjne, poradnictwo rodzinne oraz grupy terapeutyczno-edukacyjne dla rodzin. Dorośli beneficjenci mogli skorzystać z dyżurów informacyjno-edukacyjnych, porad psychologicznych lub uczestnictwa w warsztatach umiejętności wychowawczych.

Realizacja powyższych działań przyczyniła się do osiągnięcia następujących rezultatów jakościowych:

- upowszechniania zdrowego stylu życia bez nałogów;
- aktywizacji w życiu społecznym;
- rozbudzania pasji i zainteresowań;
- podniesienia świadomości własnych mocnych stron;
- podniesienia umiejętności społecznych i interpersonalnych;
- wzrostu umiejętności wyrażania emocji i potrzeb;
- nauce radzenia sobie z presją otoczenia, zwłaszcza ze strony rówieśników;
- wzmocnienia relacji rodzinnych, usprawnienia komunikacji rodzic–dziecko,
- wzrostu umiejętności wychowawczych rodziców w zakresie rozpoznawania potrzeb dzieci;
- wzrostu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresujących;
- nabycia lub pogłębienia wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, ich działania oraz mechanizmów uzależnień;
- opóźnienia inicjacji poprzez wzmocnienie czynników chroniących;
- zwiększenia wiedzy w zakresie praw i obowiązków.

Najciekawsze inicjatywy

Na uwagę zasługuje program „Młodzieżowe Ochotnicze Pogotowie Rówieśnicze (MOPR)” przygotowujący liderów młodzieżowych do pracy profilaktycznej na rzecz rówieśników w środowisku szkolnym i w codziennych kontaktach pozaszkolnych. Oddział Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Warszawie zorganizował MOPR w 4 placówkach oświatowych dla 70 uczniów mających pełnić rolę liderów młodzieżowych w swoich społecznościach. Młodzież przeszła treningi psychoedukacyjno-rozwojowe, treningi asertywności i wyrażania uczuć, a nabyte umiejętności trenowała podczas imprez środowiskowych.

4) Podobszar „ Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 800 000,00 zł, z czego wykorzystano 720 701,30 zł

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zadanie realizowane na podstawie umów rocznych	60.02,2018	9	9	300 000,00	299 384,53
2.	Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zadanie realizowane na podstawie umów 3–letnich	60.02,2018	7	9	500 000,00	421 316,77

Efekty współpracy:

- zadanie było realizowane przez 13 organizacji;
- adresaci zadania: ok 10 000 osób.

W ramach zadania zrealizowano:

- spotkania indywidualne z psychologiem/pedagogiem doświadczonym w pracy z przemocą/uzależnieniami (100 h);
- zajęcia grupowe dla rodziców małych dzieci realizowane w formie 2 grup pracujących w trybie cotygodniowych spotkań (po 44 h każda, prowadzone przez 2 osoby) + jednodniowy sześciogodzinny warsztat startowy;
- działania informacyjno-konsultacyjne prowadzone przez pracownika pierwszego kontaktu (rozbudowane, superwizja);
- cykl warsztatów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- cykl warsztatów na temat konfliktów i radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami;
- cykl warsztatów dot. profilaktyki uniwersalnej ukierunkowanych na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów, z naciskiem na zapobieganie przemocy w stosunku do dzieci oraz osób najbliższych;
- cykl warsztatów dla profesjonalistów na temat przemocy i pracy z osobami doświadczającymi przemocy (pracownicy GOPS, PCPR, policjanci, nauczyciele, terapeuci, pedagodzy);
- konsultacje specjalistyczne (pedagog, mediator, psycholog, coach), prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego, prowadzenie mediacji rodzinnych (240 godzin);
- kampanię społeczną;
- spotkania szkoleniowo-informacyjne dla nauczycieli;
- wydano folder o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- integrowano działania różnych instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;

- działania edukacyjno–informacyjne na temat przemocy w rodzinie;
- debatę społeczną,
- warsztaty z komiksu profilaktyka cyberprzemocy – 5 h warsztatów, wydruk plakatów i ulotek.

Rezultaty jakościowe:

- zmiana postaw i zachowań sprawców przemocy w rodzinie poprzez nabycie umiejętności nieagresywnego współżycia w rodzinie;
- poprawa bezpieczeństwa w rodzinach poprzez zmniejszenie aktów przemocy;
- uświadamianie czym jest przemoc;
- uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich;
- rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu sporów w rodzinie bez użycia agresji;
- nauka umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy;
- zwiększenie wiedzy osób zagrożonych przemocą i osób krzywdzonych na temat zjawiska przemocy w rodzinie; zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów pozostawania w sytuacji przemocy;
- zwiększenie motywacji do podjęcia konstruktywnych działań w zakresie ochrony siebie i dziecka przez krzywdzeniem;
- wzrost wiedzy na temat instytucji, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji przemocy; zainicjowanie działań na rzecz lokalnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- wzrost kompetencji rodzicielskiej.

Najciekawsze inicjatywy

Fundacja „Gwiazdka” w ramach realizacji projektu pod tytułem „Wróżka Okruszka Przeciwko Przemocy” – kampanii profilaktyczno-edukacyjnej oraz szkolenia dla pracowników instytucji, zorganizowała 10 profilaktycznych Festiwali Wróżki Okruszki na terenie 10 szkół w gminach wiejskich. Spotkania dotyczyły zwiększenia świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie, a w ich ramach organizowano przedstawienie teatralne i konkurs plastyczny. Łącznie w Festiwalach wzięło udział 1007 osób. Wyłoniono 30 zwycięzców konkursu plastycznego.

2. Współpraca w obszarze „Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 178 271,00 zł. Kwota została wydatkowana w całości.

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Wsparcie ponadlokalnych systemów pozyskiwania, magazynowania, dystrybucji żywności dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów realizujących działania na rzecz osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym	6.02.2018	4	4	118 271,00	118 271,00
		6.07.2018	2	2	60 000,00	60 000,00

Efekty współpracy

- zadanie było realizowane przez 6 organizacji;
- adresaci zadania: ok. 67 520 osób.

W ramach zadania:

- 6 organizacji zajmowało się pozyskiwaniem, transportowaniem, magazynowaniem, dystrybuowaniem żywności do organizacji pozarządowych działających na rzecz osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- nawiązano współpracę z nowymi sklepami spożywczymi, które zaczęły przekazywać żywność;
- utworzono nowe punkty pozyskiwania i dystrybucji żywności;
- promowano idee banku żywności w prasie tv, radiu (13 artykułów, 3 audycje radiowe i telewizyjne);
- opublikowano artykuł na stronie internetowej dot. potrzeby inkluzji społecznej osób wykluczonych;
- przeprowadzono szkolenie z programów ułatwiających tworzenie dokumentacji i rozdawczości dla podmiotów odbierających żywność.

Rezultaty jakościowe:

- wsparcie systemu pozyskiwania, magazynowania i dystrybucji żywności;
- zwalczanie ubóstwa poprzez podniesienie stopy życiowej;
- poprawa jakości systemu dostarczania żywności dla osób potrzebujących wsparcia NGO w zakresie zbieżnym z realizacją zadania;
- promowanie i wzmacnianie wspólnych działań w społecznościach lokalnych;
- umocnienie sieci współpracy; opracowanie standardów nieodpłatnej dystrybucji; pomoc doraźna.

Najciekawsze inicjatywy

Stowarzyszenie ALTER-EGO w ramach zadania „Wsparcie żywnościowe i rzeczowe dla podmiotów realizujących zadania na rzecz osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym” przeprowadziło działania z zakresu fundraisingu, mające na celu propagowanie zasad społecznej odpowiedzialności biznesu. W ramach powyższego Stowarzyszenie nawiązało kontakt z ok 45 firmami i osobami fizycznymi.

3. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 3 972 978,37 zł, z czego wykorzystano 3 646 373,06 zł. W ramach małych dotacji przekazano 477 016,00 zł, z czego wykorzystano 453 804,45 zł.

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji* (zł)
1.	Wsparcie samodzielności społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin	6.02.2018	11	10	500 000,00	498 281,94
		Małe dotacje	19	17	292 021,00	289 177,26
2.	Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających rodziny z dziećmi w zakresie depresji, zaburzeń odżywiania oraz kompulsywnych zachowań związanych z używaniem nowych technologii	6.02.2018	8	8	325 000,00	321 300,13
		Małe dotacje	30	27	184 995,00	164 627,19
3.	Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność osób dotkniętych Chorobą Alzheimera i innymi chorobami otępiennymi oraz ich rodzin.	6.02.2018	9	9	697 978,37	687 777,36
4.	Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność i aktywność osób starszych zadania 1-roczone)	6.02.2018	19	20 ¹	550 000,00	541 482,52 ²

¹ Wartość uwzględnia jedną umowę podpisaną z dwoma podmiotami na zasadzie oferty wspólnej.

² Suma nie uwzględnia kwoty 7,50 zł, która została przez Zleceniobiorcę wykorzystana przy realizacji zadania publicznego na zasadzie odsetek od kwoty dotacji na rachunku bankowym.

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji* (zł)
5.	Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność i aktywność osób starszych (zadanie trzyletnie 2018-2020)	6.02.2018	19	19	1 600 000,00	1 494 462,28 ³
6.	Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność i aktywność osób starszych (zadanie trzyletnie: 2018-2020 – „bony społeczne”)	6.02.2018	1	1	300 000,00	297 289,79

Efekty współpracy:

Zrealizowano następujące zadania:

1. Wsparcie samodzielności społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
 2. Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających rodziny z dziećmi w zakresie depresji, zaburzeń odżywiania oraz kompulsywnych zachowań związanych z używaniem nowych technologii;
 3. Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność osób dotkniętych chorobą Alzheimera i innymi chorobami otępiennymi oraz ich rodzin.
- zadania były realizowane przez 71 organizacji;
 - adresaci zadania: ok. 8000 osób.

Rezultaty:

- stworzenie punktu konsultacyjnego;
- zorganizowanie 4 pikników rodzinnych;
- zajęcia z dietetykiem 30 godzin;
- zajęcia kulinarne 30 godzin;
- zajęcia z bezpiecznego wykorzystywania nowych technologii 10 godzin;
- 2 wyjazdy do Środowiskowego Domu Samopomocy w Miedźnie – trening rękodzieła, tańca i ruchu;
- stworzenie lokalnej grupy wsparcia oraz kampania informacyjna;
- zaktualizowany scenariusz zajęć dotyczących destygmatyzacji osób cierpiących na zaburzenia psychiczne;
- szkolenia dla nauczycieli, pedagogów i psychologów;
- telefon zaufania;
- 5 pilotaży zaktualizowanego scenariusza zajęć dotyczących destygmatyzacji osób cierpiących na zaburzenia psychiczne;

³ Z zastrzeżeniem, że jedna dotacja (100 000,00 zł) jest nadal w trakcie rozliczenia (stan na 10 maja 2019 r.) i nie została ujęta w niniejszym zestawieniu.

- konsultacje psychologiczne i terapie indywidualne dla kobiet doświadczających okołoporodowej depresji oraz ich dzieci;
- konsultacje psychiatryczne;
- grupa terapeutyczna dla kobiet doświadczających trudności emocjonalnych po porodzie i cierpiących na depresję poporodową;
- opracowanie i publikacja kursu e-learningowego dotyczącego tematyki specyfiki okresu okołoporodowego i związanych z nim zagrożeń zdrowia psychicznego;
- wsparcie socjalne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin/opiekunów;
- grupa wsparcia dla rodzin;
- spotkania integracyjno-informacyjne pod hasłem „Poznać-Zrozumieć”;
- Integracyjny Rajd Pieszy i Rowerowy Szlakami Puszczy Kampinoskiej;
- wydanie poradnika/informatora dla osób w kryzysie psychicznym i ich rodzin;
- wzmacnianie ruchów samopomocowych w województwie mazowieckim, w tym spotkania grupy wsparcia TROP;
- organizacja cyklu spotkań klubu dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi, warsztaty arteterapii;
- zajęcia promujące naukę samodzielności dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- wystawa artystyczna rękodzieła oraz obrazów;
- opracowanie i publikacja kursu e-learningowego dotyczącego tematyki specyfiki okresu okołoporodowego i związanych z nim zagrożeń zdrowia psychicznego, działania w mediach społecznościowych;
- zorganizowanie studium „Depresja w okresie okołoporodowym – praca terapeutyczna z kobietą i jej rodziną” – szkolenie adresowane do psychologów, psychoterapeutów i psychiatrów-psychoterapeutów poświęcone nowoczesnym metodom pracy terapeutycznej w depresji okołoporodowej;
- cykl szkoleń dla personelu medycznego i niemedycznego z zakresu udzielania opieki okołoporodowej;
- warsztaty dla rodzin z dziećmi w wieku przedszkolnym dotyczące kształtowania bezpiecznego kontaktu dzieci z multimediami;
- warsztaty dla dzieci i rodziców „Trenuj Zdrowo – Owocowo”, które pomogą zmienić złe nawyki, działania na świeżym powietrzu oraz spotkania ze sportowcami;
- szkolenia dla kadr instytucji pomocy i aktywnej integracji o tematyce związanej z chorobami otępiennymi, powołany zostanie zespół doradztwa indywidualnego dla opiekunów, w skład którego każdorazowo wchodzić będą lekarz rodzinny lub pielęgniarka środowiskowa, psycholog, pracownik socjalny;
- działania edukacyjne m. in. z zakresu zdrowego trybu życia, zajęcia rozwijające zdolności manualne oraz artystyczne; zajęcia kulturalne m. in. plastyczne, muzyczne, taneczne;
- spotkania z kulturą; spotkania zdrowotne m.in. terapia ruchowa, rehabilitacyjna, spotkania ze specjalistami; zajęcia sportowo-ruchowe m.in. gimnastyka i gry stolikowe, asystent rodzin na potrzeby zajęć pt. „Złap oddech”.

Rezultaty jakościowe:

- wzmocnienie kondycji psychicznej;
- zwiększenie wiedzy o kryzysie psychicznym;
- ułatwienie dostępu do specjalistycznego wsparcia medycznego;
- wzrost kompetencji społecznych w zakresie korzystania z przestrzeni publicznej;
- minimalizacja negatywnych czynników osobowościowych;
- stworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny;
- wzrost dostępności do darmowego poradnictwa;
- wyrównywanie szans edukacyjnych, kulturalnych i sportowych mniejszych miejscowości;
- reintegracja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem;
- zwiększenie zakresu i form wsparcia programów profilaktycznych;
- niwelowanie skutków wykluczenia;
- przełamywanie indywidualnych barier;
- zwiększanie aktywności społecznej;
- wielosektorowe działania partnerskie;
- zwiększanie kompetencji społecznych;

- doskonalenie umiejętności zawodowych.

Zadania 4, 5, 6: Rozwój zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność i aktywność osób starszych

Jako wskaźnik w programie na 2018 r. ujęto podpisanie ok 11 umów trzyletnich oraz ok 11 umów rocznych na realizację programów rozwoju zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych wspierających samodzielność i aktywność osób starszych. Podpisano 20 umów trzyletnich oraz 19 umów rocznych. Różnica wynika z faktu, że część oferentów wnioskuje o mniejszą wartość dotacji niż maksymalna.

40 organizacji pozarządowych wzięło udział w działaniach na rzecz lokalnych społeczności we współpracy z Województwem.

Adresatami zadań publicznych w zadaniu nr 4 było ok. 2 550 osób, w zadaniu nr 6 ok. 7770 osób, a w zadaniu nr 7 ok 6400 osób. Zadania skierowane były do osób 55+ z możliwością udziału osób młodszych na zasadzie integracji międzypokoleniowej.

W ramach projektów rocznych adresowanych do seniorów dofinansowano różnorodne inicjatywy wspierające aktywność starszych mieszkańców Mazowsza, takie jak warsztaty rozwijające zainteresowania, wycieczki krajoznawcze, pikniki, grupowe wyjścia do miejsc kultury czy rekreacji, działania wolontariackie itp. Starano się wspierać przede wszystkim projekty o partnerskim i międzypokoleniowym charakterze.

W ramach projektów trzyletnich adresowanych do środowisk senioralnych dofinansowano projekty gwarantujące długotrwałe podtrzymywanie aktywności mazowieckich seniorów, m.in. utworzenie portalu informacyjno-poradnikowego dedykowanego seniorom, powołanie i prowadzenie Mazowieckiej Akademii Współpracy Uniwersytetów Trzeciego Wieku, utworzenie Klubu Książki Seniora czy wspieranie działalności rad seniorów. Przede wszystkim wdrożono instytucję tzw. „bonu społecznego” adresowanego do niesformalizowanych grup senioralnych na wsparcie drobnych inicjatyw i pomysłów aktywizujących seniorów w społecznościach lokalnych.

Najciekawsze inicjatywy

Fundacja By The Way w ramach projektu pt. „PSYCHOSTREFA 18-20”

zorganizowała II Międzynarodowy Dzień Zdrowia Psychicznego pod nazwą „Dylematy Młodości”.

W konferencji uczestniczyło ok 200 gości z różnych środowisk zawodowych, którzy w swoich działaniach pośrednio lub bezpośrednio zajmują się ochroną i promocją zdrowia psychicznego. W wydarzeniu udział wzięli także przedstawiciele samorządu Województwa Mazowieckiego i uczniowie. W ramach Konferencji zaprezentowano spektakl teatralny pt. „Generalnie dobrze mi”, którego celem było uświadomienie publiczności na tematkę związaną z kondycją psychiczną. W części teoretycznej wykład „Zadania rozwojowe okresu dorastania, czyli jak osiągnąć dojrzałość” wygłosił mgr Mateusz Łukasik, a wykład „Formy wsparcia psychologicznego adresowane do młodzieży” wygłosił mgr Karol Sobolewski. Podczas konferencji zaprezentowano również Raport z trzyletnich badań prowadzonych podczas warsztatów w szkołach przedstawiający kondycję psychiczną węgrowskiej młodzieży

Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości”. Projekt „Bony dla seniorów”

ma na celu wzrost rozwoju zróżnicowanych form działań oraz usług społecznych, zwiększających samodzielność społeczną i aktywność osób starszych poprzez uruchomienie co najmniej 308 bonów społecznych dostępnych dla nieformalnych środowisk osób starszych z województwa mazowieckiego.

Wdrażany system wsparcia umożliwi dofinansowanie ciekawych, lokalnych inicjatyw, podejmowanych przez niesformalizowane grupy osób starszych. O udzielenie bonu społecznego mogą ubiegać się minimum pięcioosobowe grupy seniorów. Grupy te w kontaktach ze Stowarzyszeniem „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości” są reprezentowane przez swoich liderów. Wybrany spośród członków grupy lider reprezentuje grupę na etapie podpisania i składania

wniosku o udzielenie bonu społecznego, podpisania umowy, realizacji projektu społecznego oraz rozliczenia finansowego. Zastosowane rozwiązanie ułatwia seniorom ubieganie się o bon społeczny oraz realizację własnych pomysłów. Dodatkowym ułatwieniem dla grup senioralnych jest przejęcie przez Stowarzyszenie wszelkich spraw finansowo-księgowych, w tym regulacje płatności w oparciu o faktury dostarczone przez liderów grup i rozliczanie przyznanego bonu społecznego na podstawie złożonego przez lidera grupy protokołu. Uproszczony system wsparcia nieformalnych środowisk senioralnych umożliwia osobom starszym realizację małych, ale atrakcyjnych i angażujących seniorów projektów społecznych, które nie wymagają zaangażowania bogatego zaplecza materialnego i organizacyjnego.

Wsparcie finansowe w formie bonu społecznego jest udzielane maksymalnie do kwoty 1850 zł, na realizację projektów odpowiadających na potrzeby seniorów i mają na celu wsparcie samodzielności społecznej oraz aktywności tej grupy. Przedmiotem przedsięwzięć wspierających środowiska senioralne mogą być m.in. działania kulturalne, edukacyjne, aktywizacja fizyczna lub pielęgnacja tradycji lokalnych. Katalog pomysłów jest bardzo szeroki i zależy od kreatywności seniorów, o czym świadczą poniższe przykłady.

Już w pierwszych dniach naboru wniosków seniorzy uzyskali wsparcie na różnorodne inicjatywy senioralne:

- grupa „Mała Wieś” zorganizowała spotkanie przy ognisku umożliwiając integrację seniorów z powiatu plockiego. Było to działanie towarzyszące uroczystościom zakończenia roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, skierowane aż do 370 osób;
- na wspólne spotkania towarzyskie i zabawę przy muzyce zaprosiła seniorów grupa „Świerczewianki”;
- „Wesołe babeczki z rodzynekami” połączyły pasję do literatury z pasją do gotowania, zajęły się wyszukiwaniem fragmentów z polskiej literatury dotyczących kuchni, a następnie przygotowały potrawy z wykorzystaniem dawnych przepisów;
- grupa „Gloria Victis” zbierała wspomnienia i zdjęcia z czasów wojny i dzieliła się z seniorami swoją pasją do historii;
- rozbudzeniem pasji podczas warsztatów malarstwa, rękodzieła artystycznego i warsztatów pisarskich zajmowała się grupa „Dorośli zawsze młodzi”;
- grupa „Grzybiarze” zorganizowała wspólne grzybobranie i biesiadę w plenerze;
- do obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w swoim projekcie nawiązali „Pogodni seniorzy”. Zorganizowali oni warsztaty rękodzieła, a wykonane prace w barwach biało-czerwonych zaprezentowali w trakcie dożynek, podczas których wspólnie z seniorami wykonywali rękodzieło;
- na inną aktywność zdecydowała się grupa „Stokrotki”, która zabrała swoich seniorów na spływ kajakowy i spotkanie przy ognisku;
- dalej w przyszłość wybiegła z planami grupa „Sami swoi”, która zorganizowała „Wigilię u seniorów”. Zaangażowali się oni w przygotowanie zaproszeń, dekorację sali, przygotowanie potraw, a nawet oprawę muzyczną.

Wyjątkową wartością proponowanych przez środowiska senioralne projektów jest duże zaangażowanie samych seniorów w ich przygotowanie i późniejszą realizację. Bezpośrednio i wolontarystycznie organizują oni zaplanowane inicjatywy, wykorzystują swój intelektualny potencjał i poświęcają czas. Projekty ukierunkowują na wzmocnienie relacji i kontaktów, wspólne spędzanie czasu i integrację lokalnego środowiska seniorów. Organizując spotkania i zajęcia dla licznych grup osób starszych, często z małych miejscowości, chcą docierać do osób samotnych. W realizacji pomysłów korzystają ze wsparcia płynącego ze strony lokalnych instytucji i organizacji.

Nabór wniosków o bony społeczne jest prowadzony w systemie ciągłym i będzie trwał aż do 30 sierpnia 2020 roku. Zasady ubiegania się o bony społeczne opisano w Regulaminie przyznawania i rozliczania bonów społecznych, dostępnym na stronie www.srcp.radom.pl w zakładce Bony dla seniorów.

4. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 1 230 046,40 zł, z czego wykorzystano 1190085,48 zł. W ramach małych dotacji przekazano 50 000,00 zł, z czego wykorzystano 100%.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek	17.04.2018	3	3	82 150,00	82 018,01
2.	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych - aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby	17.04.2018	8	8	150 000,00	150 000,00
3.	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności	17.04.2018	10	10	150 000,00	147 743,06
		małe dotacje	3	3	16 550,00	16 550,00

	pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji					
4.	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych	17.04.2018	8	8	135 020,00	128 966,92
5.	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu a) nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, b) rozwijanie umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną, c) usprawnianie i wspieranie funkcjonowania osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach	17.04.2018	8	8	150 000,00	125 000,00
6.	Organizowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach	17.04.2018	17	17	337 946,40	331 841,12
		małe dotacje	4	4	33 450,00	33 450,00*
7	Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia	17.04.2018	4	4	80 530,00	80 530,00

8	Opracowanie lub wydanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych a) dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością; b) kierowanych do osób niepełnosprawnych - w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania	17.04.2018	6	6	100 000,00 zł	99 842,30
9	Świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności asystencji osobistej	17.04.2018	2	2	44 400,00	44 144,07

Efekty współpracy:

Realizacja powyższych działań przyczyniła się do osiągnięcia następujących rezultatów ilościowych:

- liczba organizacji realizujących zadania: 61 podmiotów;
- adresaci zadań zrealizowanych w ramach obszaru: około 4000 osób.

W ramach rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w różnych typach placówek przeprowadzono 831 godzin zajęć, z których skorzystało 125 osób, w tym:

- 136 godzin hipoterapii;
- 60 godzin dogoterapii;
- 360 godzin terapii metodą Tomatisa dla osób z autyzmem;
- 60 godzin kinezyterapii;
- 60 godzin terapii ruchowej;
- 45 godzin terapii zajęciowej;
- 20 godzin zajęć z psychologiem;
- 30 godzin zajęć z logopedą;
- 30 godzin zajęć socjoterapeutycznych;
- 30 godzin zajęć z Dramy.

W ramach aktywizacji zawodowej i społecznej dla 190 osób z niepełnosprawnościami przeprowadzono:

- 420 godzin warsztatów z efektywnego i samodzielnego poszukiwania pracy;
- 134 godziny zajęć aktywizujących społecznie i zawodowo;
- 80 godzin warsztatów w szermierce na wózkach;
- 128 godzin warsztatów kulinarnych oraz wykładów na temat zdrowia, higieny, urody, zwiedzania zakładu pracy.

Łącznie 740 osób - członków rodzin osób z niepełnosprawnościami, opiekunów, osób bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób z niepełnosprawnościami uczestniczyło w:

- 153 godzinach indywidualnych porad psychologicznych;
- 183 godzinach indywidualnych porad prawnych;
- 210 godzinach indywidualnego wsparcia i poradnictwa terapeutycznego;
- 60 godzinach indywidualnej psychoterapii;
- 72 godzinach grupy wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami;
- 156 godzinach wsparcia społecznego;
- 22 szkoleniach i warsztatach, w tym m.in. z zakresu technik pielęgnacyjnych, arteterapii, relaksacji, dietytyki, metody neuro-rehabilitacji MEDEK, komunikacji alternatywnej za pomocą systemu C-Eye.

W ramach poradnictwa psychologicznego i społeczno-prawnego udzielono wsparcia 562 osobom, które skorzystały z:

- 1111 godzin porad psychologa;
- 467 godzin porad prawnych;
- 120 godzin porad terapeutycznych;
- 30 godzin porad pedagoga socjalnego;
- 36 godzin porad fizjoterapeuty.

168 osób z niepełnosprawnościami wzięło udział w 636 godzinach zajęć usamodzielniających, w tym:

- terapii integracji sensorycznej, ABA, psychologicznej, logopedycznej, neurofizjologicznej;
- treningu umiejętności społecznych;
- rehabilitacji ruchowej;
- zajęciach aktywizujących, zajęciach z redukcji i panowania nad złością, komunikacji werbalnej i niewerbalnej, zajęciach z planowania oraz zarządzania budżetem domowym, z hipoterapii i dogoterapii.

Wspierając aktywność osób z niepełnosprawnościami zorganizowano 17 imprez o zasięgu regionalnym dla około 871 osób, w tym: 7 imprez integracyjnych, 5 imprez sportowych, 4 imprezy turystyczne, 1 imprezę kulturalną.

W działaniach promujących aktywność osób z niepełnosprawnością wzięło udział łącznie 1 270 osób. Uczestniczyły one w:

- warsztatach rozwojowo-wspierających – 25 godzin;
- warsztatach z doradcą zawodowym – 20 godzin;
- warsztatach metodą arteterapii – 73 godziny;
- wykładach z zakresu historii sztuki – 20 godzin;
- zajęciach relaksacyjnych z elementami rehabilitacji – 8 godzin;
- warsztatach z kosmologii – 16 godzin;
- warsztatach doboru protez, peruk i wiązania chust – 12 godzin;
- spotkaniach z dziećmi i młodzieżą w celu edukacji dotyczącej życia osób z niepełnosprawnością – 66 godzin;
- wydarzeniach kulturalnych: plenerze artystycznym, warsztatach malarskich i teatralnych.

Opracowano i wydano publikacje dotyczące problematyki związanej z niepełnosprawnością oraz kierowanych do osób z niepełnosprawnościami w tym:

- 4 albumy w wersji elektronicznej;
- 1 publikacja - 1200 egzemplarzy, 700 płyt;
- 8 książek w łącznym nakładzie 240 egzemplarzy wydanych w standardzie DAISY;
- 4000 sztuk broszur informacyjnych;
- 14 000 sztuk folderów;
- 300 szt. kalendarzy.

W ramach świadczenia usług asystencji osobistej 50 osób z niepełnosprawnościami skorzystało z asystencji osobistej w łącznym wymiarze ok. 2 252 godzin

Rezultaty jakościowe:

- poprawa sprawności psychofizycznej osób z niepełnosprawnościami;
- wzrost aktywności oraz kompetencji społeczno-zawodowych osób z niepełnosprawnościami;
- podniesienie kwalifikacji, poszerzenie wiedzy i umiejętności wśród osób bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami;
- uzyskanie i poszerzenie wiedzy na temat uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami;
- wzrost samodzielności osób z niepełnosprawnościami w pełnieniu ról społecznych oraz funkcjonowaniu w różnych środowiskach,
- zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnością;
- zwiększenie wiedzy na temat problematyki dotyczącej osób z niepełnosprawnościami;
- ograniczenie izolacji, dyskryminacji i wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami.

Najciekawsze inicjatywy

Fundacja Ruszyć z Kopyta zrealizowała cykl zajęć rehabilitacyjnych metodą hipoterapii dla dzieci z niepełnosprawnościami z województwa mazowieckiego. W ramach realizacji zadania 19 dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami objęto intensywnym kursem rehabilitacyjnym składającym się z 13 sesji terapeutycznych prowadzonych w formie terapii dla każdego uczestnika. W sumie, w czasie trwania projektu, zrealizowano 247 sesji hipoterapii.

Po pierwszych zajęciach zdefiniowano największe deficyty rozwojowe u każdego z uczestników terapii, następnie ustalono indywidualne plany terapii zawierające szczegółowe cele do zrealizowania podczas cyklu terapeutycznego.

W ramach projektu, poza klasycznymi ćwiczeniami, odbyły się autorskie „atrakcje terapeutyczne” takie jak:

- „Artystyczny dzień z koniem”, podczas którego dzieci malowały obraz wspólnie z koniem - ta forma przyniosła uczestnikom dużo radości, przełamała lęki i doskonale motywowała do dalszej terapii;
- „Rycerze i Księżniczki” - działanie, w ramach którego dzieci we własnoręcznie wykonanych baśniowych strojach ćwiczyły koncentrację uwagi oraz koordynację biorąc udział w grach zręcznościowych typu rzucanie podkową do celu oraz turnieju rycerskim.

Projekt cieszył się dużym uznaniem rodziców, którzy wyrazili chęć udziału ich dzieci w tego typu przedsięwzięciu ponownie.

5. Współpraca w obszarze „Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 4 096 679,46 zł, z czego wykorzystano 4 107 000,00 zł. W ramach małych dotacji przekazano 128 000,00 zł, z czego wykorzystano 127 330,63 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1	Prowadzenie ośrodków adopcyjnych na podstawie umów wieloletnich zawartych w roku 2014 - na lata 2014 -2018	26.11.2013	3	3	1 600 000,00	1 600 000,00
2	Prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego na podstawie umowy wieloletniej zawartej w roku 2016 na lata 2017-2019 (aneks na rok 2018)	23.11.2016	1	1	1 535 000,00	1 535 000,00
3	Zlecenie realizacji programów profilaktycznych i specjalistycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich, w tym także skierowanych do rodzin zastępczych	20.02.2018	18	18	700 000,00	693 792,86
4	Wspieranie rozwoju poradnictwa rodzinnego i usług specjalistycznych wzmacniających samodzielność rodzin z dziećmi	20.02.2018	7	7	200 000,00	195 886,60
5	Wspieranie realizacji programów podnoszących umiejętności wychowawcze rodziny i jej zdolności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych	20.02.2018 r	2	2	72 000,00	72 000,00
		Małe dotacje	13	13	128 000,00	127 330,63

Efekty współpracy:

- liczba organizacji pozarządowych podejmujących działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Województwem – 44 (31 w trybie otwartych konkursów ofert, 13 „małe dotacje”);

- liczba osób, które były adresatami zadań realizowanych we współpracy z Województwem – 8322

W ramach udzielonej dotacji w ośrodkach adopcyjnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne osiągnięto następujące efekty:

- poradnictwo prowadzone przez ośrodki adopcyjne – 5 220, w tym: rodzin przysposabiających 4 741, osób przysposabiających nie pozostających w związku małżeńskim 68, rodzin naturalnych 411;
- szkolenia prowadzone przez ośrodki adopcyjne dla kandydatów na rodziców adopcyjnych – 320;
- posiedzenia w sprawie okresowej oceny sytuacji dziecka – 2 414 (6726 dzieci, których sprawy były przedmiotem posiedzeń);
- opinie kwalifikacyjne dla kandydatów do przysposobienia – 438;
- kwalifikacje dziecka do przysposobienia – 203;
- liczba dzieci, w stosunku do których złożono wnioski o sąd o przysposobienie – 228;
- liczba dzieci przysposobionych – 381;
- liczba rodzin przysposabiających – 319;
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w postępowaniu postadopcyjnym – 1061.

Dzięki intensywnej, cyklicznej, profesjonalnej i kompleksowej pracy ośrodków adopcyjnych nastąpił wzrost powrotów dzieci do rodzin naturalnych, które zdecydowały się na wychowanie dzieci. Nastąpiło zmniejszenie i ograniczenie umieszczania dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, nastąpiła prewencja wykluczenia społecznego i marginalizacji dzieci pozbawionych opieki rodzin naturalnych, zmniejszenie sieroctwa społecznego poprzez umieszczenie dzieci w bezpiecznych, stabilnych, kompleksowo przeszkolonych i przygotowanych środowiskach rodzin adopcyjnych, zapewnienie im prawidłowych warunków rozwoju i wychowania, kształtowanie prawidłowych więzi w nowych środowiskach rodzinnych oraz zwiększenie liczby osób zainteresowanych przysposobieniem dziecka poprzez promocję rodzicielstwa adopcyjnego.

W ramach udzielonej dotacji w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym osiągnięto następujące efekty:

Specjalistyczną opieką i wychowaniem objęto 63 dzieci z 16 powiatów województwa mazowieckiego. Dzieci zostały wypisane z Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego (IOP) do następujących form opieki: 33 dzieci powierzono do rodzin adopcyjnych; 5 dzieci powróciło do rodzin biologicznych; 9 dzieci umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej; 1 dziecko umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej; 1 dziecko niestety zmarło z powodu wielowadzia.

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w imieniu Województwa Mazowieckiego w porozumieniu i na podstawie dokumentacji przekazanej przez IOP i powiaty wydało 52 skierowania dzieci do IOP na wniosek powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka oraz zawarło 58 porozumień z powiatami pochodzenia dzieci w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w ośrodku.

Kadra Ośrodka to personel medyczny, opiekuńczy (opiekunki dziecięce i pielęgniarki dziecięce), merytoryczny (pedagodzy i psychologzy), kierowniczy i administracyjny.

Ośrodek zapewnia każdemu umieszczonemu dziecku:

- całodobową opiekę i wychowanie;
- obejmuje dziecko opieką medyczną, specjalistyczną i rehabilitacyjną;
- zaspokaja niezbędne potrzeby (emocjonalne, zdrowotne, rozwojowe, bytowe, społeczne);
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny (wyznaczonym przez ośrodek pomocy społecznej) plan pomocy dziecku;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi;
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- podejmuje działania w celu zapewnienia stabilnego środowiska rodzinnego – najczęściej rodziny adopcyjnej.

Dzięki jedynej w województwie mazowieckim placówce o takim profilu (zadanie własne województwa mazowieckiego powierzone w ramach umowy trzyletniej podmiotowi niepublicznemu) zapewniono w 2018 roku w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Otwocku opiekę 63 noworodkom i niemowlętom do 1 roku życia, pozbawionych opieki rodziców, pozostawionych w szpitalach po urodzeniu bądź odebranych ze środowisk domowych w sytuacjach interwencyjnych, kryzysowych.

Dzięki pracy Ośrodka, który bardzo intensywnie pracuje z rodzinami naturalnymi, innymi instytucjami pomocowymi, a także ośrodkami adopcyjnymi, udaje się zoptymalizować pobyt dziecka w placówce, a przede wszystkim zapewnić dzieciom stabilne i trwałe środowisko rodzinne na przyszłość.

Dotacje na działania jednoroczne, tj:

- realizację programów profilaktycznych i specjalistycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich, w tym związanych z reintegracją rodzin;
- wspieranie rozwoju poradnictwa rodzinnego i usług specjalistycznych wzmacniających samodzielność rodzin z dziećmi;
- wspieranie realizacji programów podnoszących umiejętności wychowawcze rodziny i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych

również przyczyniły się do osiągnięcia wymiernych efektów.

Działania w ramach programów kierowane były do rodzin pełnych, niepełnych, wielodzietnych, rodziców samotnie wychowujących dzieci, rodzin, których dzieci czasowo przebywają w pieczy zastępczej, rodzin w kryzysie, przeżywających trudności w sprawowaniu opieki rodzicielskiej, rodzin zastępczych i adopcyjnych, rodzin z problemami w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Specjaliści uczestniczący w realizacji programów to m.in.: asystenci rodzin, psychologowie, pedagodzy, specjaliści ds. pracy z rodziną, socjoterapeuci, terapeuci uzależnień, terapeuci rodzinni, specjaliści ds. mediacji, prawnicy.

Organizacje współpracowały z: miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, urzędami i placówkami publicznymi z terytorium województwa mazowieckiego, takimi jak: szkoły, sądy, kuratorzy społeczni, instytucje pomocowo - interwencyjne, policja, ośrodki interwencji kryzysowej.

Dzięki realizacji tych programów nastąpiło wzmocnienie samodzielności rodzin w realizacji ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, gdzie najważniejsza jest ochrona dziecka, także w sytuacjach kryzysowych, wynikających z niemożności wypełniania ról rodzicielskich. Rodziny osiągnęły podstawowy poziom stabilności życiowej, bezpieczeństwa wewnątrz rodziny, odbudowania więzi rodzinnych, wzrost kompetencji wychowawczych, zadowolenia ze wspólnego spędzania czasu wolnego. Umożliwi to im dalsze wychowywanie dzieci, zapewni bezpieczeństwo, prawidłowy rozwój i dostęp do lokalnych zasobów.

6. Współpraca w obszarze „Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 200 000,00 zł, z czego wykorzystano 199 451,77 zł.

W ramach małych dotacji przekazano 9 616,62 zł, z czego wykorzystano 9 615,62 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Promowanie zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Mazowsza	23.01.2017	19	19	150 000,00	140 383,38
		małe dotacje	2	2	9 616,62	9 615,62
2.	Poprawa sposobu żywienia oraz stanu odżywiania dzieci i młodzieży z województwa mazowieckiego	23.01.2017	11	11	50 000,00	49 451,77

Efekty współpracy:

Oferty składane w konkursie dotyczyły realizacji projektów, których głównym celem było:

- w zakresie zadania nr 1 „Promowanie zdrowia psychicznego wśród mieszkańców Mazowsza” kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji;
- w zakresie zadania nr 2 „Poprawa sposobu żywienia oraz stanu odżywiania dzieci i młodzieży z województwa mazowieckiego” zapobieganie nadwadze i otyłości oraz chorobom przewlekłym poprzez edukację społeczeństwa zakresie żywienia i aktywności fizycznej.

Łącznie zrealizowano 32 projekty, w tym:

- 5 projektów na rzecz osób z chorobą Alzheimera. Ich adresatami były osoby chore i ich opiekunowie;
- 10 projektów dotyczących profilaktyki depresji dla dzieci, młodzieży, rodziców/opiekunów;
- 4 projekty dotyczące wsparcia osób z różnym stopniem upośledzenia umysłowego, ruchowego;
- 1 projekt dotyczący wsparcia psychologiczno-terapeutycznego skierowany do seniorów, słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- 1 projekt dotyczący wsparcia psychologicznego chorych onkologicznie samotnych matek;
- 11 projektów dotyczących poprawy sposobu żywienia oraz stanu odżywiania dzieci i młodzieży;
- przeprowadzono 20 kampanii społeczno-edukacyjnych.

W ramach projektów realizowano zajęcia edukacyjno-profilaktyczne w formie warsztatów dla dzieci, młodzieży, opiekunów, rodziców. Prowadzono zajęcia plastyczne, taneczne, muzyczne,

psychologiczne, integracyjne. Organizowano konkursy plastyczne, festyny, wyjścia na kręgle, zajęcia dogoterapii i hipoterapii. Ponadto uczestnicy projektów korzystali z porad specjalistów (psycholog, terapeuta, dietetyk). Łącznie w projektach wzięło udział około 10 tysięcy mieszkańców Mazowsza.

Rezultaty jakościowe:

- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, emocjami;
- wzrost integracji środowiskowej;
- aktywizacja społeczności lokalnej;
- kształtowanie postaw prozdrowotnych
- uczenie współpracy w grupach;
- poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie zdrowego stylu życia.

Najciekawsze inicjatywy

Zamówić pizzę, zagrać w grę... ot, zwyczajne czynności. Nie dla wszystkich. Dla uczestników projektu „Wyjazd na kręgle” zorganizowanego przez Caritas Diecezji Radomskiej były to całkowicie nowe doświadczenia, poprzedzone treningiem! Podczas realizacji tego zadania najważniejsze było zaktywizowanie osób z zaburzeniami psychicznymi, pochodzących z terenów wiejskich i małych mazowieckich miast. W takich miejscach nie zawsze jest możliwość rozwoju, poprawy dotychczasowego życia. Bardzo często osoby z zaburzeniami psychicznymi przebywają w domach rodzinnych lub zamkniętych placówkach. Nie korzystają z organizowanych imprez, izolują się i wycofują z aktywnego życia. Zatrważające, ale niestety prawdziwe są obserwacje, że osoby takie często nie mają możliwości nauki życia społecznego. Spotkanie sportowe – wyjazd na kręgle – stał się dla niektórych pierwszą w życiu szansą na złożenie zamówienia w restauracji, poznanie reguł sportowej rywalizacji, funkcjonowanie w grupie mającej wspólny cel. Co trzeba było zrobić przed wyjazdem? Uczestnicy gruntownie się przygotowali. Wcześniej poznali zasady gry. Dowiedzieli się też, jak zachowywać się w miejscach publicznych, jak zamówić posiłek, jak używać sztućców czy wreszcie, jak jeść zgodnie z przyjętymi zasadami. Z czego wynika konieczność wspólnego przyswajania tych fundamentalnych umiejętności? Niestety, z naszych uprzedzeń. Osoby z zaburzeniami psychicznymi izolują się od społeczeństwa, w którym żyją, bo są źle postrzegane, wręcz nieakceptowane i dyskryminowane. Nie funkcjonują poza murami, w których czują się bezpieczniej niż między ludźmi. Pomysł na integrację to nauka przez zabawę. Nowe doświadczenia zawodowe i społeczne pozwolą na uzmysłowienie sobie, że mimo choroby, można prowadzić wartościowe życie, pełne pasji i ideałów.

7. Współpraca w obszarze „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 6 747 600,00 zł, z czego wykorzystano 6 480 337,28 zł. W ramach małych dotacji przekazano 1 430 566 zł, z czego wykorzystano 1 394 367,79 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela (zadania realizowane w ramach „małych dotacji” dotyczyły szeroko rozumianego upowszechniania sportu i kultury fizycznej w województwie mazowieckim i nie zostały przypisane do żadnego z zadań określonych w ramach konkursu):

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1	Przygotowanie i udział reprezentacji województwa mazowieckiego wytypowanej przez okręgowe związki sportowe w systemie zawodów wojewódzkich i ogólnopolskich sportu dzieci i młodzieży	27.12.2017	5	5	695 000,00	681.033,03
2	Upowszechnianie w województwie mazowieckim sportu w środowiskach szkolnym i wiejskim	27.12.2017	6	9	705 000,00	628 435,42
3	Upowszechnianie sportu w środowisku osób niepełnosprawnych - organizacja zawodów sportowych i imprez rekreacyjno-sportowych na Mazowszu o zasięgu ponadpowiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym	27.12.2017	17	17	363 048,00	359 905,24
4	Organizacja na Mazowszu imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadpowiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym, promujących w województwie kulturę fizyczną	27.12.2017	127	137	2 977 700,00	2 773 092,63
5	Wspieranie szkolenia sportowego kadry wojewódzkiej w wybranych klubach sportowych Mazowsza, wytypowanych na podstawie osiągniętych wyników sportowych w systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży	27.12.2017	1	1	1 006 852,00	997 929,78

6	Szkolenie kadry wojewódzkiej młodzików, juniorów młodszych, juniorów, młodzieżowców wytypowanej przez okręgowe związki sportowe w oparciu o ogólnopolski program szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo	27.12.2017	1	1	1 000.000,00	998 772,94
---	--	------------	---	---	--------------	------------

Efekty współpracy:

W ramach zadań publicznych z obszaru „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej” zrealizowano 157 zadań o tematyce sportowej. Zadania charakteryzowały się różnorodnością środowiska odbiorców: ich głównymi adresatami były dzieci i młodzież, a także osoby dorosłe (w tym seniorzy) i osoby z niepełnosprawnością. Królującą w 2018 roku dyscypliną sportową była piłka nożna (dofinansowano 32 zadania w tej dyscyplinie), na drugim miejscu karate (zrealizowano 12 zadań). Ponadto zadania obejmowały również dyscypliny takie jak: biegi, boks, badminton, jeździectwo, żeglarstwo, łyżwiarstwo, łucznicтво, lekka atletyka, kolarstwo, szachy, tenis, tenis stołowy, tenis na wózkach, taniec sportowy, piłka siatkowa, piłka plażowa, koszykówka, wioślarstwo, zapasy, cheerleading i inne, np. rekreację. Głównym celem wyróżniającym się w zadaniach było zachęcenie mieszkańców województwa mazowieckiego do aktywnego trybu życia. Dla wybranych grup odbiorców nacisk położony był przede wszystkim na podnoszenie kwalifikacji, szkolenie i zdobywanie wyższych wyników sportowych.

W realizację zadań zaangażowanych było 148 organizacji pozarządowych, które podjęły działania na rzecz 147 272 osób – mieszkańców województwa mazowieckiego.

Rezultaty jakościowe

Najczęściej opisywanymi rezultatami zadań była integracja mieszkańców województwa mazowieckiego oraz konfrontacja zawodników klubowych poprzez współzawodnictwo sportowe w duchu fair play. Aktywnie spędzony czas, oferta widowiska sportowego dla publiczności, uczestnictwo w zajęciach sportowo-rekreacyjnych czy zawodach sportowych, skutecznie odciąża od patologii społecznej i pomaga w ukierunkowaniu do właściwego podejścia do życia i szacunku dla ludzi. Dzięki charakterystyce zaproponowanych przez Województwo zadań publicznych wzrósł poziom szkolenia młodych adeptów poprzez zakup niezbędnego sprzętu sportowego, zatrudnienie profesjonalnej kadry trenerskiej czy możliwość uczestniczenia w zgrupowaniach wyjazdowych.

Najciekawsze inicjatywy

W 2018 roku zadania sportowe dofinansowane ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego były spójne z określonymi cechami zadań publicznych wskazanymi w ogłoszeniu konkursowym. Podstawową cechą wyróżniającą poszczególne przedsięwzięcia sportowe był ich zasięg - obejmowały głównie obszar i mieszkańców województwa mazowieckiego (od działań lokalnych poprzez ponadpowiatowe). Nie zbrakło także wydarzeń ogólnopolskich i międzynarodowych, będących doskonałą promocją naszego Województwa. Głównymi ośrodkami na terenie Mazowsza skupiającymi wydarzenia o randze międzynarodowej były miasta Siedlce, Warszawa i Radom, w których organizatorzy imprez gościli sportowców między innymi z Anglii, Niemiec, Chorwacji, Słowacji, Ukrainy, Białorusi, Szwecji, Czech, Finlandii i Japonii. Jedną z bardziej wyróżniających się akcji o charakterze międzynarodowym jest na pewno zadanie pn. „Międzynarodowy Wyścig Kolarski Dookoła Mazowsza” organizowany przez Stowarzyszenie Wspierania i Rozwoju Sportu „Mazovia Team”. To zadanie objęte patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego od wielu lat wspierane jest dotacją Samorządu Województwa Mazowieckiego. Poza profesjonalną rywalizacją sportową, wyścig wyróżnia akcent walorów krajoznawczych, którymi województwo mazowieckie z pewnością może się pochwalić.

8. Współpraca w obszarze „Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 523 637,00 zł z czego wykorzystano 495 580,51 zł. W ramach małych dotacji przekazano 27 870,00 zł, z czego wykorzystano 27 870,00 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Tworzenie mazowieckiego ekosystemu wspierania start-upów poprzez dofinansowanie programów akceleracji	08.06.2018	2	2	299 749,00 zł	279 418,68 zł
2.	Wspieranie i rozwój klastrów i inicjatyw klastrowych oraz wzmocnienie ich pozycji konkurencyjnej na rynku, w tym m.in. promowanie współpracy między sferą nauki i biznesu	06.02.2018	5	5	223 888,00 zł	216 161,83 zł
		Małe dotacje	4	3	27 870,00 zł	27 870,00 zł

Efekty współpracy:

Zadanie: „Tworzenie mazowieckiego ekosystemu wspierania start-upów poprzez dofinansowanie programów akceleracji”

Przedmiotem otwartego konkursu ofert był wybór dwóch programów akceleracji skierowanych do startupów, których zakres działania jest zgodny z inteligentną specjalizacją Mazowsza, realizowanych przez dwie organizacje pozarządowe (w ramach zadania zakładano dofinansowanie dwóch programów akceleracji na podstawie umów zawartych w 2018 r. – wskaźnik osiągnięto). Czas realizacji zadania przewidziano na dwa lata: 2018 i 2019 r. Każdy z dwóch programów akceleracyjnych miał na celu udzielenie wsparcia biznesowego nie mniej niż 15 startupom, rozumianym jako projekty biznesowe bez zarejestrowanej działalności gospodarczej oraz młode firmy w początkowej fazie rozwoju, posiadające zarejestrowaną działalność gospodarczą na terenie województwa mazowieckiego, działające nie dłużej niż 3 lata. Program akceleracyjny powinien obejmować co najmniej następujące etapy: rekrutacja, intensywny program szkoleniowo–doradczy (szkolenia, warsztaty, wsparcie biznesowe ekspertów z branży, wsparcie mentorów), półfinał pozwalający na wybranie maksymalnie 7 najlepszych projektów, wsparcie mentoringowe i szkoleniowe dla najlepszych startupów (opracowane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanych potrzeb), promocja półfinałistów w mediach, przeprowadzenie demo day, podczas którego półfinałiści zaprezentują swoje firmy/projekty przed inwestorami. W 2018 r. w ramach zadania zaangażowano łącznie ok. 2000 osób, zebrano 289 zgłoszeń, przeprowadzono preakcelerację dla 30 uczestników oraz akcelerację dla 14 – wszystkie zakładane wskaźniki osiągnięto.

Zadanie przyczyniło się do wsparcia innowacyjności wśród mieszkańców województwa mazowieckiego. Przedsiębiorcy zweryfikowali i doprecyzowali swoje modele biznesowe, pozyskali kontakty biznesowe i rozszerzyli rozpoznawalność swoich marek poprzez obecność w mediach

branżowych. Uczestnicy rozwinęli swoje praktyczne umiejętności także pod kątem prowadzenia marketingu w działalności, sprzedaży, prawa, podatków i księgowości oraz pozyskiwania funduszy na dalszy rozwój swoich firm. Dzięki zaangażowaniu partnerów strategicznych, zespoły zyskały także praktyczną wiedzę o rynku. Dzięki powyższym działaniom osiągnięty zostanie rezultat końcowy jakim jest utworzenie bądź rozwój 15 działalności gospodarczych. Przełoży się to na ustrukturyzowanie rynku miejskiego, powstanie nowych miejsc sprzedaży oraz dystrybucji, zwiększenie podaży na kolejne innowacje, przyciągnięcie partnerów z innych miast oraz krajów. Rzeczywisty wzrost innowacyjności przekłada się na wsparcie rynków powiązanych, ale również przyciągnięcie inwestorów i klientów.

Zadanie: „Wspieranie i rozwój klastrów i inicjatyw klastrowych oraz wzmocnienie ich pozycji konkurencyjnej na rynku, w tym m.in. promowanie współpracy między sferą nauki i biznesu”

W ramach zakładanych rezultatów określono podpisanie około 6 umów oraz wsparcie rozwoju około 6 mazowieckich klastrów. W wyniku realizacji zadania podpisano umowy z 5 podmiotami realizującymi zadania na rzecz rozwoju klastrów. Zadania te dotyczyły 5 klastrów działających na Mazowszu: AgroBioCluster, Mazowiecki Klaster Chemiczny, Klaster BioTechMed Mazovia, Klaster Bezpieczna Żywność oraz klaster.info. Zadanie nie dotyczy wspierania osób i taki wskaźnik nie był określany. Oferty przewidywały różnorodne działania, w tym: wizyty studyjne, spotkania branżowe, kampanie promocyjne na rzecz klastrów, a także warsztaty i seminaria dla członków klastrów.

Zadanie dotyczyło wspierania klastrów, a więc organizacji, które zrzeszają różnego typu podmioty: przedsiębiorstwa, jednostki naukowe, instytucje otoczenia biznesu. Efektem realizacji zadania jest m.in. wzmocnienie poziomu internacjonalizacji mazowieckich klastrów poprzez udział w zagranicznych targach i konferencjach oraz rozwój współpracy wewnątrz członków klastrów poprzez transfer wiedzy i doświadczeń, a także profesjonalizacja działalności mazowieckich klastrów w zakresie sprawnego systemu zarządzania.

Najciekawsze inicjatywy

Jako wyróżniające się oryginalnością spośród innych zadań można wymienić zadanie realizowane przez Fundację Polska Przedsiębiorcza. W ramach zadania publicznego Fundacja przeprowadziła wojewódzki program wsparcia rozwoju biznesowego dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców działających w obszarach definiowanych przez inteligentne specjalizacje województwa mazowieckiego. To, co wyróżniało projekt, to zdecentralizowany obszar działania - dzięki sieci regionalnych partnerów i promotorów zasięgiem zostały objęte także miasta takie jak: Płock, Siedlce, Radom czy Ciechanów. Dzięki webinarium promocyjnym udało się dotrzeć do mieszkańców, także spoza większych miast województwa mazowieckiego. Odkonstrowało się 35 spotkań inspiracyjnych, w których wzięło udział 1008 osób (zakładany cel wynosił 700 osób). Uzyskano 154 unikalnych zgłoszeń (zakładany cel: 50 zgłoszeń). Projekt zwieńczony został wyłonieniem dwóch najlepszych pomysłów. Zwycięzcom przyznano nagrody finansowe, wsparcie promocyjne i PR-owe. Autorzy najlepszych projektów zostali także zaproszeni do dalszych rozmów z firmami partnerskimi, u których mogą się odbywać wdrożenia, oraz z funduszami inwestycyjnymi, które mogą wesprzeć projekty finansowo. Kolejnym czynnikiem wyróżniającym Program jest postakceleracja, która będzie odbywać się przez kolejne pół roku od finału Programu, koncentrując się na wspieraniu wdrożeń, komercjalizacji i pozyskiwaniu dalszych funduszy na rozwój firm dla wszystkich 15 podmiotów uczestniczących w projekcie.

9. Współpraca w obszarze „Turystyka i krajoznawstwo”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 1 469 000,00 zł, z czego wykorzystano 1 440 808,58 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1	Szlaki turystyczne	16.01.2018	12	13	266 400,00	258 808,19
2	Zintegrowany system szlaków turystycznych Mazowsza	31.07.2018	1	1	100 000,00	100 000,00
3	Produkt turystyczny	16.01.2018	13	12	398 550,00	398 530,00
4	Wisła łącznikiem Mazowsza	16.01.2018	5	5	88 150,00	87 805,56
5	Aktywna turystyka	16.01.2018	21	20	304 100,00	303 664,25
6	100-lecie Niepodległości	16.01.2018	17	17	311 800,00	292 000,58

Efekty współpracy:

W ramach zadań w tym obszarze, we współpracy z 54 organizacjami pozarządowymi zrealizowano:

- 12 projektów mających na celu wytyczenie, oznakowanie, utrzymanie i odnowienie szlaków turystycznych zgodnie ze standardami PTT, oraz projektów zmierzających do obudowania klasycznego szlaku turystycznego nowoczesnymi atrakcjami (aplikacje, geocaching, questy). Powstały publikacje i przewodniki, zrealizowano aplikację, e-book, stronę internetową, 4 questy, postawiono 175 różnego rodzaju tablic i drogowskazów na trasach szlaków oraz wytyczono, odnowiono i oznakowano łącznie ok. 365 km szlaków turystycznych;
- 1 projekt mający na celu rozwój i rozbudowę zintegrowanego systemu szlaków turystycznych w województwie mazowieckim. Zdigitalizowano szlaki turystyczne z obszaru 3 północnych powiatów województwa mazowieckiego, przeprowadzono 6 szkoleń na temat inwentaryzacji, znakowania, konserwacji szlaków oraz użytkowania bazy danych szlaków turystycznych, wydano ulotkę informacyjną na temat szlaków w województwie i portalu Szlaki Mazowsza (2 000 egz.);
- 13 projektów związanych z tworzeniem nowych lub rozwojem istniejących produktów turystycznych w oparciu m.in. o naturalne zasoby rekreacyjne, tematyczne szlaki turystyczne, miejsca związane z dziedzictwem kulturowym regionu (zabytki, dziedzictwo niematerialne). Zrealizowano publikacje turystyczne (mapy, broszury edukacyjne, przewodniki informatory), escape room, pokazy filmowe, spacer turystyczny, mural, portal informacyjny, rajd, wyjazdy studyjne, analizę SWOT szlaku, raport ze stanu funkcjonowania produktów turystycznych itp. dla ok. 1 300 bezpośrednich uczestników;
- 5 projektów związanych z Wisłą i jej turystycznym wykorzystaniem. Zrealizowano rajdy, spływy, rejsy, warsztaty i konkursy itp. dla ok. 2 330 osób;
- 21 projektów mających na celu aktywizację młodzieży do uprawiania wszelkich form turystyki, przełamujących stereotypowe wycieczki szkolne, w tym np. rajdy piesze, rowerowe, spływy

kajakowe itp. Realizowano rajdy piesze i rowerowe, rejsy, spływy kajakowe, turniej, piknik integracyjny, widowisko, marsz na orientację, warsztaty fotograficzne, gry terenowe itp. dla ok. 7 780 uczestników;

- 17 projektów turystycznych związanych z tematyką 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Realizowano rajdy, zloty turystyczne, gry historyczne, wykłady, wycieczki krajoznawczo-historyczne, publikacje, quizy, wystawy, bieg niepodległościowy, sprzątanie miejsc pamięci itp. dla ok 4 580 osób.

Działania podejmowane w tym obszarze były w znaczącej części nastawione na tworzenie lub modernizację istniejących szlaków turystycznych. Rozpoczęto również ich inwentaryzację. Budowa szlaków turystycznych wpisuje się w szersze działania w obszarze turystyki. To przedsięwzięcia stymulujące województwo na poziomie aktywizacji mieszkańców, promocji regionu, ożywiania dziedzictwa Mazowsza, pobudzania gospodarki, zachęcania młodzieży do poznawania swego regionu i budowania otwartości na inne kultury. Działania związane ze znakowaniem szlaków poprawiły również ich dostępność i zwiększyły bezpieczeństwo turystów.

Konkurs organizowany w 2018 r. pokazał duże potrzeby w zakresie propagowania aktywnej turystyki. Wynika to z przeprowadzonej analizy potrzeb przez podmioty aplikujące o dotacje. W związku z tym w ramach działań w tym obszarze dofinansowano więcej przedsięwzięć niż pierwotnie założono w rocznym programie współpracy. Podsumowując należy stwierdzić, że poprzez realizację projektów w ramach tego obszaru wzrosła liczba osób spędzających czas wolny w sposób aktywny i kreatywny, z wykorzystaniem zasobów i potencjału turystycznego województwa przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Najciekawsze inicjatywy:

Filmowy Płock – 2 edycja

Płocka Lokalna Organizacja Turystyczna / Płock

Celem realizacji projektu było wzbogacenie oferty turystycznej miasta Płocka oraz Mazowsza poprzez rozbudowanie szlaku turystycznego „Mazowsze na Filmowo” o dodatkowe atrakcje.

„Mazowsze na Filmowo” to sieciowy produkt turystyczny województwa mazowieckiego, ujęty w Strategii Rozwoju Turystyki w województwie mazowieckim na lata 2014-2020. W Płocku kręcono takie filmy, jak m.in.: „Książę i dybuk” (2017) w reż. E. Niewiery i P. Rosołowskiego, „Pan Kleks w Kosmosie: Misja Voltana II” (1988) w reż. K. Gradowskiego, „Zabijcie czarną owcę” (1971) w reż. J. Passendorfera, czy jeden z odcinków serialu „Stawka większa niż życie” w reż.

J. Morgensterna. W ramach zadania zorganizowane zostały 2 spacer-y z przewodnikami turystycznymi „Po filmowym Płocku”, 6 pokazów filmów „Z Płockiem w tle” w Kinie za Rogiem i dwa pokazy plenerowe - każdy z seansów został poprzedzony wprowadzeniem na temat powstawania filmu, grających w nim aktorów oraz miejsc związanych z miastem. Powstał także mural (w miejscu gdzie kręcono film S. Barei „Dotknięcie nocy”), przedstawiający filmową mapę Płocka oraz kartki pocztowe inspirowane filmami tu zrealizowanymi. W przedsięwzięciu wzięło udział ok. 700 uczestników.

10. Współpraca w obszarze „Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 2 961 335,00 zł, z czego wykorzystano 2 903 577,10 zł.

W ramach małych dotacji przekazano 125 640,00 zł, z czego wykorzystano 124 704,14 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Patriotyzm	27.12.2017	30	29	433 000,00	426 193,21
2.	Kultura puka do drzwi	27.12.2017	14	14	249 500,00	248 252,09
3.	Kultura łączy pokolenia	27.12.2017	36	36	485 700,00	483 977,20
4.	Kultura buduje spójność	27.12.2017	4	4	57 000,00	55 510,99
5.	Zabytki i muzea – żywe atrakcje	27.12.2017	7	7	129 000,00	128 587,91
6.	To także nasze dziedzictwo	27.12.2017	33	33	603 700,00	578 285,77
7.	Kultura zaprasza	27.12.2017	5	5	84 000,00	82 645,00
8.	Kultura podniebna – kultura podziemna	27.12.2017	1	1	20 000,00	20 000,00
9.	Niech nas poznają	27.12.2017	1	1	18 000,00	18 000,00
10.	Kto ty jesteś?	27.12.2017	0	0	0	0
11.	Wokół wspólnoty	27.12.2017	2	2	34 100,00	33 741,62
12.	100 lecie Niepodległości Polski	27.12.2017	23	23	366 000,00	365 241,00
13.	20-lecie Samorządu Województwa	27.12.2017	1	1	7 000,00	7 000,00
14.	Mazowieckie kłasy kreatywne	27.12.2017	1	1	16 000,00	16 000,00
15.	Wyobraźnia i wiedza	27.12.2017	2	2	34 000,00	34 000,00

16.	Propagowanie idei Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Mazowsze poprzez organizowanie lub uczestnictwo w szkoleniach, festiwalach, warsztatach, konferencjach i imprezach plenerowych	29.01.2018	16	16	150 000,00	148 896,46
17.	Upowszechnienie produktów tradycyjnych i regionalnych z listy produktów tradycyjnych i regionalnych z Mazowsza oraz pretendujących do wpisu na listę poprzez organizowanie lub uczestnictwo w szkoleniach, festiwalach, warsztatach, konferencjach i imprezach plenerowych	29.01.2018	31	31	274 335,00	257 245,46
		małe dotacje	16	15	125 640,00	124 704,14

Efekty współpracy:

Obsługę konkursu na zadania 1-15 zapewnił Departament Kultury Promocji i Turystyki.

W ramach tych zadań we współpracy z 92 organizacjami pozarządowymi zrealizowano:

- 30 projektów, których celem jest podtrzymywanie oraz krzewienie wartości i tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości, a także rozwój świadomości narodowej i obywatelskiej oraz projektów upamiętniających osoby i miejsca zasłużone dla Mazowsza. Zrealizowano konferencje, widowiska, spotkania z ciekawymi osobistościami, festiwale, przeglądy piosenki patriotycznej, konkursy, rajd pieszy, uroczystości patriotyczne, grę miejską, mural, publikacje, digitalizację obiektów wojskowych, wystawy, warsztaty itp. dla ok. 22 000 osób;
- 14 projektów przełamujących wykluczenie terytorialne z kultury i likwidowanie tzw. białych plam na mapie kulturalnej województwa poprzez inicjowanie działań kulturalnych bezpośrednio w środowiskach lokalnych. Zorganizowano plenery, festiwale, spektakle, warsztaty edukacyjne i artystyczne, spotkania literackie, wystawy itp. dla ok. 8 400 odbiorców;
- 36 projektów mających za zadanie przełamywanie barier pokoleniowych w kulturze, poprzez odpowiedzialne aktywne włączanie w nie różnych grup wiekowych. Zrealizowano warsztaty, koncerty, festyny, projekcje filmowe, występy artystyczne, degustacje potraw, sesje popularnonaukowe, konkursy, plenery artystyczne itp. dla ok. 24 340 uczestników;
- 4 projekty będące Inicjatywami zmierzającymi do włączenia twórczości artystycznej w odbudowywanie spójności społecznej w województwie mazowieckim (przełamywanie wykluczenia poprzez projekty o wysokiej wartości artystycznej). Zrealizowano warsztaty muzyczne, videoklip, spektakle teatralne, koncerty dla ok. 1 060 osób;
- 7 projektów promujących takie formy oraz koncepcje opieki nad dziedzictwem kulturowym (zasobami muzealnymi i zabytkami), które budują wokół dziedzictwa żywą atrakcyjność, wkomponowaną w programy turystyczne, promocyjne, edukacyjne, społeczno-animacyjne lub aktywizacyjno-gospodarcze. Zrealizowano koncerty, rekonstrukcje historyczne, warsztaty artystyczne i historyczne, zwiedzanie obiektów zabytkowych, konkursy, sesje historyczne, wystawy itp. dla ok. 10 350 osób;
- 33 projekty mające na celu podtrzymywanie w żywej formie elementów tradycji kulturowej regionu, wartościowe przetwarzanie wątków tradycji w realizacji artystycznej oraz przywracanie dziedzictwa grup etnicznych, narodowości, wspólnot religijnych, środowisk społecznych i zawodowych, a także projekty upowszechniające dziedzictwo historyczne. Zrealizowano warsztaty rękodzieła i ginących zawodów, warsztaty taneczne, imprezy plenerowe, digitalizację obiektów, koncerty, wykłady, potańcówki, festiwale, widowiska obrzędowe, przeglądy, jarmarki itp. dla ok. 72 490 osób;

- 5 projektów służących „wyjściu” sztuki z gmachów instytucji i jej ciekawej prezentacji szerokiemu gronu odbiorców, dotychczas mającemu jedynie incydentalny kontakt z działalnością artystyczną (projekty na wysokim poziomie artystycznym). Spektakle, projekcje filmowe, wykłady, debaty, koncerty, warsztaty itp. dla ok. 8 940 uczestników;
- 1 projekt polegający na twórczym łączeniu projektów artystycznych z zakresu tzw. kultury wysokiej z kulturą alternatywną. Zrealizowano warsztaty autorskie i teatralne dla 500 uczestników;
- 1 projekt mający na celu promowanie wzajemnego poznawania się grup odmiennych kulturowo poprzez działalność artystyczno-edukacyjną oraz animacyjno-kulturalną. Zrealizowano warsztaty teatralne oraz występ dla ok. 140 uczestników;
- 2 projekty formułujące na nowo pojęcie wspólnoty w kontekście współczesności województwa mazowieckiego. Zrealizowano grę planszową, warsztaty oraz wielokulturowe wydarzenie dotyczące tradycji świątecznych dla ok. 340 osób;
- 23 projekty upamiętniające osoby oraz wydarzenia, które przyczyniły się do odrodzenia niepodległej Polski oraz ostatecznego ukształtowania jej granic na przełomie lat 1920-1921. Zrealizowano rekonstrukcje, wystawy, zloty, przeglądy piosenki patriotycznej, konkursy historyczne, publikacje, renowacje nagrobków, lekcje muzealne, wycieczki do muzeów, nagranie teledysku, mural itp. dla ok. 18 910 osób;
- 1 projekt promujący ideę samorządności oraz jej znaczenia dla budowy tożsamości regionalnej i spójności społecznej w województwie mazowieckim. Zorganizowano konferencję naukową;
- 1 projekt mający na celu weryfikację stanu, potencjału, możliwości oraz tendencji sektora kreatywnego oraz sektora kultury w zakresie tworzenia w województwie mazowieckim klastrów kreatywnych. Zrealizowano wyjazdy badawcze oraz seminarium, powstał raport z badań na temat kreatywnych centrów na Mazowszu. W projekcie brało udział 4 badaczy;
- 2 projekty wspierające nawiązywanie partnerstw i tworzenie projektów łączących naukę z działalnością artystyczną/kulturalną. Powstała publikacja na temat współpracy kultury i nauki, zorganizowano warsztaty robotyki, piknik naukowy, spotkania autorskie dla ok. 4 900 osób.

Obsługą konkursu na realizację zadań 16 i 17 zajmował się Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich. Działania publiczne były tu realizowane we współpracy z 47 organizacjami pozarządowymi.

W trakcie ich realizacji obecnych było od 10 do 100 osób. W trakcie imprez masowych liczba osób mogła dochodzić do kilku tysięcy.

W ramach zadania 12 i 13:

- wydano 22 publikacje;
- zrealizowano 36 filmów o produktach tradycyjnych i regionalnych;
- przeprowadzono 11 wizyt studyjnych;
- przeprowadzono 102 warsztaty, 34 szkolenia, 6 seminariów i 5 konferencji;
- zrealizowano 17 konkursów;
- zorganizowano 38 imprez w tym: Dożynki Prezydenckie w Spale, Piknik Poznaj Dobrą Żywność, Turniej Smaków w Węgrowie, Dni z Doradztwem Rolniczym, Weekend na Szlaku Jabłkowym w Warce, Targi Papryki.

Działania podejmowane w ramach konkursu (zadania 1-15) były skierowane do różnorodnych grup adresatów m. in. dzieci, młodzieży, seniorów, mniejszości narodowych i etnicznych, osób dotkniętych problemem wykluczenia społecznego oraz osób z niepełnosprawnościami. Aktywizowały osoby w różnym wieku, z różnych środowisk, o różnym statusie materialnym. Część projektów przełamwała stereotypy dotyczące danej grupy oraz otwierała na siebie grupy zamknięte kulturowo. Poprzez realizację projektów w ramach zadania „Kultura puka do drzwi” udało się dotrzeć z wartościowymi projektami do miejsc o niskim dostępie do kultury. Projekty te były nakierowane na przełamywanie wykluczenia terytorialnego z kultury, likwidowanie tzw. białych plam na mapie kulturalnej województwa poprzez inicjowanie działań kulturalnych bezpośrednio w środowiskach lokalnych. Poprzez wsparcie projektów w ramach zadania „Zabytki i muzea żywe atrakcje” udało się przygotować nową lub

uatrakcyjnić istniejącą ofertę kulturalną dla mieszkańców i turystów odwiedzających różne zakątki województwa. Niezwykle istotne okazało się wsparcie działań podtrzymujących w żywej formie elementy kultury tradycyjnej. W wielu projektach zwracano uwagę na fakt, że są one szczególnie narażone na zapomnienie. W związku z tym w tym obszarze zdecydowano o wsparciu znacznie większej ilości projektów niż założono w Rocznym programie współpracy (...) na 2018 r.

Dzięki zrealizowaniu zadań 16 i 17 można mówić o następujących efektach:

- popularyzacja idei produktów tradycyjnych i regionalnych;
- zwiększenie świadomości o produktach tradycyjnych i regionalnych;
- wzrost świadomości o tradycjach kulinarnych;
- uświadomienie i wypromowanie wśród mieszkańców bogactwa tradycji kulinarnych regionu;
- zachowanie unikalnych potraw regionalnych w celu uchronienia od zapomnienia;
- podniesienie poziomu wiedzy wśród turystów o produktach tradycyjnych;
- wzmocnienie oferty kulinarnej wśród restauratorów;
- wzrost umiejętności praktycznych u mieszkańców Mazowsza;
- zapoznanie się przez młodzież z wartością produktów tradycyjnych i regionalnych z Mazowsza;
- zwiększenie integracji społecznej mieszkańców wsi i małych miasteczek;
- umocnienie więzi między poszczególnymi pokoleniami;

Najciekawsze inicjatywy

Big Book Festival 2018 – międzynarodowy festiwal literatury – wydarzenia specjalne

Fundacja „Kultura Nie Boli” / Warszawa

Celem projektu było stworzenie wydarzeń specjalnych w ramach literackiego festiwalu, które miały być dodatkową atrakcją tego międzynarodowego wydarzenia. Zrealizowano 3 nowatorskie przedsięwzięcia z udziałem znakomitych twórców i cenionych postaci publicznych.

Jednym z wydarzeń był spektakl multimedialny „Nazywam się kobieta” z udziałem aktorów, twórców grafik i filmów, zespołu muzycznego i z wykorzystaniem multimediiów.

Kolejne wydarzenia to – Debata Okrągłego Stołu Artystów i Czytelników oraz Debata Okrągłego Stołu Pisarek Europejskich i Czytelniczek. W dyskusjach uczestniczyli znani twórcy, pisarze i artyści (np. Joanna Bator, Gaba Kulka, Borys Lankosz, Marek Raczkowski, Michał Rusinek i inni).

Kolejna atrakcja festiwalu to stand-up literacki „Świat według Dulskich” na podstawie dramatu Gabrieli Zapolskiej z udziałem m.in. Edyty Olszówki i Katarzyny Kwiatkowskiej. Festiwalowe wydarzenia przyciągnęły ok. 5 000 uczestników.

Film dokumentalny „Smaki Urzecza”.

Realizacja filmu dokumentalnego o dziedzictwie kulinarnym regionu Urzecza, ze szczególnym uwzględnieniem dwóch potraw łużyckich: sytochy i barszczu chrzanowo-buraczanego, które otrzymały certyfikat Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Mazowsza. Urzecze „urzecka” od kilku lat badaczy, regionalistów i samorządowców, którzy czynią starania o przywrócenie pamięci o tym zapomnianym regionie w sercu Mazowsza. Film jest wizualną opowieścią o tych czynnikach historycznych i społecznych, które ukształtowały regionalne dziedzictwo kuchni i potraw. Było to związane nie tylko z uprawami na polach, ale także wpływami kultur sąsiednich i obcych, z którymi Łużycanie mieli stały kontakt. Film skupia się na przybliżeniu historii dwóch tradycyjnych potraw łużyckich: sytochy i barszczu chrzanowo-buraczanego – ich pochodzeniu, sposobach przygotowywania, smaku i roli, jaką mogą odegrać w rozwoju sieci kulinarnego dziedzictwa Mazowsza na Urzeczu. Film ma charakter narracyjny i dialogowy. Oparty jest na wypowiedziach bohaterów i rejestracji/demonstracji przygotowywania potraw oraz opowieści o ich roli w kulturze regionu.

Film został zrealizowany w autentycznych plenerach Urzecza (gminy: Piaseczno, Konstancin-Jeziorna, Góra Kalwaria, Karczew) z udziałem liderów lokalnej kultury - członkiń zespołu „Urzeczeni” z Góry Kalwarii, pod kierownictwem Pani Grażyny Leśniak. Od lat propagują one dziedzictwo kulturowe Urzecza i czynnie promują, także poprzez warsztaty i festiwal kuchnię łużycką. Zdjęcia

plenerowe zostały zrealizowane z udziałem wybitnego znawcy i popularyzatora regionu dr Łukasza Maurycego Stanaszka.

Poprzez realizację zadania udokumentowano tradycję kulinarną regionu Urzecza na tle sieci dziedzictwa kulinarnego Mazowsza. Stanowi on istotny wkład w promocję regionu i popularyzację produktów łżyckich z Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Mazowsza (sytocha, barszcz chrzanowo-buraczany).

11. Współpraca w obszarze „Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 199 999,50 zł, z czego wykorzystano 197 982,50 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza, w tym gospodarki niskoemisyjnej oraz promocja rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń, w tym m.in.: opracowanie, wydruk i dystrybucja ulotek, konkursy ekologiczne, festyny, itp.	28.02.2018	6	6	100 000,00	99 914,25
2.	Prowadzenie działań związanych z ochroną przyrody, w tym:	28.02.2018	3	3	99 999,50	98 068,26
2a	Wydanie publikacji związanej z ochroną przyrody na terenie Mazowsza – <i>Rośliny chronione Mazowsza</i>	28.02.2018	1	1	40 000,00	40 000,00
2b	Organizacja konferencji – <i>Zielona infrastruktura na Mazowszu</i>	28.02.2018	1	1	40 000,00	38 186,84
2c	Organizacja konferencji z okazji 25-lecia Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego	28.02.2018	1	1	19 999,50	19 881,42
3.	Opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno-informacyjno-edukacyjnych, związanych z wejściem w życie uchwały antysmogowej, w tym m.in.: opracowanie, wydruk i dystrybucja ulotek, konferencje, konkursy, festyny, itp.	2.05.2018	7	7	96 067,92	94 009,36

Efekty współpracy:

Zadania 1-2

(konkurs realizowany przez Departament Geologii, Łowiectwa i Polityki Ekologicznej)

W roku 2018 9 organizacji pozarządowych podejmowało działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Województwem.

Liczba osób, które były adresatami zadań realizowanych we współpracy z Województwem, jest trudna do oszacowania. W przypadku zadań dotyczących np.: cyklu audycji radiowych (220 tys. słuchaczy tygodniowo) czy instalacji badających jakość powietrza, nie ma możliwości podania konkretnych liczb, a dodatkowo efekty tych przedsięwzięć będą przez wiele lat wpływały na wzrost poziomu edukacji ekologicznej społeczeństwa.

W 2018 roku zrealizowano 9 zadań. W ich ramach przeprowadzano konferencje, cykl audycji radiowych, wydano Przewodnik „Rośliny Chronione na Mazowszu” oraz zainstalowano 12 urządzeń do monitorowania powietrza (pyłów PM 2,5, PM 10 i SO₂) w miejscowościach: Czernice Borowe, Chorzele, Opinogóra, Ciechanów, Wyszogród, Legionowo, Pułusk, Wołomin, Wyszaków, Łyse, Myszyniec i Czarnia.

Dzięki zrealizowanym zadaniom zwiększyła się wiedza ekologiczna osób uczestniczących w konferencjach i piknikach ekologicznych, zmobilizowano młodzież szkolną do aktywnego spędzania czasu a poprzez zabawę połączoną z nauką wskazano pozytywne aspekty dbania o otaczające środowisko. Poprzez zainstalowanie urządzeń do monitorowania powietrza oraz przeprowadzoną na szeroką skalę edukację, wskazano problem z jakością powietrza i poinformowano o zagrożeniach dla zdrowia jakie niesie zanieczyszczone powietrze.

Zadanie 3

(konkurs realizowany przez Departament Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych)

W 2018 roku podpisano umowy na realizację zadań publicznych z 7 organizacjami pozarządowymi na realizację zadań promujących uchwałę antysmogową.

W ramach zadania „Opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno-informacyjno-edukacyjnych, związanych z wejściem w życie uchwały antysmogowej, w tym m.in.: opracowanie, wydruk i dystrybucja ulotek, konferencje, konkursy, festyny, itp.” zrealizowano 7 zadań, w ramach których:

- organizowano festyny/ekopikniki, podczas których promowano oraz przybliżano mieszkańcom Mazowsza zapisy uchwały antysmogowej – 7 wydarzeń;
- organizowano konkursy związane uchwałą antysmogową – 4 konkursy;
- opracowano oraz dystrybuowano publikacje i materiały informacyjne związane z zapisami uchwały antysmogowej, w tym zeszyt edukacyjny dla uczniów (1 opracowanie), ulotki (5 opracowań), plakaty (2 opracowania), poradnik antysmogowy zapisany na pendrivach (1 opracowanie), kalendarz (1 opracowanie);
- przygotowano i przeprowadzono lekcje pn. „Bądź smokiem – walcz ze smogiem” dla uczniów klas I-VI z czterech szkół podstawowych;
- przygotowano prezentację multimedialną wraz z animacjami dotyczącą ochrony powietrza;
- przygotowano i uruchomiono stronę internetową dedykowaną ochronie powietrza.

W wydarzeniach tych wzięło udział około 1550 osób. Dla zadań takich jak opracowanie, druk i dystrybucja ulotek, folderów, plakatów, uruchomienie strony internetowej trudno jest wskazać liczbę osób, które były adresatami zadań.

Dzięki realizacji ww. przedsięwzięć nastąpiło:

- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat uchwały antysmogowej na Mazowszu;
- przybliżenie mieszkańcom informacji na temat niskiej emisji;
- uświadomienie społeczeństwu zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska, wynikającego z użytkowania przestarzałych palenisk węglowych oraz spalania złych jakościowo paliw oraz odpadów;

- promocja rozwiązań wpływających na poprawę jakości powietrza i docelowo na zdrowie mieszkańców, w tym dzieci;
- zachęcenie mieszkańców do podejmowania inicjatyw oraz działań naprawczych służących poprawie jakości powietrza oraz zmiany przyzwyczajeń poprzez ukazanie realnych korzyści ich działań.

Najciekawsze inicjatywy

„Czysta prawda”

W ramach projektu „Czysta prawda” realizowanego przez Radio Warszawa powstało 10 pięciominutowych audycji w formie magazynu, w którym informacje podawane przez prowadzącego przeplatane były materiałami reporterskimi (rozmowami z mieszkańcami Mazowsza i ekspertami z dziedziny ekologii). Na temat zanieczyszczenia powietrza na Mazowszu wypowiedzieli się jego mieszkańcy, dlatego w magazynie były materiały reporterskie z wypowiedziami na poszczególne temat osób z terenu Mazowsza. Na temat informacji podawanych przez prowadzącego magazyn oraz mieszkańców Mazowsza w materiale reporterskim wypowiedział się ekspert. W materiałach reporterskich wypowiedzieli się także eksperci z dziedziny ochrony środowiska, lekarze, przedstawiciele Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, przedstawiciele organizacji zajmujących się ochroną środowiska. W magazynie poruszone zostały następujące zagadnienia:

- wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie;
- w jaki sposób każdy człowiek może wpłynąć na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza;
- co to jest smog i jak powstaje;
- jakie sposób ogrzewania naszych domów jest najbezpieczniejszy dla środowiska;
- gdzie można znaleźć informację o aktualnym zanieczyszczeniu powietrza w naszym rejonie;
- jak można chronić się przed smogiem

i wiele innych tematów.

„Bądź smokiem – walcz ze smogiem”

Oryginalnością wyróżniał się również projekt „Bądź smokiem – walcz ze smogiem” zrealizowany przez Fundację Oświecony. Było to przedsięwzięcie ekologiczne skierowane zarówno do dzieci jak i dorosłych.

W ramach zadania zorganizowano łącznie 16 lekcji dla uczniów klas I-VI czterech szkół podstawowych z terenu województwa mazowieckiego. Łącznie w projekcie wzięło udział 332 uczniów. Jak wynika ze sprawozdania z wykonania zadania, szkoły bardzo chętnie przystępowały do projektu. Po zakończeniu projektu do fundacji docierały sygnały zwrotne, że lekcje wzbudziły wielkie zainteresowanie zarówno wśród dzieci jak i nauczycieli oraz zostały przeprowadzone w sposób profesjonalny.

W ramach działań uzupełniających na potrzeby projektu przygotowano ciekawą prezentację multimedialną, która tłumaczy m.in. czym jest niska emisja, jakie są jej źródła. Dla najmłodszych przygotowano również zeszyt edukacyjny zawierający informacje merytoryczne dostosowane do wieku dzieci, ciekawe ćwiczenia i treści ułatwiające utrwalenie wiedzy. Aby zainteresować dzieci, w projekcie pojawia się pozytywna postać Smoka Walczyszoga, który walczy ze złym Dymonem żywiącym się smogiem.

Aby lekcje nie zakończyły się jednym spotkaniem, przeprowadzono konkurs dla uczniów z województwa mazowieckiego. Nagrodą dla zwycięskiej szkoły był oczyszczacz powietrza.

Ponadto, przygotowano również folder przeznaczony dla dorosłych mieszkańców. W rzeczowy i konkretny sposób przedstawiono w nim informacje o uchwale antysmogowej oraz rozwiązaniach energetycznych. Foldery były przekazywane rodzicom podczas czterech bezpłatnych spotkań dla członków rodzin oraz podczas wywiadówek.

Rezultaty ilościowe:

- 1) W ramach otwartego konkursu ofert przeprowadzonego w 2018 roku przez Departament Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych podpisano umowy na realizację zadań publicznych z 7 organizacjami pozarządowymi.
- 2) W wydarzeniach (festyny/pikniki/konkursy) wzięło udział około 1550 osób. Oprócz tego zleceniobiorcy opracowywali, drukowali i dystrybuowali ulotki, foldery, plakaty, uruchomiono stronę internetową – dla tych zadań trudno jest wskazać liczbę osób, które były adresatami zadań.
- 3) W obszarze „Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego” w ramach zadania „Opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno-informacyjno-edukacyjnych, związanych z wejściem w życie uchwały antysmogowej, w tym m.in.: opracowanie, wydruk i dystrybucja ulotek, konferencje, konkursy, festyny, itp.” zrealizowano 7 zadań, w ramach których:
 - organizowano festyny/ekopikniki, podczas których promowano oraz przybliżano mieszkańcom Mazowsza zapisy uchwały antysmogowej – 7 wydarzeń;
 - organizowano konkursy związane uchwałą antysmogową – 4 konkursy;
 - opracowano oraz dystrybuowano publikacje i materiały informacyjne związane z zapisami uchwały antysmogowej, w tym zeszyt edukacyjny dla uczniów (1 opracowanie), ulotki (5 opracowań), plakaty (2 opracowania), poradnik antysmogowy zapisany na pendrivach (1 opracowanie), kalendarz (1 opracowanie);
 - przygotowano i przeprowadzono lekcje pn. „Bądź smokiem – walcz ze smogiem” dla uczniów klas I-VI z czterech szkół podstawowych;
 - przygotowano prezentację multimedialną wraz z animacjami dotyczącą ochrony powietrza;
 - przygotowano i uruchomiono stronę internetową dedykowaną ochronie powietrza.

Rezultaty jakościowe:

- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat uchwały antysmogowej na Mazowszu;
- przybliżenie mieszkańcom informacji na temat niskiej emisji;
- uświadomienie społeczeństwu zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska wynikającego z użytkowania przestarzałych palenisk węglowych oraz spalania złych jakościowo paliw oraz odpadów;
- promocja rozwiązań wpływających na poprawę jakości powietrza i docelowo na zdrowie mieszkańców w tym dzieci;
- zachęcenie mieszkańców do podejmowania inicjatyw oraz działań naprawczych służących poprawie jakości powietrza oraz zmiany przyzwyczajeń poprzez ukazanie realnych korzyści ich działań.

12. Współpraca w obszarze „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 400 000,00 zł, z czego wykorzystano 395 392,67 zł (4 organizacje nie wykorzystały przyznanej dotacji po złożeniu aktualizacji kosztorysów – łącznie z przyznanej kwoty nie wykorzystano 218 zł)

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Inicjatywy mające na celu rozpoznanie, wsparcie i rozwój ucznia zdolnego, głównie w zakresie przedmiotów ścisłych, technologii informatycznych oraz języków obcych, kierowane do uczniów gimnazjów oraz szkół podstawowych z terenu województwa mazowieckiego	20.03.2018	8	8	90 500,00	89 965,55
2.	Inicjatywy propagujące postawy przedsiębiorczości wśród uczniów gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczy i studentów kształcących się na terenie województwa mazowieckiego	20.03.2018	4	4	47 300,00	46 774,95
3.	Inicjatywy o charakterze edukacyjno-doradczym, mające na celu ukierunkowanie we właściwym wyborze ścieżki rozwoju i kształcenia, kierowane do uczniów gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych z terenu województwa mazowieckiego	20.03.2018	11	11	141 000,00	140 457,41
4.	Realizacja projektów edukacyjnych z zakresu edukacji konsumenckiej i ekologicznej kierowanych do mieszkańców województwa mazowieckiego	20.03.2018	4	4	51 500,00	48 494,76
5.	Organizacja obozów, wyjazdów oraz kolonii tematycznych dla dzieci i młodzieży z terenu województwa mazowieckiego (w tym również organizacja wypoczynku).	20.03.2018	6	6	69 700,00	69 700,00

Efekty współpracy:

W roku 2018 32 organizacje pozarządowe podejmowały działania publiczne na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Województwem w obszarze „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie”.

Zrealizowano 33 zadania publiczne. Każde przedsięwzięcie było realizowane przez kilka miesięcy. Były to zajęcia warsztatowe, lekcje językowe, zajęcia manualne i praktyczne, rozwijające wyobraźnię, umiejętności i zainteresowania w zakresie kształtowania i rozwoju osobowości, konferencja naukowo-techniczna. Działaniami objętych zostało 8 965 osób.

Efektom realizacji ww. zadań było:

- pogłębianie wiedzy uczniów i rozwój uczniów zdolnych w zakresie przedmiotów ścisłych, najnowszych technologii informatycznych;
- zachęcenie młodzieży do podejmowania działań, podejmowanie samodzielnych inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości;
- pobudzenie zainteresowań i kreatywności wśród dzieci i młodzieży;
- rozwinięcie innowacyjności uczniów objętych zajęciami, zachęcenie ich do świadomego wyboru ścieżki rozwoju;
- zagospodarowanie dzieciom czasu wolnego.

Najciekawsze inicjatywy

Zadanie publiczne pn. **SUPER BUDA - semestr XVII**, realizowane przez Fundację Ave z siedzibą w Warszawie w terminie 13 sierpnia–15 grudnia 2018 r. Dotacja Województwa 13 000 zł.

Realizacja 52 unikatowych zajęć z różnych dziedzin wiedzy (głównie nauki ścisłe i nowe technologie), łącznie 218 h dydaktycznych, dla 320 dzieci ze szkół podstawowych (zajęcia profilowane wiekowo i powtarzane danego dnia kilkakrotnie dla mniejszych grup, wiek uczestników 5-13 lat).

Realizacja semestru zajęć dla 316 dzieci, zaangażowanych ok. 26 wykładowców (niektóre zajęcia realizowane przez 2 lub 3 osoby) oraz 10 wolontariuszy.

Realizacja 51 lekcji w szkołach podstawowych i szkołach z oddziałami gimnazjalnymi, promujących naukę dla 2000 dzieci w szkołach Warszawy i Mazowsza.

Projekt pozwolił na:

- Poszerzenie i spotęgowanie oryginalnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej dla dzieci;
- Aktywizację pozalekcyjną dzieci;
- Stworzenie potrzebnej oferty edukacyjnej zwłaszcza dla mieszkańców z gmin okołowarszawskich, gdzie pozalekcyjna oferta edukacyjna jest bardzo uboga;
- Wszechstronne rozbudzanie pasji naukowych wśród dzieci w wieku 5-13 lat;
- Naukę pracy metodą projektową;
- Wypełnienie deficytów związanych z obecnym kształtem podstawy programowej;
- Promocję ścisłych, politechnicznych dziedzin wiedzy, w tym robotyki, programowania, chemii, matematyki i biochemii;
- Poszerzenie horyzontów znaczącej grupy dzieci - mieszkańców Mazowsza;
- Ugruntowanie wartościowego programu edukacyjnego.

13. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 35 040,00 zł, z czego wykorzystano 34 916,00 zł. W ramach małych dotacji przekazano 24 823,70zł, z czego wykorzystano 24 823,70 zł.

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1	Rozwój międzyregionalnej współpracy zagranicznej poprzez realizację wspólnych projektów organizacji pozarządowych z terenu województwa mazowieckiego i regionów partnerskich Mazowsza	26.02.2018 Małe dotacje	3 4	3 4	100 000,00 36 630,00	68 000,00 36874,77

Efekty współpracy:

W ramach umów podpisanych z 6 organizacjami pozarządowymi odbyło się wiele wydarzeń obejmujących swoim zasięgiem ok 570 osób, w tym w szczególności:

- warsztaty dla młodzieży (plastyczne, filmowe, gry) ok. 100 osób;
- seminarium, lekcje, debaty szkolne, wykłady - 150 osób;
- zwiedzanie (historia, tradycje ludowe, kultura) – ok. 70 osób;
- prezentacje, panele dyskusyjne - ok. 250 osób.

Do głównych rezultatów należy zaliczyć:

- pogłębienie wiedzy młodzieży z Mazowsza na temat Unii Europejskiej;
- wzmacnianie relacji pomiędzy społecznościami Mazowsza i regionów europejskich;
- nawiązanie nowych kontaktów międzynarodowych oraz długoterminowych partnerstw pomiędzy organizacjami pozarządowymi oraz samorządami różnych szczebli;
- wspieranie integracji europejskiej poprzez utrwalanie dobrego partnerstwa współpracujących regionów,
- wymiana doświadczeń;
- przybliżenie kultury i tradycji Polski i Ukrainy uczestnikom projektów

Najciekawsze inicjatywy

Z uwagi na charakter zadania wszystkie projekty realizowane były w standardowej formule, głównie poprzez warsztaty, konferencje, wykłady, spotkania. Oba dofinansowane projekty tj. projekt Fundacji Gwiazdka „YouthVOICE Mazovia - międzynarodowa konferencja młodzieżowa”, jak i projekt Fundacji AriAri pod nazwą „Samodzielność 2018. Polsko-Ukraińskie spotkania młodzieży niewidomej i słabowidzącej na Mazowszu” odznaczały się dużą skutecznością i celowością.

Na szczególną uwagę zasługuje projekt realizowany przez Fundację AriAri. Fundacja w ramach realizacji zadania przeprowadziła szereg spotkań polskiej i ukraińskiej młodzieży z problemami wzroku - pod hasłem Samodzielność na Mazowszu. Podczas warsztatów młodzi ludzie mogli uzyskać bezpośrednio i wzajemnie wiedzę o swoich miejscowościach, regionach i kulturze.

Podczas warsztatów uczestnicy korzystali z metod pracy z audio-deskrypcjami, przygotowywanymi jako materiał dźwiękowy do szerokiego rozpowszechniania, jak mapa dźwiękowa regionu przygotowana przez młodzież z problemami wzroku podczas wspólnych zajęć. Ponadto działania objęte realizowanym zadaniem skierowane były także do animatorów i edukatorów zajmujących się relacjami społecznymi – osób z dysfunkcjami, jak i osób innego pochodzenia, kwestiami odmiennych tożsamości, budowaniem dobrych relacji i pozytywnych stereotypów.

14. Współpraca w obszarze „Porządek i bezpieczeństwo publiczne”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 300 000,00 zł, z czego wykorzystano 299 918,41 zł.

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1	Inicjatywy edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców Mazowsza w zakresie poprawy ich bezpieczeństwa	29.01.2018	13	13	300 000,00	299 918,41

Efekty współpracy:

W konkursie w obszarze „Porządek i bezpieczeństwo publiczne” podpisano łącznie 13 umów z 13 organizacjami pozarządowymi. Adresatami podejmowanych działań było ok. 12 500 osób.

Zorganizowano:

- 21 pikników i festynów o tematyce bezpieczeństwa;
- 60 warsztatów/szkoleń w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym (brd), ochrony przeciwpożarowej, ewakuacji i pierwszej pomocy przedmedycznej;
- 7 konkursów z tematycznymi nagrodami o tematyce bezpieczeństwa.
- 12 500 uczestników biorących udział w działaniach zostało wyposażonych w elementy poprawiające bezpieczeństwo, takie jak: odblaski poprawiające widoczność na drodze, zestawy do udzielania pierwszej pomocy, w tym jednorazowe maseczki, czujki czadu, spreje gaśnicze itp.

Podczas siedmiu wydarzeń do dyspozycji uczestników pozostawały symulatory zderzeń, dachowania i alkogogle, podnoszące świadomość uczestników ruchu drogowego.

Uczestnicy mieli możliwość praktycznego doświadczenia np. skutków wypadków drogowych. Wielu z odbiorców mogło przypomnieć sobie lub nauczyć się jak prawidłowo udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej. Dzięki realizowanym zadaniom zwiększyła się świadomość odbiorców wszystkich realizowanych projektów dotycząca bezpieczeństwa.

Każde działanie podejmowane w konkursie uwzględniało udział min. 20 osób w wieku 55+. Co przyczyniło się do aktywizacji seniorów z Kół Gospodyń, Klubów Seniora, UTW w zakresie bezpieczeństwa w szczególności na drogach i udzielania pierwszej pomocy.

Najciekawsze inicjatywy

Jedną z ciekawszych inicjatyw zrealizowanych w ramach otwartego konkursu ofert w obszarze „Porządek i bezpieczeństwo publiczne” ze względu na innowacyjność poruszanych zagadnień było zadanie pn. „Edukacja dla bezpieczeństwa” – Fundacji Europa 112. Fundacja przeprowadziła szkolenia dla nauczycieli, uczniów i seniorów prowadzone przez ekspertów w dziedzinie terroryzmu i ewakuacji, a także z zakresu udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej. Celem szkoleń było przygotowanie uczestników na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej oraz podnoszenie świadomości i kształcenie pożądanych postaw i zachowań w sytuacjach zagrożenia.

Szkolenia prowadzone były w formie wykładów z użyciem prezentacji multimedialnych, filmów instruktażowych oraz w formie warsztatowej, przy użyciu sprzętu specjalistycznego i sprzętu ochronnego. Uczestnicy szkoleń poznali zasady zachowania podczas zagrożeń terrorystycznych w różnych sytuacjach i miejscach. Przedstawiono im m.in. wzorce postępowania w czasie ataku, po ataku lub zamachu, pozwalające zabezpieczyć miejsce zdarzenia i zminimalizować straty.

W wyniku przeprowadzonych szkoleń z zakresu edukacji antyterrorystycznej 500 osób (330 uczniów, 20 nauczycieli, 150 seniorów w wieku 55+) podniosło swoją świadomość oraz zdobyło wiedzę praktyczną na temat właściwych zachowań w niebezpiecznych sytuacjach poprzez udział w szkoleniach antyterrorystycznych i w szkoleniach z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

15. Współpraca w obszarze „Ratownictwo i ochrona ludności”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 363 473,00 zł, z czego wykorzystano 342 696,00 zł. W ramach małych dotacji przekazano 36 499,99 zł, z czego wykorzystano 36 499,99 zł,

Alokację środków na poszczególne zadania przedstawia tabela:

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1.	Utrzymanie gotowości ratowniczej na obszarach wodnych województwa mazowieckiego	13.02.2018 r.	10	10	363 473,00	342 696,00
		Małe dotacje	4	4	36 499,99	36 499,98

Efekty współpracy:

W konkursie w obszarze „Ratownictwo i ochrona ludności” oraz w ramach art. 19 a zawarto 14 umów (10 w konkursie i 4 w trybie art. 19a) z 10 organizacjami (brały udział w otwartych konkursach ofert)

Realizacja zadania wpłynęła pozytywnie na poprawę bezpieczeństwa osób korzystających z akwenów na terenie województwa mazowieckiego: rzeki Wisły na terenie miasta Warszawy, powiatu nowodworskiego, piaseczyńskiego, plockiego, rzeki Narew w powiecie pułuskim i nowodworskim, rzeki Wkry w powiecie nowodworskim, rzeki Pilicy na terenie powiatu białobrzeskiego, zalewu Zegrzyńskiego.

W ramach realizowanych zadań uwzględniano:

- pełnienie dyżurów ratowniczych na akwenach wymienionych powyżej;
- szkolenie dla ratowników (łódź ratunkowa, skuter z platformą, obsługa łączności cyfrowej);
- remont i naprawę sprzętu;
- zakup paliwa;
- utrzymanie w gotowości stacji ratowniczej;
- zakup sprzętu wpływającego na poziom utrzymania gotowości ratowniczej na obszarach wodnych.

Zakupiono: 2x silnik zaburtowy, 2x łódź ratunkowa, skuter ratowniczy z platformą, 2x przyczepa pod skuter, odzież ratownicza, koło ratunkowe, rzutki ratownicze, boje ratownicze, pasy ratownicze – „węgorz”, cyfrowa radiostacja stacjonarna i nasobna, zestaw łączności cyfrowej, radiostacje cyfrowe, agregat prądotwórczy, 2x ponton, kamizelki asekuracyjne, kadłub typu RIB, sztormiaki, zestaw do tlenoterapii, kolce lodowe, fantomy, apteczka ratownik – nerka, nosze podbierakowe, modułowa kamizelka taktyczna ratownika.

Najciekawsze inicjatywy

Ze względu na specyfikę działalności wszystkich podmiotów realizujących ratownictwo wodne zadania „Utrzymanie gotowości ratowniczej na obszarach wodnych województwa mazowieckiego” obejmowały podobne działania wynikające z obowiązków podmiotów uprawnionych do realizacji zadań w zakresie ratownictwa wodnego. Podmioty w celu podniesienia poziomu utrzymania gotowości ratowniczej w szczególności realizowały: dyżury ratownicze, zakupywały sprzęt podnoszący jakość świadczonych usług w zakresie ratownictwa wodnego czy w zależności od potrzeb szkoliły ratowników

z wykorzystania zakupionego sprzętu. Wyróżnikiem poszczególnych zadań był akwen i teren, na którym poszczególne zadania były realizowane, oraz spójność w opisie sposobu realizacji zadań.

16. Współpraca w obszarze „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3. ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę 400 000,00 zł, z czego wykorzystano 399 085,74 zł.

I.p.	Nazwa zadania	Data ogłoszenia konkursu	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji (zł)	Wykorzystana kwota dotacji (zł)
1	Realizacja działań z zakresu wzmacniania potencjału mazowieckich organizacji pozarządowych oraz budowania postaw aktywności obywatelskiej	18.12.2017 r.	14	15	400 000,00	399 085,74

Efekty współpracy

W obszarze „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3. ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” w roku 2018 zrealizowanych zostało 14 zadań publicznych. Większość zadań miała zasięg co najmniej powiatowy, część zadań miała zasięg subregionalny i ogólnowojewódzki.

Zadaniami objęci zostali odbiorcy w szczególności z następujących powiatów z terenu województwa mazowieckiego: Warszawa, białobrzegi, ciechanowski, garwoliński, grodziski, grójce, legionowski, łosicki, makowski, miński, mławski, ostrołęcki, ostrowski, płocki, płoński, pruszkowski, przasnyski, pułtuski, radomski, Siedlce, siedlecki, sierpecki, sochaczewski, sokołowski, węgrowski, wołomiński, żuromiński.

Odbiorcami zadań były organizacje pozarządowe i ich przedstawiciele (pracownicy, członkowie, przedstawiciele organów statutowych, wolontariusze), osoby aktywne społecznie, np. zrzeszone w grupach nieformalnych, samopomocowych, planujące założenie organizacji pozarządowej.

W realizację zadań publicznych zaangażowani byli także partnerzy, w tym przedstawiciele lokalnych samorządów, instytucji publicznych, przedsiębiorcy czy media.

W realizację zadań zaangażowanych zostało prawie 500 organizacji pozarządowych i ponad 1000 osób. W toku realizacji 14 zadań publicznych zorganizowanych zostały różnorodne wydarzenia, w tym szkolenia, doradztwo indywidualne, konferencje, seminaria, fora współpracy czy spotkania sieciujące. Wśród przedsięwzięć zrealizowanych w ramach zadań wyróżnienia wymagają m in.:

- organizacja kolejnej edycji Mazowieckiego Forum Inicjatyw Pozarządowych, mającego zasięg wojewódzki;
- organizacja Forum Organizacji Pozarządowych powiatów przasnyskiego, makowskiego, ciechanowskiego;
- organizacja Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych”;
- organizacja Mazowieckiego Festiwalu Wolontariatu;
- wybranie Społecznika Roku Powiatu Białobrzęskiego 2018.

Realizacja powyższych działań przyczyniła się do osiągnięcia następujących rezultatów jakościowych:

- integracja i wzrost współpracy organizacji pozarządowych na Mazowszu;
- wzmocnienie regionalnej i lokalnych porozumień i związków organizacji pozarządowych;
- wzrost kompetencji, wiedzy i zaangażowania przedstawicieli mazowieckich organizacji pozarządowych, lokalnych aktywistów i społeczników, wolontariuszy i organizacji realizujących programy wolontariacie;
- wzrost skuteczności działania organizacji objętych wsparciem w ramach zrealizowanych zadań publicznych;
- wsparcie inicjatyw grup nieformalnych, które dynamicznie rozwijają się na terenie województwa mazowieckiego,
- budowa i wzmocnianie pozytywnych relacji między sektorem pozarządowym a partnerami publicznymi i prywatnymi;
- promocja działań organizacji pozarządowych w lokalnych społecznościach.

17. Wsparcie ochotniczych straży pożarnych

Ochotnicze Straże Pożarne to wiodące podmioty realizujące zadania w zakresie ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami. Skupiają one w swoich szeregach profesjonalnych i oddanych społeczników, gotowych w każdym czasie i w każdej sytuacji nieść pomoc, często narażając własne życie. Praktyka potwierdza, że ich praca jest niezmiernie istotna z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego. To jednostki OSP najczęściej pierwsze pojawiają się na miejscu zdarzenia niosąc pomoc poszkodowanym.

Samorząd Województwa Mazowieckiego na 2018 r. zabezpieczył środki finansowe w kwocie 13.000.000,00 zł (remont strażnic – 5.000.000,00 zł oraz OSP-2018 – 8.000.000,00 zł).

Przyznano kwotę w wysokości 12.834.350 zł (remont strażnic – 4.976.258 zł, OSP-2018 – 7.858.092 zł).

Pomoc finansową na zakup sprzętu specjalistycznego otrzymało 217 jednostek OSP. Wyremontowano 213 strażnic OSP.

Dzięki dotacji zakupiono m.in.:

- 35 średnich samochodów pożarniczych nowych,
- 14 lekkich samochodów pożarniczych nowych,
- 5 ciężkich samochodów pożarniczych nowych,
- 17 pomp/motopomp,
- 3 różnego rodzaju agregatory,
- 2 łodzie płaskodenne,
- 1 silnik zaburtowy,
- 1 przyczepkę podłodziową,
- 3 wyciągarki,
- 3 pneumatyczne namioty ratunkowe,
- 1 sanie lodowe,
- 1 teleskopową ładowarkę ratowniczo-gaśniczą,
- 2 ciężkie zestawy do ratownictwa drogowego,
- 1 mobilny pneumatyczny punkt do ratownictwa,
- 12 zestawów ratownictwa technicznego/drogowego,
- 1 maszt oświetleniowy,
- 1 aparat powietrzny,
- 1 zbiornik wodny,
- 1 zestaw poduszek wysokociśnieniowych,

oraz zakupiono liczne specjalistyczne sprzęty przeciwpożarowe.

Ponadto, w ramach podniesienia bezpieczeństwa oraz promocji Województwa, kwotę 3 000 000,00 zł przeznaczono w drodze przetargu na zakup drobnego sprzętu przeciwpożarowy tj. agregaty

prądotwórcze, pilarki, motopompy, aparaty powietrzne ochrony dróg oddechowych oraz środki ochrony indywidualnej dla strażaków tj. ubrania, buty, rękawice, hełmy. Wykorzystano 2 970 216,97 zł.

IV. Współpraca pozafinansowa

„Roczny program współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok” w § 6 ust. 4 ramowo wskazał formy współpracy pozafinansowej samorządu województwa z trzecim sektorem. Były one w sposób twórczy rozwijane.

Wart podkreślenia jest fakt, że bogatą współpracę w formach pozafinansowych prowadziły wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, w tym Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie i jego filie oraz Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej,

W niniejszym sprawozdaniu opisane zostały jedynie najważniejsze przykłady współpracy pozafinansowej.

1. Wymiana informacji między samorządem województwa a organizacjami pozarządowymi

U podstaw dobrej współpracy leży wymiana informacji. Na płaszczyźnie administracja – organizacje pozarządowe odgrywa ona fundamentalną rolę. Obowiązkiem Samorządu Województwa Mazowieckiego jest przekazywanie informacji organizacjom pozarządowym, ale również czerpanie z doświadczenia trzeciego sektora i słuchanie głosu jego przedstawicieli.

1) Strony internetowe samorządu województwa

Strona www.dialog.mazovia.pl jest najpopularniejszym źródłem informacji na temat współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi już od 2008 r. Zamieszczane są na niej aktualne informacje o konkursach ofert i ciekawych inicjatywach, najważniejsze dokumenty, dane kontaktowe do osób zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi w urzędzie marszałkowskim i samorządowych jednostkach organizacyjnych. Dodatkowo na stronie publikowane są informacje dotyczące prac Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, w tym protokoły z jej posiedzeń i przyjęte uchwały. W 2018 roku strona ta przeszła gruntowną modernizację. Została dostosowana do standardów WCAG 2.0, RODO i Systemu Identyfikacji Wizualnej Marki Mazowsze. Najważniejsze dla organizacji pozarządowych informacje zostały odpowiednio wyeksponowane. Elementem strony jest baza organizacji współpracujących z Województwem Mazowieckim oraz baza „małych dotacji” udzielanych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Archiwalne wiadomości dostępne są na stronie old.dialog.mazovia.pl

Informacje dotyczące współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi prezentowane były także na innych stronach internetowych administrowanych przez urząd oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, w szczególności na:

- 1) głównej witrynie informacyjnej samorządu województwa www.mazovia.pl;
- 2) stronach Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej:
 - a) www.mcps.com.pl,
 - b) www.mcps-efs.pl,
 - c) www.seniorzy.mcps.com.pl (zawiera bazę organizacji działających w obszarze polityki senioralnej na terenie Mazowsza) – od 2019 strona prowadzona jest nadal jako zakładka nowej strony MCPS,
 - d) www.modelkkz.mcps-efs.pl (publikacje o polityce społecznej w bazie Dyfuzora Innowacji Społecznych),
 - e) www.niepełnosprawni.mcps.com.pl (informacje o szkoleniach, spotkaniach oraz projektach, o wydarzeniach kulturalnych, wyjazdach oraz imprezach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych skierowanych do osób o różnym rodzaju niepełnosprawności) - od 2019 strona prowadzona jest nadal jako zakładka nowej strony MCPS,

- 3) stronach Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych www.mazowia.eu; www.funduszedlamazowska.eu;
- 4) stronie Biura Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich www.mazowieckie.ksow.pl;
- 5) stronie Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego www.mbpr.pl;
- 6) stronie www.innowacyjni.mazovia.pl informującej o działaniach Wydziału Regionalnego Systemu Innowacji i9 Wydziału Rozwoju i Zarządzania Regionalną Strategią Innowacji w Departamencie Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich w urzędzie marszałkowskim, również tych, w których udział mogły wziąć organizacje pozarządowe.

Na ww. stronach oraz na portalu społecznościowym Facebook zamieszczano również informacje o przedsięwzięciach realizowanych przez organizacje pozarządowe.

2) Newsletter

Do prawie 2400 organizacji rozsyłany był elektroniczny newsletter, w syntetyczny sposób informujący o działaniach podejmowanych przez samorząd województwa, przypominający o istotnych terminach, ogłoszonych konkursach ofert, wyborach do Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, prowadzonych konsultacjach społecznych. Newsletter rozsyłany był w sytuacji, gdy zaistniała potrzeba przekazania organizacjom informacji. Nowa strona www.mazovia.pl zawiera moduł newsletteru. Organizacje pozarządowe chętne do otrzymywania informacji o współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi mogą rejestrować się na stronie i otrzymywać newsletter.

3) Spotkania informacyjne w delegaturach

Poza informacjami przekazywanymi zdalnie ważną rolę odgrywał kontakt bezpośredni. Na przełomie 2017 r. i 2018 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Warszawie i delegaturach urzędu w Radomiu, Płocku, Ostrołęce, Ciechanowie i Siedlcach zorganizowano spotkania informacyjne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych. Tematy spotkań były ściśle związane z aktualnymi wydarzeniami w obszarze współpracy samorządu z organizacjami. Dotyczyły głównie współpracy finansowej planowanej na 2018 r., w tym obszarów priorytetowych, harmonogramu ogłaszania konkursów ofert, procedury konkursowej, składania ofert konkursowych w systemie Witkac.pl (generator wniosków). W cyklu spotkań wzięło udział około 250 osób.

4) „Mazowsze. Serce Polski” dla organizacji pozarządowych

„Mazowsze. Serce Polski” to pismo Samorządu Województwa Mazowieckiego, w którym zamieszczane są informacje o pracach organów województwa, wydarzenia z życia regionu i ciekawostki związane z Mazowszem (dawniej „Kronika Mazowiecka” i „Z serca Polski”). W 2018 r. egzemplarz „Z serca Polski” był co miesiąc przesyłany do ponad tysiąca organizacji pozarządowych z terenu Mazowsza.

2. Kampania 1% dla OPP z województwa mazowieckiego

Od stycznia do kwietnia 2018 roku Marszałek Województwa Mazowieckiego zachęcał mieszkańców Mazowsza do przekazywania 1% podatku dla organizacji pozarządowych działających na terenie Województwa. Na potrzeby kampanii informacyjno-promocyjnej prowadzona jest specjalna podstrona internetowa www.1procent.mazovia.pl.

Łączna kwota 1% podatku przekazana Organizacjom Pożytku Publicznego przez urzędy skarbowe woj. mazowieckiego w roku 2018 (rozliczenie PIT za 2017 r.) wyniosła **175 684 449 zł.**⁴

Łączna liczba podatników, którzy w 2018 r. dokonali rozliczenia rocznego podatku dochodowego od osób fizycznych za 2017 r. w urzędach skarbowych woj. mazowieckiego to **2 686 675**, w tym łączna liczba podatników, którzy wsparli OPP przekazując 1% podatku to **1 689 675**.

To o 385 201 **osób mniej** niż w roku ubiegłym. Zatem z możliwości wsparcia organizacji pożytku publicznego poprzez przekazanie 1% podatku skorzystało **62,89%** (o 18,36% **mniej** niż w 2017 r.) **uprawnionych** do tego podatników.

Łączna kwota podatku należnego wynikająca z zeznań PIT za 2017 r. złożonych w urzędach skarbowych woj. mazowieckiego wyniosła **20 006 351 777 zł.**

W idealnej sytuacji, w której 100% uprawnionych podatników korzysta z możliwości przekazania swojego 1% na rzecz organizacji pożytku publicznego, zostałyby one zasilone kwotą **200 635 177 zł.**, czyli o **24 950 728 zł** wyższą niż to miało miejsce w rzeczywistości.

3. Opiniowanie i konsultowanie opracowań, analiz, programów i projektów aktów prawa miejscowego

Samorząd Województwa od lat stoi na stanowisku, że dokumenty tworzone odgórnie nie zawsze uwzględniają w wystarczający sposób potrzeby mieszkańców. Są przez to w mniejszym stopniu akceptowane, co nie sprzyja ich realizacji. Próba angażowania w proces powstawania dokumentów strategicznych osób i podmiotów, których te dokumenty bezpośrednio dotyczą, jest jednym ze sposobów na zmianę tej sytuacji.

Akty prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej konsultowane są z organizacjami pozarządowymi. Konsultacje są przeprowadzane na podstawie Regulaminu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 176/10 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 listopada 2010 r. roku (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 210, poz. 6742, z 2011 r. Nr 206, poz. 6174 oraz 2016, poz. 5351). W 2018 r. organizacje miały możliwość przedstawienia swojej opinii w sprawie 32 dokumenty. Ich wykaz stanowi załącznik do sprawozdania. Więcej informacji o prowadzonych konsultacjach można znaleźć na stronie <https://www.mazovia.pl/komunikaty--konsultacje-spoeczne/konsultacje-spoeczne/>

4. Honorowe patronaty, nagrody i wyróżnienia

Kolejną formą współpracy pozafinansowej Województwa z organizacjami pozarządowymi jest objęcie honorowym patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego działań lub programów prowadzonych przez organizacje.

Patronaty i Komitety Honorowe

Organizacje pozarządowe złożyły 242 wnioski o objęcie przez Marszałka Województwa Mazowieckiego patronatem honorowym organizowanych lub współorganizowanych przedsięwzięć, z czego 240 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie. Były to wydarzenia jednorazowe lub cykliczne o charakterze kulturalnym, sportowym, edukacyjnym czy też promocyjnym, mające istotne znaczenie dla rozwoju całego regionu.

⁴ W powyższej kwocie uwzględniono wszystkie organizacje pożytku publicznego nie tylko te zlokalizowane na Mazowszu. Podatnicy mogą wspierać 1% swojego podatku dowolne organizacje mające status OPP — niezależnie od ich lokalizacji.

Ponadto organizacje pozarządowe złożyły 13 wniosków o udział Marszałka Województwa Mazowieckiego w Komitetach Honorowych. Wszystkie wnioski rozpatrzono pozytywnie.

Patronat oraz członkostwo w Komitecie Honorowym Marszałka Województwa Mazowieckiego są wyróżnieniami podkreślającymi szczególny charakter wydarzeń i inicjatyw, podnoszącymi prestiż danego przedsięwzięcia oraz uprawniającymi do promocji województwa zgodnie z obowiązującym w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie „Systemem Identyfikacji Wizualnej Marki Mazowsze”. Organizacje pozarządowe informowane są pisemnie o szczegółach procedury wykorzystywania logo lub herbu województwa mazowieckiego wraz z decyzją o przyznaniu patronatu honorowego. Ponadto, w przypadku dodatkowego zapytania o dofinansowanie, wnioskodawcy otrzymują również informację o możliwości wsparcia finansowego dla organizacji pozarządowych w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych ogłaszanych przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wraz z objaśnieniem, gdzie znaleźć można szczegółowe informacje na temat aktualnych konkursów.

Medal Pamiątkowy Pro Masovia

Medalem Pamiątkowym Pro Masovia uhonorowano 153 organizacje pozarządowe związane ze światem kultury, nauki, gospodarki lub zasłużone społecznie.

Medal ustanowiono uchwałą nr 142/06 z dnia 10 lipca 2006 r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Jest to wyróżnienie okolicznościowe przyznawane przez Marszałka Województwa Mazowieckiego m.in. organizacjom pozarządowym, jako wyraz uznania dla ich dokonań na rzecz gospodarczego, kulturalnego lub społecznego rozwoju Mazowsza.

Dyplomy uznania

Marszałek Województwa Mazowieckiego przyznał organizacjom pozarządowym 1827 dyplomów uznania za wybitne zasługi i działalność na rzecz województwa mazowieckiego.

Inne

Marszałek Województwa Mazowieckiego Adam Struzik wystosował list rekomendujący działalność Fundacji „Pomoc Transportowcom”, co może pomóc w uzyskaniu przez tę organizację wsparcia od potencjalnych darczyńców i sponsorów. Marszałek wystosował także listy gratulacyjne z okazji jubileuszów organizacji pozarządowych: 25-lecia Fundacji Kultury Informacyjnej, 100-lecia Stowarzyszenia Autorów ZAiKS, 40-lecia Klubu Honorowych Dawców Krwi „Nadzieja” w Sypniewie, 50-lecia Płockiego Towarzystwa Przyjaciół Teatru, 55-lecia Towarzystwa Przyjaciół Warszawy oraz rocznic istnienia działających na terenie województwa mazowieckiego jednostek ochotniczych straży pożarnych.

5. Zespoły i komisje

Poza Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego w samorządzie Województwa funkcjonuje jeszcze 13 gremiów, w skład których wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Ich wykaz wraz z wyszczególnieniem reprezentowanych organizacji przedstawia poniższa tabela.

Nazwa grupy roboczej/zespołu	Ogólna liczba członków grupy/zespołu	Liczba przedstawicieli NGO w grupie/zespole	Nazwa organizacji delegującej	Liczba spotkań grupy/zespołu w 2018 r.
Mazowiecka Rada Działalności Pożytku Publicznego;	18	9	Stowarzyszenie Ciechanowski Wolontariat, Porozumienie Organizacji Pozarządowych Powiatu Sochaczewskiego, Fundacja Suwak, Stowarzyszenie Ośrodek Kultury i Aktywności w Krzesku, Centrum Innowacji Społeczeństwa Informacyjnego, Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego im. Władysława Broniewskiego, Unia Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza, Klub Sportowy Delta Warszawa, Fundacja AVE;	5
Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020;	112	33	NSZZ „Solidarność”, OPZZ, Forum Związków Zawodowych, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Konferencja lewiatan, Związek rzemiosła polskiego, BCC, Izba Gospodarcza Regionu Płockiego, WUM, SGGW, UW, Politechnika Warszawska, SGH, UKSW w Warszawie, Grupa Ekologiczna, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Fundacja Aktywizacja, Stowarzyszenie Centrum Innowacji Społeczeństwa Informacyjnego, Federacja Mazowia, Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego, Związek Stowarzyszeń Mazowiecki Leader, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	10
Wojewódzka Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych;	7	4	Krajowe Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych Stowarzyszenie „Razem dla Niepełnosprawnych” Caritas Diecezji Siedleckiej Stowarzyszenie na rzecz osób upośledzonych umysłowo lub fizycznie „Dobra Wola”	8
Wojewódzka Rada Rynku Pracy Województwa Mazowieckiego	14	2	Zakład Doskonalenia Zawodowego Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia	4 posiedzenia 1 szkolenie
Wojewódzka Grupa Robocza do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich;	11	3	przedstawiciel Lokalnych Grup Działania z terenu województwa mazowieckiego; przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz rozwoju obszarów wiejskich typowany przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; przedstawiciel reprezentujący społeczeństwo działające na rzecz ochrony środowiska typowany przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego	8 posiedzeń, w tym: 1 stacjonarne 7 obiegowych
Mazowieckie Forum Terytorialne;	79	4	Radomska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, Stowarzyszenie Rozwoju „Innowacje”, Stowarzyszenie „Zielone Mazowsze”, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Mazowsze	1

Nazwa grupy roboczej/zespołu	Ogólna liczba członków grupy/zespołu	Liczba przedstawicieli NGO w grupie/zespole	Nazwa organizacji delegującej	Liczba spotkań grupy/zespołu w 2018 r.
Wojewódzka Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna (WKU-A);	24	4	Towarzystwo Urbanistów Polskich	1
Mazowiecka Rada Przyrody;	16	2	WWE Polska	1
Mazowiecka Rada Innowacyjności;	46	10	Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o Mazowiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw Business Centre Club Krajowa Izba Gospodarcza Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza Związek Banków Polskich Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej	2
Mazowiecki Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej	23	4	Federacja Mazowia Fundacja Fundusz Współpracy Stowarzyszenie BORIS Stowarzyszenie „Karuzela”	3
Komisja konkursowa dokonująca oceny merytorycznej w konkursie „Edukreator na Mazowszu”	8	1	Fundacja AVE	1
Kapituła Konkursu Mazowieckie Zdarzenia Muzealne - Wierzba	12	1	Oddział Mazowiecki Stowarzyszenia Muzealników Polskich	2
Komisja ds. Nagrody Twórczej za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury	6	1	Fundacja AVE	1
Komisja ds. stypendiów wojewódzkich dla studentów uczelni artystycznych, zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami	9	1	Fundacja AVE	1

6. Konkurs Mazowieckie Barwy Wolontariatu

Konkurs jest współorganizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie. W 2018 został zorganizowany po raz ósmy, przy współpracy Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Warszawie oraz Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Celem konkursu jest nagradzanie całorocznego trudu wolontariuszy oraz pokazanie, jak wiele dobrego można robić na rzecz innych, czerpiąc przy okazji wiele satysfakcji i zadowolenia dla siebie. Ocenie Kapituły podlega przede wszystkim: zaangażowanie, innowacyjność, skuteczność i partnerstwo w działaniach podejmowanych przez wolontariuszy. Na konkurs wpłynęło 60 zgłoszeń. Kapituła wyłoniła 3 laureatów i dodatkowo wyróżniła 3 kandydatów.

Laureatami w roku 2018 zostali:

- I miejsce – Wychowankowie grupy VI w Zakładzie Poprawczym w Studzieńcu;
- II miejsce – Aneta Komisarczuk - wolontariuszka w Programie Pokoi Rodziny Fundacji Ronalda McDonalda;
- III miejsce – Konrad Józwick - wolontariusz z Gminy Szydłowiec,

Lista wyróżnionych zgłoszeń przedstawiała się następująco:

- Renata Bany – opiekunka Szkolnego Koła PCK w Publicznej szkole podstawowej w Kaleniu;
- Katarzyna Frączek – wolontariuszka Porozumienia na Rzecz Wspierania Osób Chorujących Psychiczenie i Grupy Wsparcia TROP;
- Łukasz Kalbarczyk – wolontariusz w Przedszkolu Niepublicznym „Tęczowe Ognisko”.

7. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w komisjach konkursowych

W programie współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok określono nowy sposób wyłaniania przedstawicieli organizacji pozarządowych do komisji konkursowych opiniujących oferty złożone w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych Województwa Mazowieckiego.

Osoby wskazywane przez organizacje pozarządowe zgłaszane są w otwartym naborze ofert, a w sytuacji, gdy zgłoszonych zostanie więcej lub mniej osób niż miejsc przewidzianych dla organizacji pozarządowych w komisji, decydujący głos i możliwość uzupełnienia składu ma Mazowiecka Rada Działalności Pożytku Publicznego.

Zawsze w pracach komisji uczestniczył również przedstawiciel Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego reprezentujący organizacje pozarządowe.

W 2018 roku przedstawiciele organizacji pozarządowych brali udział w pracach 27 komisji konkursowych. Wiele osób uczestniczyło w pracach więcej niż jednej komisji.

8. Polityka senioralna

W 2018 r. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej i Pełnomocnik Zarządu Województwa ds. Polityki Senioralnej prowadzili aktywną współpracę ze środowiskami senioralnymi.

15 czerwca 2018 r. w Warszawie odbył się Trzeci Sejmik Senioralny. Jego celem była coroczna integracja środowiska osób starszych z województwa mazowieckiego. Tematyka poruszana podczas Sejmiku oscylowała wokół relacji międzypokoleniowych w rodzinie i społecznościach lokalnych. Spotkanie wpisywało się w obchody Europejskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej. W spotkaniu wzięło udział 100 osób.

W 2018 roku Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej zorganizowało również cykl regionalnych konferencji oraz spotkań ze środowiskiem seniorów i instytucji działających na rzecz seniorów.

Celem organizacji Regionalnych Konferencji (Radom, Ciechanów, Płock, Węgrów) była integracja środowiska senioralnego oraz podkreślenie aktywności seniorów działających na poziomie lokalnym. W trakcie konferencji zaprezentowano różnorodne formy aktywności osób starszych, tzw. „dobre praktyki”, które pomagają seniorom czerpać jak najwięcej z proponowanych zajęć i inicjatyw. W konferencjach wzięło udział powyżej 200 osób.

Celem spotkań ze środowiskiem seniorów i instytucji działających na rzecz seniorów było m.in. przedstawienie przez Wydział ds. Polityki Senioralnej ważnych i ciekawych inicjatyw dla osób starszych, które odbędą się na Mazowszu, prezentacja założeń ogłoszonego otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, wypracowanie zasad współpracy środowiska senioralnego z Samorządem Województwa Mazowieckiego, a także edukacja w zakresie inspirowania środowisk działających na rzecz osób starszych w zakresie ich udziału w tworzeniu i funkcjonowaniu gminnych rad seniorów. W spotkaniach wzięło udział powyżej 400 osób.

Ważną i cenną inicjatywą wspierającą rozwój oraz samorealizację seniorów naszego regionu był Przegląd Artystyczny Twórczości Osób Starszych, który odbył się w Pałacu Ossolińskich w Sterdyni. Podczas Przeglądu 250 seniorów z terenu województwa mazowieckiego, działających w Uniwersytetach Trzeciego Wieku, radach seniorów, organizacjach pozarządowych, Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów zaprezentowało swój dorobek artystyczny. Przedstawiono różnorodny repertuar, obejmujący sekcje: taneczno-muzyczną, teatralno-poetycką oraz kabaretowo-monologową. Przegląd umożliwił także zapoznanie się z rękodziełem artystycznym, które tworzą seniorzy z Mazowsza.

9. Payroll

Od czerwca 2015 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie wdrożono program składki pracowniczej umożliwiający pracownikom w łatwy sposób wspierać cele społeczne, czyli Payroll giving. Jest to narzędzie proste i wygodne, umożliwia pracownikom, za zgodą i w porozumieniu z pracodawcą, regularne comiesięczne wspomaganie wybranej organizacji niewielkimi kwotami. Niezbędne procedury ograniczają się do wypełnienia deklaracji.

Na tej podstawie, co miesiąc, określona przez pracownika kwota (bardzo często jest to „końcówka” wynagrodzenia) jest potrącana przez pracodawcę i przekazywana wybranej organizacji. Co roku pracownicy biorący udział w programie payroll giving otrzymują rozliczenie zawierające łączną kwotę przekazanych darowizn, którą mogą odliczyć od dochodu, zmniejszając wysokość swojego podatku.

Inspiracją dla wdrożenia programu Payroll giving w Urzędzie Marszałkowskim było wystąpienie Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego do Marszałka Województwa o regularne wsparcie realizowanych przez nie programów – właśnie w takiej formie. Prośba organizacji była okazją dla urzędu dla twórczego rozwijania wdrażanego programu społecznej odpowiedzialności, inspirowania pracowników i uwrażliwiania ich na aktualne problemy społeczne.

W program zaangażował się 1% pracowników urzędu, jest on promowany poprzez mailing rozsyłany do wszystkich pracowników.

10. Wsparcie merytoryczne organizacji pozarządowych

Wzmacnianie merytoryczne organizacji pozarządowych realizowane było m. in. poprzez:

- bieżące informowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych o zadaniach realizowanych przez Województwo Mazowieckie (w tym o Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego) oraz możliwości współpracy;
- doradztwo osobiste i konsultacje telefoniczne z organizacjami pozarządowymi w zakresie składania ofert, realizacji zadań, przygotowania sprawozdań w części merytorycznej i finansowej, jak również w zakresie sposobu informowania przez organizacje pozarządowe o zaangażowaniu Województwa Mazowieckiego w realizację projektów w wydawanych

- przez nie publikacjach, na konferencjach, stronach internetowych;
- wizytacje w organizacjach pozarządowych w trakcie realizacji programów mające na celu ocenę efektywności, rzetelności i jakości wykonywania zadania, prawidłowości korzystania ze środków finansowych pochodzących z dotacji, jak również weryfikację prowadzonej dokumentacji dotyczącej realizowanego zadania Wizytacje te służyły również wymianie informacji i przekazywaniu informacji zwrotnej;
- udział w spotkaniach i organizacja spotkań dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez organizacje pozarządowe;
- szkolenia i konsultacje w zakresie pozyskiwania środków na działalność;
- doradztwo w zakresie przygotowania dokumentów, w tym np. wniosków konkursowych, sprawozdań;
- opiniowanie projektów graficznych materiałów informacyjnych, promocyjnych i reklamowych zawierających herb i/lub logotyp Marki Mazowsze, wytwarzanych w ramach realizacji przedsięwzięć podejmowanych wspólnie z Samorządem Województwa Mazowieckiego oraz w ramach przedsięwzięć objętych patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego;
- udział pracowników Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, jako prelegentów w konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe. Tematyka konferencji była urozmaicona dotyczyła szeroko rozumianej współpracy administracji samorządowej z sektorem pozarządowym, rozwoju regionalnego, funduszy unijnych, ale też produktów tradycyjnych i lokalnych czy zdrowia psychicznego.

Województwo mazowieckie wiele uwagi przykładu również do odpowiedniego przygotowania beneficjentów, w tym organizacji pozarządowych, do efektywnego wykorzystywania środków unijnych. W 2018 roku uwagę należy zwrócić na:

- organizację otwartych szkoleń (łącznie 205 szkoleń oraz 7 webinarów). Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU) organizowała szkolenia poświęcone naborom (również tym dedykowanym organizacjom pozarządowym) oraz specjalistyczne dla beneficjentów realizujących już projekty w ramach RPO WM 2014-2020;
- prowadzenie portalu poświęconego RPO WM 2014-2020 www.funduszedlamazowska.eu oraz działania informacyjno-promocyjne prowadzone w mediach społecznościowych;
- prowadzenie kampanii szerokiego zasięgu dotyczącej RPO WM 2014-2020 realizowanej w 4 falach. II fala dotyczyła promocji konkursów społecznych: Działania 9.2 „Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej”, Poddziałanie 9.2.2 „Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych” (DDOMy) – realizowana w sierpniu 2018 r.; Działania 9.1 „Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu” – realizowana we wrześniu 2018 r.;
- organizację cyklu 5 subregionalnych konferencji prezentujących stopień wdrażania RPO WM 2014-2020 na Mazowszu oraz plany działań (w tym nabory planowane w 2019 roku);
- organizację 9. Forum Rozwoju Mazowsza;
- publikację w wersji elektronicznej 6 e-biuletynów oraz 4 wydań papierowych biuletynu „Fundusze Europejskie na Mazowszu”;
- wdrożenie systemu powiadomień o naborach oraz wysyłkę mailingu;
- uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez inne podmioty, gdzie pracownicy MJWPU prowadzili prelekcje, konsultacje, szkolenia, organizowali i obsługiwali stoiska wystawiennicze oraz stoliczki eksperckie;
- świadczyli usługi informacyjne w ramach Sieci PIFE (Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich) w odniesieniu do wszystkich Programów finansowanych z EFS, EFRR oraz FS. Realizacja powyższego zadania przeprowadzana m.in. była poprzez konsultacje telefoniczne, pocztę tradycyjną i elektroniczną, organizację 74 spotkań informacyjnych oraz szkoleń dla

beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, organizację 82 Mobilnych Punktów Informacyjnych. Specjaliści ds. funduszy europejskich dodatkowo wzięli udział w 36 działaniach informacyjno-promocyjnych (w charakterze prelegenta czy organizując stoiska informacyjne) na zaproszenie innych instytucji.

Za realizację działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych w Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych odpowiedzialne są: Wydział Informacji i Szkoleń Beneficjentów (WIS) oraz Oddziały Zamiejscowe w Płocku, Radomiu, Siedlcach, Ostrołęce i Ciechanowie działające w ramach sieci PIFE.

W 2018 roku zrealizowano działania skierowane na merytoryczne wzmocnienie przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na terenach wiejskich, w tym w szczególności Lokalnych Grup Działania, poprzez zorganizowanie poniżej wymienionych szkoleń, seminariów oraz konferencji:

- 12 szkoleń dotyczących produktu tradycyjnego i lokalnego;
- doroczne spotkanie członków Sieci Dziedzictwa Kulinarne Mazowsze, na które zaproszono organizacje pozarządowe;
- XII Mazowiecki Kongres Rozwoju Obszarów Wiejskich wraz z wizytą studyjną promującą dobre praktyki w ramach PROW 2014-2020;
- X Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki – Agrotavel 2018 w Kielcach.

Dodatkowo o współpracy z Lokalnymi Grupami Działania jak i o samej działalności mazowieckich LGD na bieżąco w ciągu roku przekazywano informacje na łamach miesięcznika Samorządu Województwa Mazowieckiego „Mazowsze. serce Polski” i w 4 edycjach wkładek tematycznych w sześciu mazowieckich tygodnikach.

W obszarze „Wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej”:

- prowadzono nadzór merytoryczno-finansowy nad prawidłową realizacją przez Fundację Rodzin Adopcyjnych zadania własnego Województwa Mazowieckiego, jakim jest prowadzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego w Otwocku
- prowadzono nadzór merytoryczno-finansowy nad prawidłową realizacją zadania zleconego przez administrację rządową, jakim jest organizowanie i prowadzenie w województwie ośrodków adopcyjnych – przez podmioty niepubliczne tj. organizacje pozarządowe i kościelne osoby prawne, którym powierzono zadanie prowadzenia ośrodków adopcyjnych.

W ramach współpracy pozafinansowej w sferze „promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy” organizacje pozarządowe wzięły udział w: 12 szkoleniach, 17 konferencjach, 11 spotkaniach w ramach grupowej informacji zawodowej, 4 warsztatach w ramach poradnictwa zawodowego, 6 spotkaniach konsultacyjnych. Działania te były realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie i jego filie terenowe.

11. Podejmowanie i prowadzenie bieżącej współpracy z organizacjami statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Bieżąca współpraca obejmuje szereg działań prowadzonych zarówno z inicjatywy samorządu województwa, ale również na zaproszenie poszczególnych organizacji pozarządowych. Chodzi przede wszystkim o wspólną organizację różnego typu przedsięwzięć czy wsparcie rzeczowe i merytoryczne działań realizowanych przez organizacje. Wiele form współpracy na stałe wpisało się w praktykę współpracy i realizowanych jest cyklicznie. W 2018 r. Samorząd Województwa Mazowieckiego:

- zawarł 3 umowy partnerstwa w ramach współpracy przy organizacji 9 Forum Rozwoju Mazowsza – najważniejszego w województwie mazowieckim wydarzenia o charakterze warsztatowo-konferencyjnym dotyczącego rozwoju regionu, poświęconego promocji funduszy unijnych,

wymianie doświadczeń i dyskusjom o tym, jak wzmacniać innowacyjność i przedsiębiorczość województwa;

- był współorganizatorem 16 wydarzeń o tematyce zdrowotnej, w tym kampanii społecznych, konferencji, kongresów, sympozjów naukowych, projektów edukacyjnych, pikników, wydarzeń o charakterze sportowo-charytatywnym poruszających zagadnienia w zakresie zdrowego żywienia, szeroko rozumianej profilaktyki, w tym również profilaktyki nowotworów, profilaktyki uzależnień, transplantacji i honorowego krwiodawstwa, zdrowia prokreacyjnego, zdrowia psychicznego i autyzmu.
- współorganizował 6 targów turystycznych,
- był współorganizatorem 54 wydarzeń dotyczących szeroko rozumianej kultury i dziedzictwa narodowego w tym konferencji, festiwali i koncertów, jubileuszy, pikników, festynów, jarmarków świątecznych, pokazów filmowych i teatralnych, wydawnictw, w tym wydawnictw płytowych.

W przypadku każdej, umotywowanej prośby organizacji pozarządowej o wsparcie rzeczowe, wydawano materiały informacyjno-promocyjne Województwa Mazowieckiego w postaci publikacji, przewodników turystycznych, albumów bądź gadżetów. Materiały te służyły celom promocyjnym podczas wydarzeń o charakterze turystycznym, kulturalnym, bądź edukacyjnym organizowanym przez wspomniane organizacje.

V. Podsumowanie

Zgodnie z „Rocznym programem współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok” nadrzędnym celem współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi było lepsze zaspokajanie potrzeb i podnoszenie poziomu życia mieszkańców regionu oraz wspomaganie zrównoważonego rozwoju województwa, zgodnie ze „Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Innowacyjne Mazowsze”. Zgodnie z zapisami Programu Współpraca Województwa z organizacjami pozarządowymi wpływać powinna w szczególności na:

- kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w regionie poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania inicjatyw lokalnych, wsparcie aktywności obywatelskiej mieszkańców Mazowsza, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycję, promocję postaw obywatelskich i prospołecznych;
- realizację programów służących rozwojowi Województwa i poprawie jakości życia jego mieszkańców poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, w szczególności:
 - promocję zdrowego i aktywnego stylu życia,
 - zwiększanie aktywności kulturalnej,
 - działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego Województwa,
 - poprawę infrastruktury turystycznej Województwa,
 - upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, w szczególności wśród dzieci i młodzieży;
 - działania w zakresie edukacji, nauki, oświaty i wychowania,
 - prowadzenie i promowanie działań w zakresie ekologii i ochrony środowiska naturalnego,
 - poprawę bezpieczeństwa publicznego w Województwie,
 - zwiększanie dostępności usług społecznych użyteczności publicznej (w interesie ogólnym), m.in. w obszarze zdrowia, kultury, sportu, rekreacji i edukacji,
 - stymulowanie rozwoju osobistego mieszkańców Województwa z różnych środowisk,
 - reintegrację rodzin, ochronę macierzyństwa, wielodzietności oraz dzieci zagrożonych sieroctwem a także wspieranie rodzin z problemami bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych,
 - rozwój środowiskowych usług dla rodzin z dziećmi oraz tworzenie systemu rodzinnej pieczy zastępczej i promocja idei rodzicielstwa adopcyjnego ;
- zwiększenie wpływu sektora pozarządowego i społeczności lokalnych na kreowanie i realizację polityk publicznych w Województwie;
- wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych, przez wspieranie oraz powierzanie im zadań, z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację;
- zwiększenie aktywności i skuteczności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu środków finansowych ze źródeł innych niż budżet Województwa, w tym środków pochodzących z prowadzonej działalności odpłatnej i działalności gospodarczej oraz środków z funduszy:
 - Unii Europejskiej,
 - innych państw i organizacji międzynarodowych,
 - polskich i zagranicznych organizacji pozarządowych,
 - podmiotów komercyjnych,
 - administracji centralnej;
- wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w realizacji zadań publicznych i propagowanie tych rozwiązań;
- podnoszenie skuteczności i efektywności realizacji zadań publicznych;
- uzupełnienie działań województwa w zakresie nieobjętym przez struktury samorządowe.

Analiza współpracy w roku 2018 wskazuje, że powyższe cele zostały osiągnięte w satysfakcjonującym wymiarze.

Wpływ realizacji Programu na region oraz na życie jego mieszkańców zilustrować można poprzez takie wskaźniki, jak:

- liczba i różnorodność zadań publicznych realizowanych przy współpracy Samorządu Województwa i organizacji pozarządowych,
- liczba organizacji pozarządowych podejmujących realizację zadań na rzecz lokalnej społeczności we współpracy z Samorządem Województwa,
- wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu województwa na realizację tych zadań,
- liczba osób, które były adresatami zadań realizowanych we współpracy z Samorządem Województwa.

Organizacjom pozarządowym zlecano realizację 86 różnych zadań, których zakres i wpisuje się we wskazane wyżej cele - w 16 obszarach współpracy. Dzięki środkom uzyskanym z dotacji organizacje zrealizowały w tych obszarach 840 projektów.

W 2018 roku suma dotacji przyznanych organizacjom pozarządowym w ramach otwartych konkursów ofert wyniosła **29 776 398,19 zł**, natomiast suma dotacji udzielonych na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tzw. „małych dotacji” wyniosła **2 314 221,99 zł**. Jest to o ponad **10 000 000 zł więcej niż w roku poprzednim**.

Dodatkowo za pośrednictwem gmin **wsparto doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej kwotą 16 000 000,000 zł**. (ponad **12 000 000 zł więcej** niż w roku poprzednim).

Wydatki na realizację zadań określonych w „Rocznym programie współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok” **stanowiły ponad 1,2% wszystkich wydatków Województwa Mazowieckiego**. Po uwzględnieniu środków przeznaczanych w 2018 r. dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych w ramach programów ochrony zabytków (ok. 5 500 000 zł) i programów wsparcia ochotniczych straży pożarnych (16 000 000 zł). **Procent ten wzrasta do 2.**

Na podstawie danych przedstawionych przez organizacje pozarządowe w sprawozdaniach z realizacji zadań liczbę beneficjentów realizowanych działań oszacować można na prawie **530 000 osób**:

- ok. 120 000 w zadaniach w obszarach związanych z polityką społeczną i ochroną zdrowia
- ok 147 000 w zadaniach związanych ze sportem i promocją kultury fizycznej
- ok. 2000 w zadaniach dotyczących rozwoju przedsiębiorczości
- ok 16 000 w zadaniach rozwijających turystykę na Mazowszu
- prawie 200 000 w zadaniach związanych z kulturą i dziedzictwem narodowym
- ok 22 000 w zadaniach propagujących ochronę środowiska naturalnego
- ok. 9000 w zadaniach związanych z rozwojem edukacji
- ok. 570 w zadaniach dotyczących rozwijania współpracy zagranicznej
- ok. 12500 w zadaniach mających wpływ na wzrost bezpieczeństwa na drodze i nad wodami
- Ponad 1000 w zadaniach wzmacniających lokalne organizacje pozarządowe.

Jednak liczba ta nie jest pełna, nie uwzględnia bowiem wszystkich uczestników odnowionych szlaków turystycznych, osób wypoczywających nad wodami, nad bezpieczeństwem których czuwają doposażone jednostki realizujące ratownictwo wodne, osoby, którym pomogły doposażone jednostki OSP. Pośrednio z efektów zadań realizowanych przez organizacje skorzystać mogło nawet **kilka milionów osób**.

Osiągnięte efekty szczegółowo zostały opisane w części III niniejszego sprawozdania.

Powyższe podsumowanie ukazuje wymierne korzyści jakie współpraca finansowa przyniosła w 2018 r. mieszkańcom województwa. Zauważyć należy także zysk samorządu, rozumianego jako władze regionu. Działania realizowane przez organizacje w większości są wspierane, co oznacza, że organizacje pozarządowe są zobligowane do wniesienia co najmniej 20% wkładu własnego w postaci

finansowej bądź pracy wolontariuszy. Z danych przedstawionych w sprawozdaniach wynika, że wkład ten wyniósł w 2018 r.: **32 090 620,18 zł**.

Współpraca pozafinansowa Województwa z sektorem pozarządowym w 2018 roku również była bogata. Uwagę przykuwa liczba dokumentów poddanych w tym roku konsultacjom – 32. Ich wykaz zawarto w załączniku do sprawozdania.

W ramach mazowieckiego samorządu funkcjonuje również 14 zespołów o charakterze konsultacyjnym i doradczym, działających w różnych dziedzinach, w których składzie zasiadają przedstawiciele organizacji pozarządowych (stanowiąc średnio 20,5 % ich składu).

Zauważalne jest również zaangażowania organizacji we wspólne przedsięwzięcia: od wspólnej realizacji dużych projektów poprzez współorganizację mniejszych, jednorazowych przedsięwzięć, poprzez wymianę wiedzy i doświadczenia.

W 2018 roku organizacje chętnie też korzystały z wszelkich form wsparcia oferowanego przez samorząd województwa – szkoleń, wizyt studyjnych, patronatów, rekomendacji.

Współpraca pozafinansowa, jeszcze bardziej niż finansowa, jest dowodem na postępujący rozwój społeczeństwa obywatelskiego w regionie i dojrzałości partnerów we współpracy. Działania samorządu powinny stanowić wsparcie dla tej tendencji poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania inicjatyw lokalnych, wsparcie aktywności obywatelskiej mieszkańców Mazowsza, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycję, promocję postaw obywatelskich i prospołecznych.

Analiza sprawozdania prowadzi do wniosków, że do prawidłowego współdziałania potrzebne jest zaangażowanie partnerów obu sektorów, doświadczenie, czy wymiana informacji, która pozwala na lepsze osiągnięcie wyznaczonych celów. Współpraca musi opierać się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności czy jawności. Tylko wówczas możliwa jest realizacja długofalowych projektów, zaspakajających potrzeby społeczne, wzmacniających pozycję trzeciego sektora wśród obywateli i zwiększających jego rolę jako partnera dla Województwa.

Załącznik do sprawozdania z Rocznej Programu z realizacji rocznego programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2018 rok.

Wykaz dokumentów poddanych konsultacjom z organizacjami pozarządowymi lub Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego

Ip	Tytuł konsultowanego dokumentu	Forma konsultacji	Organizacje pozarządowe, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba uwag zgłoszona przez organizacje	Liczba uwag uwzględnionych
1.	Konsultacje programu współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018;	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl	Polska Sieć Polityki Narkotykowej AZS Warszawa	2	0
2.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Chojnowskiego Parku Krajobrazowego	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
3.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
4.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie w sprawie Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
5.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Nadbużańskiego	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0

Ip	Tytuł konsultowanego dokumentu	Forma konsultacji	Organizacje pozarządowe, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba uwag zgłoszona przez organizacje	Liczba uwag uwzględnionych
	Obszaru Chronionego Krajobrazu				
6.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Jeziorki	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
7.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie Gostyńskińsko-Gąbińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
8.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu położonego na terenie powiatu sochaczewskiego	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
9.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie w sprawie w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
10.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy-Przysusko-Szydłowieckie	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
11.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego	Opiniowanie przez	MRDPP nie wносиła uwag do projektu	0	0

Ip	Tytuł konsultowanego dokumentu	Forma konsultacji	Organizacje pozarządowe, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba uwag zgłoszona przez organizacje	Liczba uwag uwzględnionych
	zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Solec nad Wisłą	Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.		
12.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecza Skrwy i Wkry	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
13.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
14.	rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
15.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca uchwałę w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012–2017 z uwzględnieniem lat 2018–2023	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
16.	Projekt uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniającej uchwałę w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012–2017 z	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0

Ip	Tytuł konsultowanego dokumentu	Forma konsultacji	Organizacje pozarządowe, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba uwag zgłoszona przez organizacje	Liczba uwag uwzględnionych
	uwzględnieniem lat 2018–2023.				
17.	Projekt uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniającej uchwałę w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012–2017 z uwzględnieniem lat 2018–2023	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
18.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom docelowy ozonu w powietrzu	<i>Konsultacje społeczne na podstawie art. 91 ust. 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.)</i> <i>Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl.</i>	<i>Żadne organizacje pozarządowe nie brały udziału w konsultacjach</i> <i>MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.</i>	0	0
19.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie terminów zakończenia okresów zbiorów poszczególnych gatunków roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego, dla celów zachowania uprawnień odszkodowawczych za szkody łowieckie, obowiązujących od 2018 r.	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
20.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. obszarów dróg wojewódzkich	<i>Konsultacje społeczne na podstawie art. 119 ust. 2a ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.)</i> <i>Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego;</i>	<i>Żadne organizacje pozarządowe nie brały udziału w konsultacjach</i> <i>MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego</i>	0	0

Ip	Tytuł konsultowanego dokumentu	Forma konsultacji	Organizacje pozarządowe, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba uwag zgłoszona przez organizacje	Liczba uwag uwzględnionych
	zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne	Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .			
21.	„Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na Lata 2013-2020. Aktualizacja z 2018 roku”	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego	0	0
22.	Wojewódzki Program Pomocy i Oparcia Społecznego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi na lata 2018-2022	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP wносиła uwagi do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego	3	3
23.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonych pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2018	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego	0	0
24.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca uchwałę w sprawie Statutu Województwa Mazowieckiego	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
25.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca uchwałę w sprawie statutu Muzeum Historii Ruchu Ludowego w Warszawie	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
26.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca uchwałę w sprawie statutu Muzeum	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0

Ip	Tytuł konsultowanego dokumentu	Forma konsultacji	Organizacje pozarządowe, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba uwag zgłoszona przez organizacje	Liczba uwag uwzględnionych
	Regionalnego w Siedlcach	www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .			
27.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniająca uchwałę w sprawie statutu Muzeum Mazowieckiego w Płocku	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
28.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie podziału samorządowej instytucji kultury pn.: „Muzeum Regionalne w Siedlcach” oraz utworzenia samorządowej instytucji kultury pn.: „Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)” i nadania jej statutu	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
29.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie konkursu „Edukreator na Mazowszu”	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
30.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie ustalenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym oraz zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0

Ip	Tytuł konsultowanego dokumentu	Forma konsultacji	Organizacje pozarządowe, które wzięły udział w konsultacjach	Liczba uwag zgłoszona przez organizacje	Liczba uwag uwzględnionych
	– w jednostkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Mazowieckiego				
31.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie „Regulaminu przyznawania i przekazywania stypendiów dla uczniów VII i VIII klas szkół podstawowych, uczniów dotychczasowych gimnazjów i uczniów dotychczasowych trzyletnich liceów ogólnokształcących w Województwie Mazowieckim w roku szkolnym 2017/2018 w ramach – <<Mazowiecki program stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych – najlepsza inwestycja w człowieka>>”	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0
32.	uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie „Regulaminu przyznawania i przekazywania stypendiów dla uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe w Województwie Mazowieckim w roku szkolnym 2018/2019 w ramach <<Mazowsze – stypendia dla uczniów szkół zawodowych>>”	Opiniowanie przez Mazowiecką Radę Działalności Pożytku Publicznego; Zamieszczenie informacji na stronie www.mazovia.pl oraz www.bip.mazovia.pl www.dialog.mazovia.pl .	MRDPP nie wносиła uwag do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego.	0	0

